

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia

Stratégiai
Munkarész

Tervező:

Art Vital

Tervező, Építő és Kereskedelmi Kft.

2016.

Külzetlap

Újszász Város
Integrált
Településfejlesztési
Stratégia

Stratégiai
Munkarész

Készítette:

ART VITAL Tervező, Építő és Kereskedelmi Korlátolt
Felelősségű Társaság

Végh József
ügyvezető

2016.

Aláírólap

Település tervező/ Építész vezető tervező

Végh József

TT-15-0023
É/1-15-0124

Település tervező / projektvezető:

Labbancz András

TT-15-0378

Tervező munkatárs:

Gál Georgina

Társadalompolitikai szakértő:

Papp György

társadalompolitikai szakértő

Anti-szegregációs szakértő:

Kurtyánné Szilágyi Valéria

anti-szegregációs szakértő

Közreműködők:

Molnár Péter

Újszász Város
polgármestere

Kaló Istvánné

Újszász Város
alpolgármestere

Pap Gábor

Újszász Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatal
Településfejlesztési, építésügyi és közbiztonsági referens

2016.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	8
2. Középtávú célok és azok összefüggései	12
2.1. A jövőkép	14
2.2. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása	16
2.2.1. Városi szintű középtávú tematikus célok (Középtávú Városi Célok)	17
2.2.2. Városrészi szintű területi célok.....	26
2.2.3. A Településfejlesztési elvek	27
2.3. Az Európai Unió tematikus célkitűzései és a Középtávú Városi Célok közötti összefüggések bemutatása.....	29
2.4. Területi Operatív Programok rendszeréhez való kapcsolódás	32
3. Megvalósítást szolgáló beavatkozások.....	34
3.1. Akcióterületen megvalósuló fejlesztések meghatározása, pénzügyi terve	36
3.1.1. Városközpont városrész	39
3.1.2. Központi lakóterületi városrész	42
3.1.3. Turisztikai centrum, Zagyva menti fejlesztési terület.....	44
3.1.4. Kertvárosi lakóterület.....	46
3.2. Az Akcióterületen kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz	48
3.2.1. Kulcsprojektek meghatározása.....	49
3.2.2. Hálózatos projektek.....	51
3.2.3. Egyéb projektek.....	53
3.3. A tervezett fejlesztések ütemezése.....	54
4. Antiszegregációs program	59
4.1. Szegregátumok beazonosítása.....	60
4.2. Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások	62
4.3. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések	64
4.4. A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések	70
4.5. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések	72
5. A stratégia külső és belső összefüggései	74
5.1. Külső összefüggések.....	75
5.1.1. Nemzetközi szintű fejlesztési programokkal való illeszkedés vizsgálata.....	76
5.1.1.1. Európa 2020: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája.....	76
5.1.1.2. EU7. Környezetvédelmi Cselekvési Program	78

5.1.2.	Nemzeti szintű fejlesztési programokkal való illeszkedés vizsgálata	78
5.1.2.1.	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	78
5.1.2.2.	Magyar Növekedési Terv	79
5.1.2.3.	Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia	80
5.1.2.4.	A 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program	81
5.1.2.5.	Nemzeti Energiastratégia	82
5.1.2.6.	Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020	83
5.1.3.	Megyei szintű fejlesztési programokkal való illeszkedés vizsgálata	84
5.1.4.	Városi szintű dokumentumokkal való illeszkedés vizsgálata	86
5.2.	Belső összefüggések	87
5.3.	Jász – Nagykun – Szolnok megyei Integrált Területfejlesztési Program	89
6.	A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai	92
7.	A megvalósítás eszközei és nyomon követése	96
7.1.	A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek	97
7.2.	Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósítása szervezeti kereteinek meghatározása	100
7.3.	Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok	102
7.4.	Partnerség biztosítása az ITS készítése és megvalósítása során	102
7.5.	Monitoring rendszer kialakítása	103

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Városi területfejlesztési rendszer.....	9
2. ábra: Újszász Város Jövőképe.....	10
3. ábra: Újszász Város jövőképe.....	15
4. ábra: Középtávú Városi Célok.....	17
5. ábra: Településfejlesztési elvek.....	27
6. ábra: Célrendszer (teljes).....	28

TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat: Városrészi célok.....	26
2. táblázat: A Stratégia Középtávú Városi Céljainak és kapcsolódó EU tematikus célok összefüggése	31
3. táblázat: A Stratégia célrendszeréhez rendelt eredményindikátorok.....	33
4. táblázat: Városközponti városrész / akcióterület projektjei.....	40
5. táblázat: Központi lakóterület városrész / akcióterület projektjei.....	43
6. táblázat: Turisztikai centrum, Zagyva menti fejlesztési terület városrész / akcióterület projektjei .	45
7. táblázat: Kertvárosi lakóterület városrész / akcióterület projektjei.....	47
8. táblázat: Kulcsprojektek.....	50
9. táblázat: Hálózatos projektek.....	52
10. táblázat: Egyéb projektek.....	53
11. táblázat: A projektek ütemezése.....	55
12. táblázat: Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások.....	63
13. táblázat: Az anti-szegregációs terv tervezett intézkedései.....	68
14. táblázat: A Stratégia célrendszere és az EU 2020 Stratégia összefüggései.....	77
15. táblázat: A Stratégia célrendszere és EU7. Környezetvédelmi Cselekvési Program összefüggései	78
16. táblázat: A Stratégia célrendszerének és Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció összefüggései.....	79
17. táblázat: A Stratégia célrendszere és Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia.....	80
18. táblázat: A Stratégia célrendszere és a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program összefüggései.....	82
19. táblázat: A Stratégia és Nemzeti Energiastratégia összefüggései.....	83
20. táblázat: A Stratégia célrendszere és Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020 összefüggései.....	83
21. táblázat: A Stratégia és Szolnok – Törökszentmiklós – Martfű térség célrendszere összefüggései	85
22. táblázat: A Stratégia célrendszerének és a Gazdasági program összefüggései.....	86
23. táblázat: Jász - Nagykun - Szolnok megye IH által meghatározott, kötelező Területi Kiválasztási Rendszer kritériumai.....	90
24. táblázat: Jász - Nagykun - Szolnok Megye által alkalmazott Területi Kiválasztási Kritérium Rendszer kritériumok.....	91
25. táblázat: A Stratégia kidolgozása során tartott partnerségi egyeztetések.....	103
26. táblázat: Terület - és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) főbb indikátorai.....	105
27. táblázat: Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) főbb indikátorai.....	107
28. táblázat: Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) főbb indikátorai.....	107

TÉRKÉPJEGYZÉK

1. térkép: Újszász városrészei (áttekintő)	38
2. térkép: Városközponti városrész	39
3. térkép: Központi lakóterület városrész	42
4. térkép: Turisztikai centrum, Zagyva menti fejlesztési terület	44
5. térkép: Kertvárosi lakóterület	46
6. térkép: Újszász városban a KSH által kijelölt szegregátumok.....	61
7. térkép: Jász - Nagykun - Szolnok megye együtt kezelendő fejlesztési térségei	84

1. Bevezetés

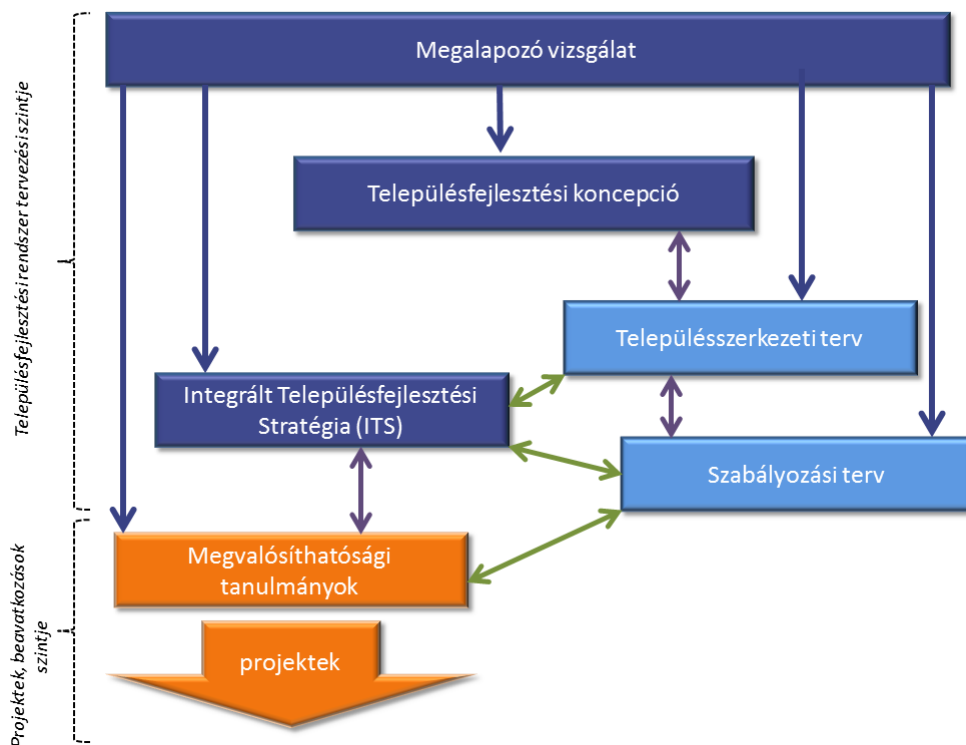
Magyarországon a városi jogállású településeknek, így Újszász Városának is a városfejlesztési elképzeléseik megvalósításához integrált településfejlesztési stratégiát (ITS) kell készíteniük. Ez az egyik alapidokumentuma a 2014-2020 közötti tervezési időszakban terület- és településfejlesztésre fordítandó Európai Unió források felhasználhatóságának is.

Az integrált településfejlesztési stratégia egy 7 évre szóló, középtávú dokumentum, amelynek célja, hogy megalapozott stratégiai alátámasztást nyújtson Újszász Város 2014-2020 között tervezett fejlesztési elképzelései számára. A korábbi tervezési időszakra vonatkozó Integrált Városfejlesztési Stratégiához képest jelentős változást jelen ITS tervezése során, hogy a tervezett beavatkozások nem csupán a város önkormányzatának fejlesztési elképzeléseit foglalják keretbe, hanem a dokumentum a széleskörű projektgyűjtésnek köszönhetően a városban 2014-2020 között, más szereplők által megvalósítani tervezett, valamennyi fontosabb, jelenleg ismert fejlesztést felöleli és rendszerezi. Természetesen nincs realitása annak, hogy a következő időszak minden egyes fejlesztési elképzelését bemutassa az ITS, de a város fejlődésének szempontjából legfontosabb irányokat, projekteket és programokat strukturált formában összegzi.

A korábban készült településfejlesztési dokumentumok felülvizsgálatát a 2007 – 2013 – as programozási időszak tapasztalatai, a kohéziós politikai új szabályai és az új kihívások indokolják.

A jogszabályi előírásokból és a tervezési logikából is fakadóan az ITS egy átfogó tervezési rendszer egyik eleme. A rendszer alapelemeit és azok egymásra épülését az alábbi ábra foglalja össze.

1. ábra: Városi területfejlesztési rendszer

Forrás: saját szerkesztés

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának a Városfejlesztési Kézikönyvben és azok mellékleteiben, a BM által kibocsátott ITS elkészítését segítő kis- és középvárosok ITS elkészítését segítő Útmutató illetve a 314/2012. (XI.8.). Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően történik. Ennek megfelelően a jelenlegi, 2016. évben végzett tervezői munkasorán kettő részdokumentum készül:

1. **Megalapozó vizsgálat**, amely az ITS-t megalapozó helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészeket tartalmaz
2. **Integrált Településfejlesztési Stratégia**

Az ITS alapoz az Európai Unió, nemzeti és helyi szintű stratégiai tervezési dokumentumokra és biztosítja az azokhoz való illeszkedést az ITS stratégiájában kitűzött célok vonatkozásában. Ezen dokumentumokhoz való illeszkedést részletesen az 5.1. fejezet mutatja be.

Az ITS-ben ki kell jelölni azokat a fejlesztési kívánt akcióterületeket, amelyekre a város középtávon koncentrálni kíván. Újszász Város esetében - kisvárosi mivolta miatt - külön akcióterületek kijelölésére nem került sor, hanem **Újszász városrészei akcióterületeként is értelmezendők**. Az akcióterületek kijelölése és az ott javasolt fejlesztési tevékenységek meghatározása indikatív jellegű, azok a fejlesztéspolitikai célkitűzések módosulása és egyéb folyamatok alakulása függvényében változhatnak. Az ITS-nek ezen túlmenően meg kell határoznia kulcsprojektjeit, hálózatos projektjeit is. A településfejlesztés összetett folyamata során számos szereplő érdekeit kell figyelembe venni, ugyanakkor a fejlesztések hatékonysága megköveteli a források koncentrációját is. Az ITS-sel szemben elvárás a partnerségi alapú tervezés és megvalósítás, amely biztosítja, hogy az érintett csoportok szempontjait is figyelembe vegyék a stratégiában kialakított célok megfogalmazásánál.

Partnerség alatt a szereplők bevonására érdemi konzultációra épülő kommunikációt értünk, amely a döntési folyamat egészében jelen van. Jelen stratégia tartalmát, szerkezetét és részletes tartalmi követelményeit a fentebb hivatkozott 314/2012. (XI.8.). Korm. rendelet határozza meg. A kormányrendelet értelmében az önkormányzat a stratégiát legalább négyévente áttekinti, ellenőrzi, és dönt arról, hogy továbbra is változatlan tartalommal alkalmazza, módosítja, vagy újat készít. A stratégia végrehajtásáról szóló beszámolóról a helyi önkormányzat képviselő-testülete évente kell, hogy döntést hozzon.

Újszász Város jövőképét a korábbi Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS) fogalmazta meg, melyet változatlan tartalommal tekint Jövőképpnek jelen ITS is:

2. ábra: Újszász Város Jövőképe

Újszász egy társadalmi és gazdasági értelemben is versenyképes, integráltan megújuló és fejlődő kisváros, a Szolnok körüli szuburbanizáció egyik kiemelt célterülete, amelyet stabil gazdasági és társadalmi háttér valamint növekvő életszínvonal jellemez.

Az ITS természeténél fogva tartalmazza azon projekteket, amelyek Újszász Városában tervezettek a 2014-2020 közötti időszakban. (Jelen dokumentum 2016. évben készült, értelemszerűen alapvetően a 2014 – 2020 – as programozási időszakra vonatkozik.) Ezek a projektek és fejlesztések nem csak Újszász Város Önkormányzatának tervezett fejlesztéseit ölelik fel, hanem egyéb szereplők által a város területén tervezett legfontosabb beruházásokat is. E fejlesztések a 3. fejezetben több kategóriában kerülnek bemutatásra, egyrészt akcióterületekhez rendeltén egymás hatását erősítő elemekként, másrészt meghatározásra kerültek a célok eléréséhez kiemelten fontos kulcsprojektek, az egymással tematikailag vagy földrajzilag összefüggő hálózatos projektek, illetve az egyik előző kategóriába sem sorolható egyéb fontos projektek.

A KSH 2011. évi népszámlálásból származott adatai alapján megállapítható, hogy Újszász Városában beazonosítható a kritériumoknak megfelelő szegregátum, melyekkel kapcsolatban tervezett intézkedések a stratégia 4. fejezetében kerülnek bemutatásra.

A stratégiaalkotás folyamatában jelentős feladat azon dokumentumok számbavétele, amelyekhez egy adott térség, esetünkben Újszász Város fejlesztésének illeszkednie kell. Ezen európai uniós, hazai és helyi stratégiák és koncepciók jó alapot nyújtanak egy kiegyensúlyozott ITS elkészítéséhez. Ezen túl bemutatásra kerülnek még a stratégia belső összefüggései, a tervezett fejlesztések hatásai, valamint a jelenleg ismerhető és a stratégia megvalósításához köthető kockázatok is.

Jelen stratégia befejező fejezeteként a megvalósítás eszközei kerülnek kifejtésre. Ennek számos eleme van, úgymint a célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek, vagy a sikeres megvalósítást szolgáló szervezeti keret kialakítása.

A stratégia eredményességének mérésére szolgáló monitoring és értékelési rendszernek igazodnia kell a nemzeti elvárásokhoz, így ezen fejezet a konkrét pályázati felhívások közzétételkor felülvizsgálatra és kibővítésre kerül.

Az ITS tervezésének európai uniós beágyazottsága

Az Európai Unió 2020-ig érvényes Európa 2020 stratégiájának végrehajtásában kiemelt szerephez jut az európai városok fejlesztése. A stratégia Európa **intelligens („smart”), fenntartható („sustainable”) és befogadó („inclusive”)** növekedésének céljaira összpontosít, és ezen célokhoz az Európai Unió egészére vonatkoztatva konkrét célértékeket is társít. E célokhoz való hozzájárulás minden tagállam feladata. A hazai célkitűzéseket a Nemzeti Reform Program tartalmazza.

Az EU a stratégia céljainak szolgálatába állította a kohéziós politika eszközrendszerét. A 2014 – 2020 évi kohéziós politika megvalósítását szolgáló ún. közös rendelkezéseket tartalmazó rendelet tervezet határozza meg azt a 11 ún. tematikus célkitűzést, melyek támogatásával a kohéziós politika hozzájárul az EU2020 stratégia céljaihoz. E tematikus célokhoz való kapcsolódást jelen ITS szintjén is meg kell fogalmazni.

A stratégia végrehajtásában kiemelt szerepet kapnak az európai városok, amit az EU több dokumentuma is alátámaszt:

- A stratégia városi dimenzióját többek között az EU Bizottság által 2011 novemberében publikált Hetedik Előrehaladási Jelentése mutatja be.
- Az EU Területi Agendája, amely egy sokszínű régiókból álló, befogadó, intelligens és fenntartható Európa felé történő integrált és többszintű megközelítés alkalmazását előirányzó, a tagállamok által elfogadott megállapodás.
- A fenntartható európai városokról szóló Lipcsei Charta.
- A miniszteri szinten elfogadott Marseille-i Nyilatkozat, mely többek között alapjául szolgál a Fenntartható Városok Európai Referenciakeretének.
- A miniszteri szinten elfogadott Toledói Nyilatkozat „Az integrált városfejlesztés értelmezéséről és annak stratégiai lehetőségeiről az intelligens, fenntartható és befogadó városfejlesztésért Európában”.
- A magyar EU elnökség alatt főigazgatói szinten elfogadott Budapesti Nyilatkozat, amely az európai városok demográfiai és klímaváltozási kihívásaival kapcsolatos feladatokat határozza meg.

Az EU 2014-2020 közötti kohéziós politikájában a városfejlesztés támogatható céljait és eszközeit többek között az Európai Regionális Fejlesztési Alap és az Európai Szociális Alap támogatja. Az alapok működésére vonatkozó rendeletek meghatározzák azon ún. beruházási prioritások körét, melyek támogatása az adott alapból lehetséges. A beruházási prioritások a kohéziós politika 11 tematikus céljához vannak hozzárendelve. Az ERFA beruházási prioritásainak mindegyike megvalósítható városi környezetben, a rendelet ugyanakkor kifejezett beruházási prioritásokat határoz meg a városi problémák és lehetőségek kezelésre. Az ezekhez való kapcsolódást is bemutatja jelen dokumentum. A Közösségvezérelt Helyi Kezdeményezések (Fejlesztések) lényege, hogy az érintett helyi közösség által elkészített fejlesztési stratégiát nagy részben önmaga hajtja végre az érintettekkel felépülő projekt-menedzsment szervezet révén. Az ITS elkészítése során ez olyan fejlesztések lebonyolításának eszközeként jöhet számításba, ahol jelentős értéke lehet annak, ha a területi jellegű stratégiai célok mentén a helyi közösség választhatja ki a konkrét, praktikus kisebb méretű fejlesztési projekteket.

2. Középtávú célok és azok összefüggései

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (a továbbiakban: ITS) elérendő (középtávú) céljait egyrészt a településfejlesztési koncepció jövőképe és az ennek megvalósulása irányába mutató hosszú távú, átfogó céljai foglalják keretbe, másrészt erőteljesen befolyásolják az Európa 2020 stratégiából levezethető fejlesztési irányok: a kohéziós politika 11 tematikus célja és az egyes támogatási alapok (ERFA, ESZA, Kohéziós Alap) ezen célokhoz illeszkedő ún. beruházási prioritásai. Mivel várhatóan az EU támogatások továbbra is kiemelt – ha nem is kizárólagos - szerepet játszanak majd Újszász Város fejlődésében az elkövetkező 7-8 évben, e beruházási prioritások és a városi célok egymáshoz illesztése fontos eleme jelen stratégiai tervezési folyamatnak.

A jövőkép és célok meghatározása során többek között az alábbi szempontok is figyelembe vételre kerültek:

- az önkormányzatok megváltozott működési körülményei, elsődlegesen a humán közszolgáltatások rendszerének alapvető átalakulása és a megváltozott önkormányzati feladatokból adódó városfejlesztési lehetőségek, illetve kihívások, valamint
- a Kormány egyértelmű elkötelezettsége arra nézve, hogy alapvetően a gazdaságfejlesztést állítja a 2014-2020-as Európai Unió fejlesztések fókuszába

Újszász város Önkormányzatának Képviselő - testülete a 37/2010. (IV.27.) számú határozatával hagyta jóvá a településfejlesztési koncepciót.

A Településfejlesztési koncepció az alábbi témakörökben fogalmaz meg konkrét fejlesztési javaslatot:

- Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- A lakosság egészségi állapotának javítása
- A szociális ellátó rendszer továbbfejlesztése, a hátrányos helyzetű csoportok segítése
- Az élet és vagyonbiztonság növelése
- Gazdaságfejlesztés és a foglalkoztatottság javítása, a humánerőforrás fejlesztése és a fenntartható fejlődés biztosítása által
- Kitörési lehetőség a turizmusban rejlő lehetőségek kiaknázásával
- A közintézmények, más építmények és a településterületek felújítása, új funkcióval történő tervezése, továbbá új térkategóriák és települési akcióterületek kijelölése, valamint a lakhatás feltételeinek javítása
- Vonzó, esztétikus településarculat megteremtése, a helyi társadalom szabadidejének tartalmas eltöltését segítő fejlesztések megvalósítása

Mivel a jelenlegi ITS készítés során a tervezési folyamat eredményeként nem készül településfejlesztési koncepció, jelen dokumentumban kerül rögzítésre a város jövőképe és az ehhez kapcsolódó átfogó és tematikus célok, rögzítésre kerülnek a településfejlesztési elvek, természetesen figyelembe véve a jelenleg hatályos településfejlesztési koncepciót. A jelenleg hatályos településfejlesztési koncepció tételmondatoszerű jövőképet nem rögzít, így jelen tervezési munka folyamán a korábbi Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS) által alkotott jövőképet tekintjük mértékadónak.

A jövőkép pozícionálja a várost a régióban/tágabb térségben, meghatározza a társadalmi gazdasági és épített környezet domináns folyamatait. A jövőkép hosszabb időtávra, 2030-ig terjedően kerül meghatározásra.

2.1. A jövőkép

A jövőkép Újszász Város hosszútávon bekövetkező víziója, azt az ideális állapotot határozza meg, amelyet város 2030-ra szeretne elérni. Újszász Városa egy erősödő, vonzó, versenyképes város, amely gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból is fenntarthatóan és harmonikusan fejlődik.

Újszász Városa a megerősödő mezőgazdaságra, élelmiszeriparra és egyéb iparágakra támaszkodva **gazdagodó**, Jász – Nagykun - Szolnok megye kiemelkedő jelentőségű másodvonalas gazdasági központjává valamint a turizmusára épülően a „**Tisza menti pólustérség**” idegenforgalmának meghatározó településévé; megerősödött identitástudattal bír, élhető és vonzó, egészséges, emberközpontú, inspiráló, integráló és **gondoskodó** várossá valamint a lakosság egészségét védő és elégedettségét biztosító magas minőségű környezete miatt **lakható** várossá fejlődik.

Társadalom (2030):

Újszász Város jövőképe, célja társadalmát illetően:

Cél, hogy Újszász Városa gondoskodó, nyitott és szolidáris helyi közösséggel rendelkező várossá váljon, ahol erős a belső kohéziója a társadalomnak. Megvalósuljon a teljes körű integráció, a település minden lakosa hasznos és tudatos tagja legyen a Város társadalmának. Újszász Város lakosságát erős városi identitástudat és lokálpatriotizmus jellemzi majd. A helyi közösségek erősek, befogadóak lesznek, integrációs erejük nagy. A város népességmegtartó erejének növelésével a családok, fiatalok számára vonzóvá válik a város. A biztos megélhetés mellett a legfontosabb célként a lakosság egészségi állapota is javul, a prevenció fontos szemponttá válik.

Gazdaság (2030):

Újszász Város jövőképe, célja gazdaságát illetően:

Az első számú gazdasági cél – és célállapot – a piacgazdasági értelemben vett teljes foglalkoztatottság elérése. Újszász Városában minden aktív korú és munkaképes lakos, aki dolgozni szeretne, munkalehetőséget kap. Az értékorientált közmunka-programok mellett a település gazdaságát erősödővé tevő helyi vállalkozások is nagy foglalkoztatóként lesznek jelen. Az Önkormányzat által megvalósított ipari terület bővítés, és a befektetők sikeres bevonása révén a magas szaktudást igénylő és magas jövedelmet ígérő fejlesztések révén a város gazdaságának diverzifikálása megtörténik. Erősödő a turisztikai szegmens a település gazdaságában.

Környezet (2030):

Újszász Város jövőképe, célja az épített és természeti környezetét illetően:

Újszász Város élhető, vonzó város lesz. Zöldterületi ellátottsága, a közterületek minőségének átlagos színvonala magas, az értékörző hasznosítás, fejlesztés folyamatos, a kulturális, közösségi infrastruktúra kínálata széles lesz. A természeti környezet további turisztikai és rekreációs célú fejlesztésével a természeti környezet minősége emelkedik. Jelentősen növekedni fog a városi zöldterületek, különösen a város eddig alulhasznosított zöldfelületeinek biológiai aktivitása. Olyan minőségi lakóterületei lesznek Újszász Városának, amelyek vonzzák a lakosságot. A lakásállomány energetikai korszerűsítése befejeződik, egyre nagyobb lesz azoknak a lakásoknak a száma, ahol megújuló energiákat alkalmaznak. El fognak tűnni a lepusztult, a leamortizálódott lakókörnyezetek.

Újszász Integrált Városfejlesztési Stratégiája 2011-ben készült, jelenlegi tervezési munka során annak megállapításai, jövőképe és célrendszere felülvizsgálatra került, az abban megfogalmazott Jövőkép fedi a fentiekben részletezett, Újszász Város vízióját a település 2030.-ig elérendő állapotát, így az változtatás nélkül beépítésre kerül jelen Stratégia célrendszerének Jövőképeként.

3. ábra: Újszász Város jövőképe

Újszász egy társadalmi és gazdasági értelemben is versenyképes, integráltan megújuló és fejlődő kisváros, a Szolnok körüli szuburbanizáció egyik kiemelt célterülete, amelyet stabil gazdasági és társadalmi háttér valamint növekvő életszínvonal jellemez.

2.2. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

2.2.1. Városi szintű középtávú tematikus célok (Középtávú Városi Célok)

Az 5 ezer és 20 ezer fő közötti lakosságszámú városokat tekintjük kisvárosoknak, míg általánosan elfogadottan a 20 ezer és 100 ezer közötti lakosságszámú városokat tekintjük középvárosoknak. **Újszász Város lakosságszáma alapján kisvárosnak minősíthető.** Kisvárosok esetében a stratégiai fejlesztési célok **integrált jelleggel Középtávú Városi Célok** rendszerében rögzítendő.

Jellegüket tekintve Újszász Város ITS Középtávú Városi Céljai két típusúak lehetnek:

- **Tematikus célok:** tematikus jelleggel megfogalmazott, de nem szükségszerűen egy-egy ágazatra korlátozódó érvényességű célok a város egészére vonatkozóan
- **Területi célok:** A területi célok a település egy vagy több, konkrét, egyenként folytonos vonallal körülhatárolható területén realizálhatóak. Ilyenek lehetnek a város egy vagy több városrészére érvényesek vagy a város területén megtalálható főbb, a fejlesztési elképzelések során kiemelt figyelemben részesülő terület-típusokra (pl. lakóterületek, barnamezős területek, ipartelepítés területei, stb.) érvényes célok.

A stratégia vegyesen is tartalmazhat tematikus és területi jellegű célokat. Jelen ITS megfogalmaz Középtávú Városi Célokat, azokat részcélokra bontja, valamint városrészekhez rendelt területi jellegű „városrészi célokat” is rögzít.

A Középtávú Városi Célok tehát integrált jellegű célok, olyanok, melyek eléréséhez több tematikus/ágazati jellegű tevékenység koordinált végrehajtása szükséges. A stratégia áttekinthetősége és az ahhoz rendelt források koncentrált felhasználásának segítése érdekében Újszász Város ITS tekintetében három (3) Középtávú Városi Cél került rögzítésre, melyek az alábbiak:

4. ábra: Középtávú Városi Célok

Gazdagodó Város	Lakható Város	Gondoskodó Város
A versenyképes gazdaság megerősítése, értékteremtő foglalkoztatottság, mikro-kapcsolati súlypontosság; az önkormányzat és feladatellátásainak hatékonyságának minőségi fejlesztése, értékteremtő közmunka program fenntartása, városmarketing	Az épített és természeti környezet védelme, állapotnak javítása és fejlesztése, megújuló energiák arányának növelése, smart city	A köznevelés - és oktatás fejlesztése, szociális és egészségügyi ellátás fejlesztése

Gazdagodó Város Részcéljai

Probléma meghatározása

Újszász Városát másodvonalas gazdasági központként helyezhetjük el Jász – Nagykun - Szolnok megye gazdasági térképén. A település gazdasági teljesítőképességét reprezentálja az a tény, hogy Újszász bár egy kifejezetten magas vállalkozó sűrűségű térségben helyezkedik el, a megye városaihoz képest jóval alacsonyabb a vállalkozói aktivitás. Nagyfoglalkoztató nincs jelen a településen, 50 – 249 főt alkalmazottal bíró társas vállalkozás 1 van jelen a településen, a 10 – 49 fős vállalkozások száma is szerény, mindösszesen 2 ilyen cég található Újszászon. A településen az ipari területek kijelölése megtörtént, azonban a településfejlesztési eszközökkel, kiemelten a szerkezeti terv segítségével szükség esetén újabb ipari területek jelölhetők ki. Újszász Város Önkormányzata az ipari területek fejlesztését prioritásként kezeli a 2014 – 2020 –as programozási ciklusban.

A város kereskedelme és piaci szolgáltatásai a kereslethez igazodnak. Valódi vonzerőt jelentő üzlet, üzletsor nincs a városban, az éttermi szolgáltatások ugyancsak nem kiemelkedőek. A városban a legnagyobb vonzerővel a piac rendelkezik. A gazdasági tevékenységek egyikéhez sem kapcsolódik fejlesztő (innovációsnak nevezhető) tevékenység. A város gazdaságának struktúrája, alacsony hozzáadott értéket termelő tevékenységei a helyi gazdaság alacsony dinamikáját eredményezik.

A település határain kitekintve, a térség és a tágabb környezet nem nevezhető a klasszikus turisztikai vonzerőt megtestesítő területnek, hiszen a Hortobágy, a Kiskunság, a Tisza-tó, Eger és környéke vagy éppen a főváros már túl messze esnek Újszásztól. Ennek ellenére mégis rejlenek kihasználatlan lehetőségek a környéken a turizmus szempontjából. A Tisza és a Zagyva fontos zöldfolyosót képeznek, a holtágak, védett területek, az alföldi táj és a falusias nyugalom számottevő tömeget vonz. A közlekedés-földrajzi helyzet kedvez a tranzitforgalomnak, illetve e forgalom kiszolgálásában komoly lehetőség rejlik. A megye egyik legjelentősebb turisztikai értéke a termálvízkincs. További lehetőséget kínálhat a Jászszági- főcsatorna megépítése, mely a vízpótláson túl turisztikai célokat is hivatott lesz szolgálni. A Zagyva folyó hullámterében gazdag ökológiai rendszert képező ligeterdős társulások találhatók.

Cél meghatározása

A „**Gazdagodó Város**” átfogó cél Újszász versenyképes gazdaságának kialakítását és megerősítését, értékteremtő foglalkoztatottság megerősítését, a megye jelentős másodvonalas gazdasági központjaként mikro-kapcsolati súlypontosságát megerősítését valamint mikro - gazdasági integrációjának megvalósítását rögzíti.

Az elsődleges cél a gazdasági diverzifikáció ösztönzése és ezáltal a település gazdasági súlyának erősítése, a település foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében. A szerkezetváltás ösztönzése során a város adottságait, versenyelőnyeit, reális lehetőségeit és a diverzifikáció eddigi eredményeit szükséges figyelembe venni. A mezőgazdasági ágazatban tevékenykedő vállalkozások száma magas, a város versenyelőnyei egyrészt az agráradottságokban koncentrálódnak, így a gazdasági diverzifikáció húzóágazata az agrárgazdaság fejlesztése lehet. Szükséges a teljes agrárvertikum fejlesztése, vagyis a mezőgazdasági termeléstől, a feldolgozáson át, az agrárlogisztikai funkciók fejlesztésig.

A település gazdasági övezetének bővítésével a gazdasági fejlődéshez szükséges feltételek megerősítése, javítása tervezett. A településen az ipari területek kijelölése megtörtént, azonban a településfejlesztési eszközökkel, kiemelten a szerkezeti terv segítségével szükség esetén újabb ipari területek jelölhetők ki. Újszász Város Önkormányzata az ipari területek fejlesztését prioritásként kezeli a 2014 – 2020 –as programozási ciklusban.

Újszász jelentős turisztikai potenciállal rendelkezhetne, amely alapvetően a Zagyva folyóra épülő vízi- és ökoturizmusra épülhetne. A város turisztikai koncepciója által is meghatározott fejlesztési

elképzelések (strand- és termálfürdő kialakítása; lehetséges turisztikai formák: öko-, horgász-, vadászturizmus) számára infrastruktúra biztosítása; Parkerdő turisztikai célú kihasználása – ökoturizmus fejlesztése) megvalósítása és a releváns szuprastruktúra fejlesztése a cél.

A gazdasági diverzifikáció harmadik területe a helyi kis és középvállalkozások fejlődésének segítése lehet. Mint ismert a KKV szektornak a legnagyobb és legfontosabb foglalkoztatásban betöltött szerepe. Az önkormányzat elsősorban a vállalkozói környezet fejlesztésével, illetve beszállítói hálózatok létrehozásának katalizálásával tud hozzájárulni a helyi kis és középvállalkozások megerősítéséhez.

1.1. Több lábon álló (diverzifikált) gazdaság

Az alapanyag **termelés** és **élelmiszer-feldolgozás** terén kitörési pontot a magasabb hozzáadott értékű, kiemelkedő minőségű termékek előállítása jelenthet, kihasználva a kiváló beltartalmi értékekkel rendelkező alapanyagok által nyújtott lehetőségeket. Az agrártermékek versenyképességének és piaci stabilitásának kiemelkedő tényezője a minél magasabb szintű és minőségű feldolgozottság. A város jó adottságú mezőgazdasági területeit figyelembe vevő, azt lehetőség szerint megóvó önkormányzat által tervezett **iparterület-fejlesztési/bővülési** tervének kivitelezése, a helyi és betelepülni szándékozó vállalkozóknak **telephely-fejlesztési lehetőség** nyújtásával komoly előrelépést tud elérni. A település alapvetően olyan gazdasági vállalkozásokat kíván támogatni, amelyek **magas hozzáadott értékű tevékenységet** folytatnak, foglalkoztatási hatásuk érvényesül, és környezetbarát technológiákat alkalmaznak.

A cél eléréséhez a finanszírozási háttérrel jellemzően az Európai Unió fejlesztési források jelenthetik. A hosszú távú gazdasági sikerek érdekében javítani szükséges a helyi vállalkozások forrás abszorpciós képességét, melyhez elengedhetetlen a vállalkozói réteg és a helyi döntéshozók között már meglévő együttműködési formák továbbépítése, tartalmi fejlesztése.

A **több lábon álló (diverzifikált) gazdaság megteremtése** fontos feladat Újszász Városa számára. A **logisztikai iparágak, a kreatív iparágak fejlesztése és differenciált kereskedelmi ellátás erősítése** mellett a térségi együttműködéssel az idegenforgalom fejlesztése a cél. A **helyi gazdasági szereplők együttműködésének, hálózatosodásának** támogatása, segítése elengedhetetlen.

1.2. Turisztikai fejlesztések és a kapcsolódó szolgáltatások (szuprastruktúra) fejlesztése

A térség településeivel közösen a turisztikai termékfejlesztések összehangolása érdekében **közös marketing kampányok** megvalósítása szükséges. Újszász Város Önkormányzata a szomszédos településekkel e tekintetben folyamatos egyeztetéseket folytat, konzorciális pályázatok előkészítése és benyújtása folyamatban van.

A település **kulturális értékei**, az egyházi és települési kultúrtörténeti emlékei, a kulturális hagyományai pedig hozzájárulnak a város identitásának erősödéséhez.

A turizmus **multiplikátor hatása** révén a turizmust kiszolgáló ágazatok (pl. kézművesség, szálláshely és vendéglátás) számára is többletbevételt jelentenek a fejlesztések megvalósításai. A turisztikai adottságok kihasználása (vendégbarát kiépítése, programok megszervezése, megismertetése) elősegíti a turisztikai vendégforgalom és a tartózkodási idő növekedését, ami a turisták nagyobb és hosszabb költési hajlandóságával párosul.

Az idegenforgalommal kapcsolatos fejlesztéseket integráltan, térségi alapon zajló **turisztikai szervezetrendszer** fejlesztése **révén szükséges megvalósítani**. Térségi vendégforgalmi stratégia alapján integrált szemléletű fejlesztés, szolgáltatások minőségi és mennyiségi fejlesztése: mind az attrakciók, mind a háttér-infrastruktúra minőségi és mennyiségi fejlesztése, diverzifikálása.

1.3. Önkormányzati kezdeményezések szélesítése a foglalkoztatottság növelésére, a szegénység felszámolására, az értékteremtő közmunka, demokratikus helyi kormányzás, településmarketing, köz- és közösségi szolgáltatások minőségének emelése

A demokratikus helyi kormányzás a **jó kormányzást** (demokratikus döntéshozatalt, a döntés előkészítésben való közösségi részvételt, a konszenzusra való törekvést) és a **közönség fenntartható fejlődés melletti elkötelezettségét** jelenti. Cél a közszolgáltató rendszereknek minőségi fejlesztése, ügyfélbaráttá tétele. Erre alapozva egy **szolgáltató és gondoskodó város** víziója fogalmazódik a következő fejlesztési periódusban, ahol a városi közszolgáltatások ügyfélbarátok és szolidárisak.

A **városi lakosság magasabb szintű bevonása** szükséges a településfejlesztés folyamatába. A fejlesztések intenzívebb társadalmasításával a lakosság adott beavatkozásokkal kapcsolatos elfogadása is nő. A **civil szféra szereplőivel** szükséges intenzívebb **kapcsolattartás**, érintettség esetén adott beavatkozás tervezési folyamatainak bevonásával, a megvalósítás során aktív résztvevőként való pozicionálással erősödik az önkormányzati vezetés és a lakosság kapcsolatának minősége. A demokratikus helyi kormányzás feltételezi, hogy az önkormányzat lehetőségeihez képest járuljon hozzá a civil szervezetek működési feltételeinek biztosításához és az egyházak működési feltételeinek biztosításához.

Az **önkormányzati rendszer rentabilitásának és hatékonyságának** növelése cél. A hatékonyság növelésének két célja van, egyrészt a költségvetés működési kiadások oldalának csökkentése, azaz a fejlesztésre fordítható pénzeszközök növelése, másrészt a lakosság terheinek csökkentése. Ennek eszköze lehet az intézmények energiaracionalizálása, de a térségi hatókörű intézmények kihasználtságának növelése is.

A közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően sikerült az elmúlt években mérsékelni a munkaerő piaci krízist a városban. A közfoglalkoztatásnak köszönhetően már a **település egyik legnagyobb foglalkoztatója az önkormányzat lett**. A közfoglalkoztatás mára egy olyan potenciállá változott, amelynek gazdasági erőt is képvisel. A közfoglalkoztatásnak azonban fokozatosan **el kell mozdulnia a szociális gazdaság irányába**, hogy fenntartható váljon. A szociális gazdaságfejlesztés során egyszerre kell fókuszálni a kínálatfejlesztésre és a keresletélénkítésére.

A meglévő infrastrukturális kapacitásokra épülve szükséges kiépíteni egy hatékonyan működő **befektetés-ösztönzési rendszert**. Alapproblémaként azonosítható a város gazdaságfejlesztését koordináló hatékonyan működő szervezeti háttér hiánya adja. A szükséges információk és adatbázisok birtokában lehetséges elindítani egy promóciós eszközrendszer lefektetését, amely a befektetőkkel folytatott kommunikációt hivatott biztosítani. Jelenleg Újszász nem folytatott aktív marketing tevékenységet, vagyis a befektetők felé történő kommunikáció, befektetők megkeresése nem történik meg. Szükséges egy olyan **koncentrált marketing tevékenység** permanens gyakorlása, amely megfelelő piac szegmentáció alapján feltárja a kínálati lehetőségeit a keresleti oldalnak.

Lakható Város Részcéljai

Probléma meghatározása

Újszász Városában az épített környezet tekintetében magas a társadalmi konfliktusok aránya egyes településrészek tekintetében, differenciáltság mutatható ki az egyes településrészekben élők jövedelmi viszonyaiban, kiemelten az ott élők életminőségében, amely szoros analógiát mutat a város társadalmának térbeli rétegződésével.

Újszász Városában a természeti környezet tekintetében elmondható, hogy a település belterülete jelentős természeti értéket képviselő területek közé ékelődött be. Újszász határában a *törvény erejénél fogva védett (Ex lege védett) kunhalmok* a település dél-keleti határában találhatók. A kunhalmok az Alföld területén található kisebb-nagyobb antropogén eredetű kúp vagy félgömb alakú terepképződmények. Újszász kialakítandó zöldfelületi rendszerére jellemző, hogy a tervezett városközpont intenzíven fenntartott, épített, dekoratív növényanyagú, centrális elhelyezkedésű, reprezentatív zöldfelületi elemei a település széléhez közeledve a tájban „oldódó” természetes hatású növényalkalmazással átmenetet biztosítanak az egyedi szépségű várost határoló természeti értéket jelentő erdők és védett természeti területek között. A településen kevés a park és a játszótér, a parkgondozásba bevont területek aránya alacsony. A megyei területrendezési terv alapján a település külterületének majdnem egésze a felszíni szennyeződésre fokozottan érzékeny terület övezetébe tartozik. A belvízrendszer domborzata uralkodóan sík, DK-i része a Zagyva mentén mély fekvésű, belvíz érzékeny.

Cél meghatározása

A „Lakható Város” átfogó cél az épített és természeti környezet védelmét, állapotnak javítását és fejlesztését, megújuló energiák arányának növelését valamint a klímaváltozás globális és lokális kihívásaira / hatásaira reagáló adaptációs és mitigációs stratégiákat rögzíti.

Az egyedi tájértékek hálózatra szervezhető kulturális-, turisztikai programok kellően propagáltak, de a belterületi értékkataszterre alapozott hálózat tovább fejleszthető, bővíthető.

Az épített környezet minőségi fejlesztése mellett a természeti környezet jelentős; kiemelten érzékeny övezetei és területei is védendőek, fejlesztendőek.

2.1. Minőségi épített (lakókörnyezet) megteremtése; helyi és térségi közlekedési rendszer fejlesztése, modernizálása

A Városközpontban szükséges egy **városias fogadóövezet**, központi zöldfelülettel, szoborparkkal ellátott főtér kialakítása. Erre a célra szolgál a jelen Stratégiában kulcsprojektként rögzített rendezvényter kialakítását célzó fejlesztés. Az élhető városkép megteremtéséhez **újabb zöldfelületeket** kell kialakítani, egyes városrészekben belül igény mutatkozik a **központi területek fejlesztésére**, városiasabb jellegének erősítésére. A meglévő **közparkok rekreációs célú bővítése** és programokkal való megtöltése hozzájárul az egészséges életmód és a hasznos szabadidő eltöltéséhez. A lakhatási költségek csökkentésének egyik útja a **közüzemek működési hatékonyságának javítása** által a fajlagos közüzemi díjak csökkentése, a másik a lakások energiahatékony felújításának támogatása, de tulajdonképpen ide tartozik a színvonalas tömegközlekedés és a kerékpár közlekedés lehetőségeinek megteremtése is, hiszen mindkettő a költséges személygépkocsi használatot csökkenti. Kiemelt jelentőségű a jelenleg **degradálódó, leszakadással fenyegetett településrészek, szegregált területek integrált programjának megvalósítása**, lakókörnyezet fizikai megújításának folytatásával és a felzárkózást, esélyeket növelő beavatkozásokkal, melyek az érintett célcsoportokra szabott speciális

tartalommal valósulnak meg. Kapcsolódóan az előbbiekhöz, szükséges az önkéntesség népszerűsítése, társadalmi felelősségvállalás erősítése.

A település épített örökségének megőrzése az épített környezet alapvető minőség-védelmét adja. A műemléki védettségű épületek rekonstrukcióinak bevonása javasolt az integrált fejlesztések körébe, amely javítja az ellátási színvonalat, segíti az identitástudat megerősítését.

Újszász Város fejlődésének egyik kulcstényezője a **települési közlekedés fenntartható fejlesztése, a környezetbarát mobilitás feltételeinek megteremtése**. A megközelíthetőség és elérhetőség fontos alapfeltétele a gazdasági fejlődésnek, a kedvezőtlen demográfiai tendenciák megfordításához közvetlen módon is hozzájárulhatnak az ilyen jellegű beruházások.

A belterületi közúti forgalomban továbbra is vannak problémás keresztszettek (**közlekedésbiztonsági szempontú fejlesztések**), emellett az alacsonyabb rendű felvezető útszakaszok szűk kapacitása is a belterületi úthálózat fejlesztését igénylik.

A városban kiemelt kérdés a **tömegközlekedés fejlesztése**: az autóbusz megállók helye a rájárási távolságot nézve majdnem mindenhol megfelelő, azonban a leszállóhelyeket előírás szerinti kialakítása illetve átalakítása szükséges. Jelentős beruházást igényel a városi- és térségi **hivatásforgalmú kerékpárút hálózat fejlesztése**, felújítása, bővítése.

2.2. A környezet védelme

A belterületi zöldfelületek alacsony területe és azok területi kapcsolatának hiánya miatt a **zöldterületek hálózatba történő fejlesztése** elengedhetetlen feladat, hiszen egyrészt javítja a városképet, ugyanakkor hozzájárul a városklíma és ezzel a helyi lakosság egészségi és pszichés állapotának javulásához. Fontos feladat a **prevenció** és a **tájékoztatás** erősítése több vonatkozásban, mint pl. a környezetvédelem vagy például a veszélyes anyagok átmenőszállítása kapcsán. A klímaváltozással kapcsolatos **személetformálás** és a **helyi klímastratégiák kidolgozása** révén bővülnek a lakosság, a helyi köz- és gazdasági szereplők klímaváltozással összefüggő ismeretei, aminek következtében javul a **klímaadaptációs intézkedések végrehajtásának** hatékonysága.

A környezet védelme így a zöldfelületek fejlesztésével (mikroklimatikus hatások biztosítása), a víz, a levegő, a talaj, a klíma és az élővilág védelmének erősítésével, a város-szillett védelme, kilátásvédelem megvalósításával tervezett.

A következő évtizedekben kiemelt figyelmet kell fordítani a klímaváltozás globális és lokális hatásaira, **adaptációs és mitigációs stratégiákat** kell alkotni. A klímaváltozás és egyéb globális környezeti problémák fokozódó környezettudatosságra kell, hogy ösztönözzék a társadalmakat.

Az **árvízi biztonságának növelése** törvényben rögzített kiemelten fontos közérdekű tevékenységek mellett a belterületi csapadékvíz rendszer fejlesztése is fontos.

A **hulladékkezelés** ügye (szelektív hulladékgyűjtő szigetek létesítése és a kapcsolódó begyűjtési rendszer kialakítása, míg hosszabb távon a begyűjtési rendszer fejlesztése, házhoz menő szelektív gyűjtés bevezetése) is kiemelten kezelendő.

2.3. Energiahatékony városüzemeltetés (Smart City); megújuló energiaforrások részarányának növelése és energiahatékony építés

A Smart City víziója a települési önkormányzat teljes működési spektrumát át kell, hogy hassa, így jelen részcéliban rögzítettek érvényesnek tekintendők az említett egyéb célok esetében is.

Az „**okos város**” olyan település, amely a rendelkezésre álló technológiai lehetőségeket (elsősorban az **információs és kommunikációs technológiát**) **innovatív** módon használja fel, elősegítve ezzel egy jobb, diverzifikáltabb és fenntarthatóbb városi környezet kialakítását. Innovatív technológiákat alkalmaz, hogy **csökkentsen a költségeit** és az energiafelhasználását, valamint **szélesíti a szolgáltatási kínálatát**, ily módon javítva lakói életminőségét. A Smart City víziójához tartozik a belső fogyasztás ösztönzése és szervezése is, az önállóság felé való elmozdulás a helyi javak helyi felhasználásának erősítése, a

pénzügyi ciklusok lezárása. A kínálati oldal fejlesztése mellett párhuzamosan szükséges megteremteni a keresleti feltételeket, illetve meg kell teremteni az önellátás szervezési mechanizmusait.

A stratégiai cél keretében a **közzolgáltatást nyújtó intézmények energiahatékonyságának fokozása**, épületgépészeti rendszerének energetikai célú korszerűsítése, a megújuló energiaforrások részarányának növelése jelenik meg. Az **uniós célok és elvárások**, s ezzel összefüggésben a rendelkezésre álló források, és a környezet állapotával szemben erősödő általános társadalmi elvárások az energiagazdálkodást a fejlesztések fókuszába állítják. Az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás, a fenntarthatóság szempontjai, az energiafüggőség csökkentésére való törekvés érdekében Újszász Városa tovább kívánja növelni az energiafelhasználásán belül a megújuló energia részarányát.

Energia- és klímatudatossági szemléletformáló tevékenységek fokozott megvalósítása szükséges.

Gondoskodó Város Részcéljai

Probléma meghatározása

Újszász Város humán infrastruktúrájának alapvetően teljes körűnek mondható, azonban annak minősége kifogásolható, fejlesztendő.

A leszakadással veszélyeztetett lakosság (kiemelten a roma telepen élők) számára nincs megfelelően kiépített támogató háttér, hiányos a szabadidős, sport programok megvalósításához szükséges infrastruktúra.

Cél meghatározása:

A „Gondoskodó Város” átfogó cél a köznevelés - és oktatás valamint a szociális és egészségügyi ellátás fejlesztése mellett a társadalmi megújulás, életminőség javítását, a társadalmi különbségek csökkentését, identitás-erősítő beavatkozásokat rögzíti.

3.1. Szolidáris és befogadó társadalom

Cél az alacsony státuszú, teleszerű lakhatási körülmények között élő **marginalizált csoportok mobilizációjának és lakhatási körülményeinek javítása**. A szegregátumok és leszakadással veszélyeztetett településrészek esetében a lakhatási körülményeket javítani kell, a lakások felújításával és a komfortfokozatuk emelésével. Az **érintett településrészek közszolgáltatási, gazdasági-, és egyéb funkciókkal való ellátottságát emelő infrastrukturális fejlesztések** szükségesek (épületek, utak, járdák, zöldfelületek stb. építése, felújítása). A társadalmilag leromlott területek esetében kiemelten fontos az érintett, zömében roma lakosság **szociális kohéziójának az erősítése**. Ezt a közösségformálást erősítő terek, létesítmények és kulturális intézmények fejlesztése szolgálja. Fontos, hogy komplex programok szükségesek, melyek infrastrukturális és soft elemeket ötvöző fejlesztéseket foglalnak magukba, egymás hatását erősítve járulnak hozzá a lakosság szegregálódása és a településrészek leszakadásának az enyhítéséhez.

A társadalmi integráció és a rehabilitáció egyik kulcskérdése, hogy a **hátrányos helyzetű és a megváltozott munkaképességű személyek munkaerő-piaci esélyeit javítani** kell egy magasabb képzettségi szint vagy egy keresettebb szakma megszerzésével.

A város már évek óta rendelkezik a **hagyományokra épülő fesztivál programokkal**, hagyományos **szeptemberi Városnappal**. Ezen események tematikus programcsomaggá történő átalakításával elérhető a társadalmi kohézió erősítése, szélesítése. A térségi együttműködések kialakítása és ösztönzése turisztikai és gazdasági hasznot jelent a település számára.

3.2. Egészséges társadalom

Újszász Városa kiterjedt szociális és egészségügyi ellátórendszer működtetését biztosítja. A rászoruló lakosság számának emelkedése a központi finanszírozás problémái miatt is szükségesek a fejlesztések. Megkerülhetetlen a **kapacitás bővítése** és a **meglévő intézmények folyamatos felújítása**. A feladatot egyrészt magasabb szintű elvárások kötelezettségként jelentik meg, másrészt a növekvő igények a lakosság magasabb szintű ellátásának szempontjából teszik fontossá.

A lakosság egészségi állapota alapvetően befolyásolja a humán erőforrások minőségét. Újszász Városa előregedő társadalmi szerkezettel jellemezhető, és a jelenlegi demográfiai tendenciák alapján a jövőben egyre nagyobb szerep hárul majd az egészségügyi ellátórendszerre. A város kezelésében lévő

egészségügyi intézményrendszer megfelelő egészségügyi ellátást biztosít, azonban **tárgyi feltételeit fejlesztésre** szorulnak. Fontos mindamellett, hogy az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése a szociális ellátórendszerrel összhangban történjen meg. Kiemelten fontos terület ezen kívül a fiatalok bűnmegelőzéséhez, valamint a hátrányos helyzetű csoportok védelméhez kapcsolódóan a **prevenció** és a **családvédelem erősítése**, szorosan kapcsolódva az egyházi és közösségi kezdeményezésekhez.

3.3. Kulturált és képzett társadalom

Újszász Városában bár óvodai kapacitáshiány nincs, a jelenlegi **feladatellátási helyek további minőségi fejlesztése** elengedhetetlen.

Fontos a **munkaerőpiaci igényekhez illeszkedő képzési kínálat** fenntartása, bővítése a gimnáziumi, szakközépiskolai és szakmunkásképzési, valamint felnőtt oktatás és továbbképzési kínálatában.

A jövő kihívása, hogy a különböző feltételeknek és igényeknek megfelelően minden korosztály megtalálja a számára megfelelő módot kulturális életének kiteljesítésére. Az önkormányzat feladata, hogy ezeket az alternatívákat biztosítsa úgy, hogy vagy saját maga valósítja meg, vagy pl. civil szervezetekkel együttműködve, azoknak segítségét nyújtva hívja életre azokat.

Kiemelten fontos, hogy Újszász Városa szem előtt tartsa a helyi igényeket, a **kulturális és közművelődési szolgáltatások infrastruktúrájának és kínálatának** növeli a város vonzerejét, ismertségét és turisztikai szerepét is.

A gazdasági szerkezetváltás, a **tudás alapú társadalom** teremtette igények folyamatos megújulásra készítik a humán szféra szereplőit. A lakosság képzettségi szerkezetének gazdasági igényekhez igazítása a város, a térség (járás) versenyképességének egyik alappillére. A gyorsan változó gazdasági igényekhez igazodás az intézményrendszer minden elemére hatással van: a korai fejlesztési feladatoktól az általános- és középiskolai képzés készség- és képességfejlesztésén át a szakképzésig, az élethosszig tartó tanuláshoz.

A gazdaságfejlesztő fejlesztések humán erőforrás oldalát a **munkaerő-piaci igényeknek megfelelő, minőségi képzés** (közoktatás, szakképzés, valamint térítéses képzés) és a kutatás teremti meg. Ennek elengedhetetlen részét képezi az oktatásban résztvevők, a lakosság és elsősorban a fiatalok szemléletváltozása, az innováció társadalmi elterjesztése, valamint az ezt szolgáló infrastruktúra fejlesztése.

2.2.2. Városrészi szintű területi célok

A város egy összetett, nyílt rendszer, aminek céljai megfogalmazásakor tekintetbe kell vennie számos külső és belső tényezőt. A városi célok a legtöbb esetben és általánosságban elfogadható fejlesztési irányt jelentenek az egyes városrészek lakói számára is, ugyanakkor azok nem mindegyike érinti közvetlen az egyes városrészek lakóinak hétköznapi életét és életminőségét. A városrészekben, azok eltérő karaktere miatt, speciális helyi fejlesztési célok fogalmazódnak meg, amelyek kevésbé mutatnak túl a városrészek határain, bár több városrész is rendelkezhet ugyanolyan, illetve hasonló jellegű fejlesztési céllal. A városrészi célok (és részcélok) szerepe, hogy egy-egy városrész speciális adottságaira vonatkoztassa a fejlesztések irányának meghatározását és konkrét, a helyi lakosságot lehetőség szerint a helyi lakosokkal egyeztetett módon.

A városrészi célok meghatározásának alapelvei:

Minden városrész esetében kijelölésre kerül egy átfogó cél

- Az átfogó cél mellett városrészi részcélok megnevezésére is lehetőség nyílik – ezek kijelölése a funkcionálisan összetett vagy sokoldalú adottságokkal, ill. problémákkal rendelkező városrészek esetében indokolt.
- A lakókörnyezet minőségének fejlesztése és az adott városrész által biztosított életkörülmények javítása cél minden városrészben – egyes jellemzően lakófunkcióval bíró városrész esetében ezt tekintjük városrész specifikus jellemzőnek.

1. táblázat: Városrészi célok

Városrész	Városrész kódja	Városrészhez rendelt Városrészi Cél
Városközponti városrész	VK	V1. Státuszának megfelelő, magas színvonalú belvárosi szolgáltatások és városi környezet megteremtése.
Központi lakóterületi városrész	KO	V2. A kertvárosias jellegű beépítés megtartása és minőségi lakókörnyezet kialakítása és a vállalkozás koncentráció növelése, ipari kapacitások bővítése, ipartelepítés, iparfejlesztés
Turisztikai centrum, Zagyva menti fejlesztési terület	TC	V3. Turisztikai funkciók kialakítása: attrakciófejlesztés, elsődleges turisztikai szuperstruktúrák fejlesztése
Kertvárosi lakóterület	KL	V4. A kertvárosias jellegű beépítés megtartása és minőségi lakókörnyezet kialakítása

Forrás: saját szerkesztés

2.2.3. A Településfejlesztési elvek

A településfejlesztési irányok kijelölése során vannak olyan meghatározó alapelvek, amelyek indikátorokkal ugyan nem feltétlenül mérhetőek, ám meghatározóak a város fejlesztésének egésze, a beavatkozások tervezése, a források allokálása szempontjából. Újszász Város horizontális településfejlesztési alapelvei az alábbiak:

Fenntartható növekedés:

Környezetileg fenntartható növekedés elősegítése, amely elsősorban a meglévő erőforrások hatékonyabb felhasználását, a környezetbarát városfejlesztést segíti (ez különösen lényeges, hiszen Újszász Város Önkormányzata az ipari terület bővítését és jelentősebb ipari vállalatok bevonását tervezi, így a jövőben kiemelt feladat a városban települő ipari tevékenység környezetszennyezésének optimalizálása. Ennek a legfőbb elemei a következők:

- Az ITS a klímabarát növekedést alapelvnek tekinti. Bármilyen fejlesztés is valósul meg a jövőben, az bizonyíthatóan járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez, csökkentse a környezeti terhelést.
- Fenntartható építés, a fenntartható építés-technológia alkalmazása a városfejlesztés során.
- Környezetbarát iparfejlesztés a gazdaságfejlesztés kapcsán.

A fenntartható társadalom és gazdaság elveit saját környezetükben, a realitások talaján kis lépésenként az egyes fejlesztési projektekből valósággá tenni.

Harmonikus növekedés:

Újszász Város fejlesztése során kiemelt szempont a harmonikus társadalmi, gazdasági és területi fejlődés elve (**közösségi szemlélet és szolidaritás**). A városi fejlesztések során figyelembe kell venni az eltérő fejlettségű városrészek, eltérő életminőségű társadalmát. A területi kohézió, a hátrányok mérséklése, a szolidaritás mind olyan alapelvek, amelyek lehetővé teszi, hogy Újszász Város elkülönülő városrészei, szegregálódó területei ne ellentmondásosan fejlődjenek.

Versenyképes fejlődés:

A városfejlesztése során kiemelten kell azokra a területekre fókuszálni, ahol Újszász Város komparatív előnyei, vagyis egyedi adottságain alapuló versenyelőnyei vannak. Ezeknek a területeknek a fejlesztésével biztosítható, hogy stabilizálódjanak és kibontakozzanak a város tartós versenyelőnyei. Újszász Város esetében komparatív előnyként a mezőgazdaságban és a turisztikában rejlő potenciál azonosítható be.

Integrált fejlődés:

Az integrált megközelítés egyszerre tartalmazza a fizikai és az ágazati szemléletet. Az integrált fejlesztési szemlélet legfőbb alapelemei a következők:

- Olyan fejlesztésekre van szükség, amelyek egyszerre járulnak hozzá a város fizikai, társadalmi, gazdasági, környezeti és műszaki környezetének fejlődéséhez.
- Az infrastruktúrák kizárólagos fejlesztése helyett, olyan városi fejlesztéspolitika bontakozzon ki, amely a „soft” beavatkozási típusokat is kiemelten kezeli.
- A pontszerű fejlesztések helyett, a komplex, egymással szinergikus hatással bíró fejlesztéseket kell előtérbe helyezni.
- Az integrált fejlesztési szemlélet része, hogy a városfejlesztési politikában az önkormányzati fejlesztések ösztönzik a magánérő, magántőke mobilizálását.

5. ábra: Településfejlesztési elvek

Forrás: saját szerkesztés

6. ábra: Célrendszer (teljes)

Újszász egy társadalmi és gazdasági értelemben is versenyképes, integráltan megújuló és fejlődő kisváros, a Szolnok körüli szuburbanizáció egyik kiemelt célterülete, amelyet stabil gazdasági és társadalmi háttér valamint növekvő életszínvonal jellemez.

2.3. Az Európai Unió tematikus célkitűzései és a Középtávú Városi Célok közötti összefüggések bemutatása

Az Európai Unió 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó kohéziós politika megvalósítását szolgáló rendelet határozza meg azt a **11 ún. tematikus célkitűzést**, amelyek elérésének támogatásával a kohéziós politika hozzájárul az Európa 2020 stratégia céljaihoz, s amelyek egyben a támogatáspolitikai alapját is képezik. A tematikus célokon belül a fejlesztési beavatkozásokat **beruházási prioritásokhoz** kell rendelni az operatív programokban, melyek végrehajtásának sikerességét mutatókkal mérik.

A 11 tematikus cél az alábbi:

1. A kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése;
2. Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, a technológiák használatának és minőségének javítása;
3. A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása;
4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és –kezelés előmozdítása;
6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban;
8. A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése;
9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem;
10. Az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás;
11. Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás.

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Középtávú Városi Céljai a következő táblázatban foglaltaknak megfelelően kapcsolódnak az Európai Unió 2014-2020-ra vonatkozó kohéziós politika megvalósítását szolgáló 11 tematikus célkitűzéshez. Az EURÓPA 2020 stratégia a tematikus célokon belül a fejlesztési beavatkozásokat beruházási prioritásokhoz rendeli.

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

2. táblázat: A Stratégia Középtávú Városi Céljainak és kapcsolódó EU tematikus célok összefüggése

Középtávú Városi Cél	Kapcsolódó EU-s tematikus célok	Kapcsolódó beruházási prioritás	Alap
Gazdagodó Város	1. A kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése;	A vállalkozások K+I beruházásainak előmozdítása, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozása, különös tekintettel a termék- és szolgáltatásfejlesztésbe, a technológiaátadásba, a társadalmi innovációba, az ökoinnovációba és a közszolgálati alkalmazásokba, a keresletélénkítésbe, a hálózatépítésbe, a klaszterekben és az intelligens specializáció által nyílt innovációba történő beruházásokra, továbbá a technológiai és alkalmazott kutatás, a kísérleti programok, a korai termékhitelítési intézkedések, az alaptermotechnológiák fejlett gyártási kapacitásának és próbagyártásának támogatása, valamint az általános célú technológiák terjesztése;	ERFA
	2. Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, a technológiák használatának és minőségének javítása;	A szélessáv-kiépítés kiterjesztése és nagy sebességű hálózatok kiépítése, valamint a digitális gazdaságot szolgáló feltörekvő technológiák és hálózatok bevezetésének támogatása; Az e-kormányzás, az e-tanulás, az e-befogadás, az e- kultúra és az e-egészségügy ikt-alkalmazásainak megerősítése	ERFA
	3. A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása; 8. A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése;	A termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló fejlett kapacitás megteremtésének és kiterjesztésének elősegítése. A foglalkoztatás-barát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése révén, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását.	ERFA (ETE)
	6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;	A kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése.	ERFA (ETE)
	11. Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás.	A hatóságok és az érintettek intézményi kapacitásának növelése és eredményes közigazgatás kialakítása	ESZA
Lakható Város	5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és –kezelés előmozdítása;	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és –kezelés előmozdítása	ERFA, KA
	7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban;	Környezetbarát és alacsony szén-dioxid-kibocsátású közlekedési rendszerek kifejlesztése és a fenntartható városi mobilitás elősegítése, beleértve a folyami és a tengeri közlekedést, a kikötőket és a multimodális összeköttetéseket.	ERFA (ETE), KA
	4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;	Az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása.	ERFA (ETE), KA
	6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;	A vízgazdálkodási ágazat jelentős beruházási szükségletének kielégítése az uniós környezetvédelmi vívmányok (acquis) követelményeinek teljesítése érdekében.	ERFA (ETE), KA
	6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;	A városi környezetfejlesztést célzó intézkedések, ideértve a rozsdáövezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is (KA - + a szennyezett talajú területek helyreállítását).	ERFA, KA
Gondoskodó Város	9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem; 10. Az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás;	A városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása. A társadalom peremére szorult közösségek – például a romák – integrációja. Aktív befogadás különösen a jobb foglalkoztathatóság érdekében. Az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való hozzáférés ösztönzése, a munkavállalók készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, továbbá az oktatási és képzési rendszereknek a munkaerő-piaci igényekhez való jobb igazítása, beleértve a szakoktatás és -képzés színvonalának a javítását, a munkahelyi tanulási és a tanulószerveződéses gyakorlati képzési rendszerek, mint pl. a duális oktatási rendszerek kialakítását és továbbfejlesztését.	ERFA (ETE) ESZA
			ESZA

2.4. Területi Operatív Programok rendszeréhez való kapcsolódás

Jelen Integrált Településfejlesztési Stratégiában (ITS) rögzített projektek jelentős része a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) finanszírozásában megvalósítandó.

Jelen Stratégiában rögzített, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) finanszírozásában megvalósuló projektek tekintetében a Jász – Nagykun - Szolnok Megye Integrált Területi Programja követelményrendszerének vizsgálata jelen dokumentum 5.3. fejezetében történik.

A Területi Operatív Programok rendszeréhez való kapcsolódás szemléltetésének egyik leghatékonyabb eszköze az Operatív Programban meghatározott eredmény indikátorokhoz való hozzárendelése a kitűzött céloknak.

3. táblázat: A Stratégia célrendszeréhez rendelt eredményindikátorok

Eredmény indikátor megnevezése	Indikátor mértékegysége	Középtávú Városi Cél
KMR és a kevésbé fejlett régiók közsféra adatai nélkül számított foglalkoztatási rátáinak (20-64 évesek) különbsége	%	Gazdagodó Város
Külföldi és belföldi turisták költsége	milliárd Ft	Gazdagodó Város
A 25-40 éves női népességen belül a foglalkoztatásban lévő nők aránya	%	Gazdagodó Város
Elégedettség a települési környezet minőségével	pontérték (1-10)	Lakható Város
Vállalkozási aktivitás a kevésbé fejlett régiókban	db/lakosság	Gazdagodó Város
A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség a teljes bruttó energia-fogyasztáson belül	PJ/év	Lakható Város
Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest	db	Gondoskodó Város
Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya %	%	Lakható Város
Szociális városrehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma	fő	Gondoskodó Város
Helyi társadalmi akciókban résztvevők száma	fő	Gondoskodó Város

Forrás: saját szerkesztés

A beavatkozások várható megvalósulását összességében a 7.5. fejezetben felsorolt indikátorok számszerűsítik. Az egyes beavatkozások vonatkozásában a releváns indikátorok körét, célértékeit és a célélérés időpontját a projektszintű dokumentációk (ITP, megvalósíthatósági tanulmány, pályázati dokumentáció, stb.) definiálják a részletes műszaki tartalom ismeretében.

A mutatók mérésére évenkénti rendszerességgel kerül sor az Operatív Programokban meghatározott Indikátor definíciós adatlapokban előírt módszertan szerint (indikátor számítási módja, mutató forrása, stb.). Az Önkormányzat a saját maga által meghatározott indikátorokra egyedi mérési módszertant határoz meg. Az indikátorok nyomon követésén alapuló monitoring rendszer működtetését szintén a dokumentum 7.5. fejezete mutatja be.

3. Megvalósítást szolgáló beavatkozások

Újszász Város Településfejlesztési Stratégiája (ITS) a megvalósítást szolgáló beavatkozások tekintetében az akcióterületi megközelítést is mint a továbbiakban is fontos – és az eddigi értékelések eredményei szerint is sikeres – eszköze a források koncentrált felhasználásának és ajánlott keretét képezi a magánszféra fejlesztésekbe való bevonásának, de az ITS keretében nem kizárólag az akcióterületeken végrehajtandó projekteket azonosít be.

Jelen Stratégia az alábbi négy típusú projektcsoportot alkalmaz:

Kulcsprojektek

A kulcsprojektek azok a tervbe vett fejlesztések, melyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) Középtávú Városi Cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem vagy csak kismértékben érhető el. A kulcsprojekt megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének.

Jelen dokumentumban a beazonosíthatóság érdekében a kulcsprojekteket az alábbi módon jelöljük:

Hálózatos projektek (egymással összehangolt, térben kapcsolódó projektek)

A hálózatos projekt

- több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből áll,
- a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjed,
- a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik.

Jelen dokumentumban a beazonosíthatóság érdekében a hálózatos projekteket az alábbi módon jelöljük:

Akcióterületi projektek (térben koncentrált és egymással összehangolt projektek)

Az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületen végbemenő fejlesztések

- egymással szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását illetve hatásának kiteljesedését
- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,
- volumenük, így várható hatásuk is legyen akkora, hogy érzékelhető változást idézzenek elő az akcióterületen.

Jelen dokumentumban a beazonosíthatóság érdekében az akcióterületi projekteket az alábbi módon jelöljük:

Egyéb projektek

A projektek sorszámozása nem jelent prioritizálás sorrendet. Jelen tervdokumentáció készítésével párhuzamosan zajló megyei Integrált Területfejlesztési Program (ITP) keretében rögzített projektek esetében használja jelen dokumentum az azonos sorszámokat, a két dokumentum közötti összhang megteremtése érdekében.

Jelen dokumentumban a beazonosíthatóság érdekében az egyéb projekteket az alábbi módon jelöljük:

Egyes projektek jelöléskor a kapcsolódó Középtávú Város Célhoz rendelt színkóddal látjuk el. Az adott kategórián belüli sorrend nem fontossági sorrend, a projektek sorrendisége rangsúlyt, prioritást nem tükröz.

Egyes projektek jelöléskor a kapcsolódó Középtávú Város Célhoz rendelt színkóddal látjuk el.

3.1. Akcióterületen megvalósuló fejlesztések meghatározása, pénzügyi terve

A korábbi Integrált Városfejlesztési Stratégia keretében eddig szinte kizárólagosan alkalmazott akcióterületi megközelítés a továbbiakban is fontos – és az eddigi értékelések eredményei szerint is sikeres – eszköze a források koncentrált felhasználásának, és ajánlott keretét képezi a magánszféra fejlesztésekbe való bevonásának is, de jelen Integrált Településfejlesztési Stratégia keretében nem kizárólag az akcióterületeken végrehajtandó projekteket kerülnek megjelenítésre.

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában a város akcióterületei - Újszász kisvárosi mivolta miatt - megegyeznek a Megalapozó Tanulmányban rögzített városrészekkel. A városrészek kijelölését alapvetően az általános és a városrészi szintű helyzetfeltárás eredményei határozták meg. Az akcióterületi projektek térben koncentrált és egymással összehangolt projektek, ahol térben is koncentráltan végbemenő fejlesztések vannak jelen és megfelelnek az alábbi elvárásoknak:

- egymásra szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását illetve hatásának kiteljesedését
- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,
- volumenük, így várható hatásuk is legyen akkora, hogy érzékelhető változást idézzenek elő az akcióterületen.

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának (ITS) elkészítésekor a városrészek lehatárolása a Megalapozó tanulmányban meghatározott módon történt. Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megjelenő településrészek teljesen egészében megegyeznek a Megalapozó Vizsgálatban meghatározott településrészekkel.

Újszász Város Önkormányzata városfejlesztési tevékenysége során arra törekszik, hogy az EU által finanszírozott, elérhető legtöbb támogatási forrást mozgósítani tudja a város kiegyensúlyozott fejlődése érdekében.

Az önkormányzat célja a városrészi célok teljesítéséhez kapcsolódó projektek maradéktalan végrehajtása – ezáltal a városon belüli területi különbségek csökkentése.

Mindezek mellett a konkrét, gyakorlati beavatkozásokat térbelileg központosítottan, földrajzilag jól körülhatárolható területeken kell végrehajtani a valódi hatásosság érdekében. Ennek megfelelően a városfejlesztés során a tevékenységeket akcióterületekre kell összpontosítani, amelyek a városfejlesztés funkcionális magjaiként szolgálnak.

Az akcióterület olyan fizikailag összefüggő terület, melyen térben koncentráltan, egymással összehangolva valósulnak meg projektek. Az összehangolás a projektek tartalmára, és a megvalósítás ütemezésére, a különböző szereplők közötti együttműködésre egyaránt kiterjed.

A fejlesztési akcióterületek kijelölése során figyelembe vettük az Integrált Városfejlesztési Stratégiában korábban kijelölt akcióterületeket, és elemeztük az abban foglalt akcióterületeken tervezett fejlesztési célok megvalósulását. Továbbá az alábbi alapelvek is érvényesítésre kerültek a kijelölésnél:

- az akcióterületek teljesítsék legalább a minimálisan előírt követelményeket az ellátandó funkciók tekintetében;
- az akcióterületek kiterjedése ne legyen eltúlzott, csak azok az utcák kerüljenek bele, amelyek a fejleszteni kívánt épületek, intézmények és közterek, valamint a lehetséges magánérős beruházások miatt valóban indokoltak;
- az akcióterületek megjelenésükben minél homogénebbek, térbelileg pedig koncentráltak legyenek;
- funkcionális szempontból az akcióterületek egy egységet alkossanak úgy, hogy a funkcióváltásra és a bővítésre megfelelő helyszínt kínáljanak;
- a kijelölt akcióterületen a lehető legnagyobb addicionális hatást érjük el a magántőke mobilizálásával.

A fenti alapelveket megvizsgálva az akcióterületek esetében nem tértünk el a rendelkezésre álló, és tervezési előzménynek számító Integrált Városfejlesztési Stratégiában megjelölt akcióterületektől, amely a városrészi lehatárolásokat tekintette akció területnek. Az integrált településfejlesztési stratégiájának akcióterületei úgy kerültek kijelölésre, hogy ezeken a területeken, intenzív módon lehessen érvényesíteni a hosszú távú horizontális fejlesztési elveket, illetve jelen Stratégiában az ebből származó általános középtávú célokat.

Mindezekon túl Újszász méretéből fakadóan sem indokolt kisebb akcióterületek lehatárolása, hiszen az egy városrészre eső célok nem bonthatóak le hatékonyan ennél kisebb területi egységekre.

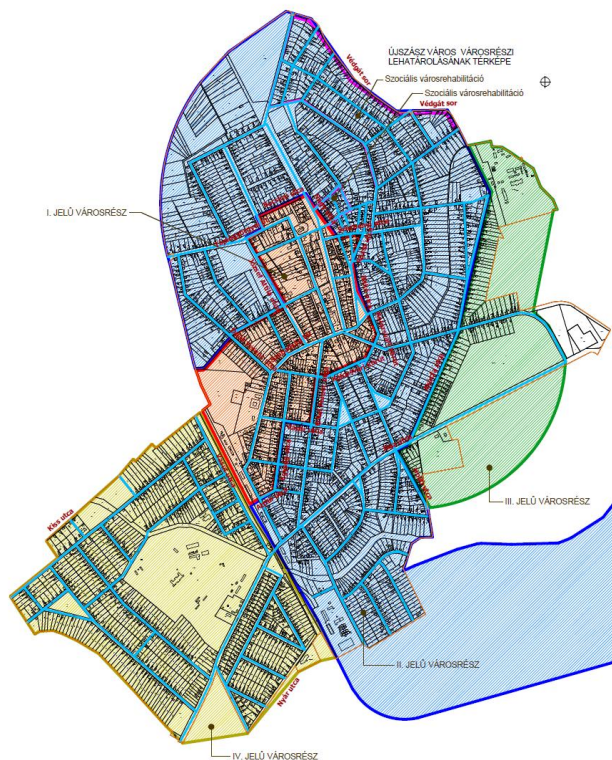
A fent leírtaknak megfelelően a várost 4 különálló akcióterületre bontottuk, a településen a következő **fejlesztési akcióterületeket** határoltuk le:

1. Városközponti városrész
2. Központi lakóterületi városrész
3. Turisztikai centrum, Zagyva menti fejlesztési terület
4. Kertvárosi lakóterület

Újszász városrészei hézag- és átfedés-mentesen fedik le a város közigazgatási területét. A városrészekre osztás a szerkezeti terven, valamint a városrészek jelenlegi és tervezett funkcióin alapul. A fejlesztési beavatkozások nagy része a település által a Jász – Nagykun - Szolnok Megyei Területfejlesztési Programhoz kapcsolódó projektgyűjtés keretében kerültek meghatározásra, a következő táblázat ezeket mind tartalmazza. A település az alábbiakon kívül még számos projekt ötlettel rendelkezik, de a táblázatok csak a megfelelő előkészítettséggel rendelkező fejlesztési lehetőségeket tartalmazzák.

A projektek ütemezésénél figyelembe vettük, hogy mennyire előkészítettek, mennyire alkalmasak a kidolgozottságuk alapján pályázat benyújtására, illetve a rendelkezésre álló támogatási forrásokat és az önrész mértékét is. A vállalkozói fejlesztési elképzeléseket a lenti táblázatok nem teljes körűen tartalmazzák, erre vonatkozóan a település nem rendelkezik minden helyi gazdasági szereplőt illetően információval. A települési önkormányzat törekszik a magánbefektetőkkel való szervezett és strukturált együttműködésre. Újszász városrészeinek részletes bemutatása Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia Megalapozó Tanulmány 3.3.1. fejezeteiben találhatóak.

1. térkép: Újszász városrészei (áttekintő)

Forrás: saját szerkesztés

3.1.1. Városközpont városrész

Az akcióterület (városrész) lehatárolása:

- Nagy út (Bocskai út – Széchenyi út közötti szakasza)
- Széchenyi út (Nagy út – Rózsa út közötti szakasza)
- Rózsa út – Bakó út – Kolozsvári krt. (Erzsébet krt. – Erkel Ferenc út közötti szakasza)
- Erkel Ferenc út (Kolozsvári krt. – Vásár út közötti szakasza)
- Vásár út (Erkel Ferenc út – Egység út közötti szakasza)
- Egység út (Vásár út – Attila út közötti szakasza)
- Attila út (Egység út – Baross út közötti szakasza)
- Baross út és MÁV vasúti terület (Attila út – Kárpát út között)
- Kárpát út (MÁV vasúti terület – József Attila út közötti szakasza)
- József Attila út (Kárpát út – Tápiógyörgyei út közötti szakasza)
- Tápiógyörgyei út (József Attila út – Batthyány út közötti szakasza)
- Batthyány út (Tápiógyörgyei út – Bocskai út közötti szakasza)
- Bocskai út

2. térkép: Városközponti városrész

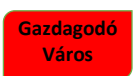

Forrás: saját szerkesztés

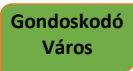
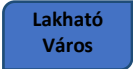
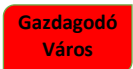
A „Városközpont városrész” városrész részletes bemutatása Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia Megalapozó Tanulmány **3.3.1.** fejezeteiben találhatóak.

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

4. táblázat: Városközponti városrész / akcióterület projektjei

Projekt kódja	Projekt címe	Forrást biztosító Operatív Program	Kapcsolódó Középtávú Városi cél	Kapcsolódó Városrész cél (ha releváns)	Projekt rövid leírása	Becsült költség (mFt)
	Városközponti utcák rehabilitálása (utak, járdák, parkolók: Kossuth, kis Kossuth, Bajcsy-Zs, Vörösmarty, József Attila utcákban elsődlegesen)	TOP		V1. Státuszának megfelelő, magas színvonalú belvárosi szolgáltatások és városi környezet megteremtése.	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	Szent István tér keleti oldalának rehabilitációja és funkcióváltása	később kerül meghatározásra		V1. Státuszának megfelelő, magas színvonalú belvárosi szolgáltatások és városi környezet megteremtése.	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	Volt vásártér északi tömbjének hasznosítása, kereskedelmi és szolgáltató épület elhelyezése	később kerül meghatározásra		V1. Státuszának megfelelő, magas színvonalú belvárosi szolgáltatások és városi környezet megteremtése.	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	Egészségügyi központ kialakítása: a Szabadság tér 4. szám alatti orvosi rendelők rekonstrukciós bővítése, az egészségügyi alapellátás egy helyszínre történő koncentrálása.	később kerül meghatározásra		V1. Státuszának megfelelő, magas színvonalú belvárosi szolgáltatások és városi környezet megteremtése.	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	Volt vásártér déli tömbjének hasznosítása - lakótelkek kialakítása	később kerül meghatározásra		V1. Státuszának megfelelő, magas színvonalú belvárosi szolgáltatások és városi környezet megteremtése.	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

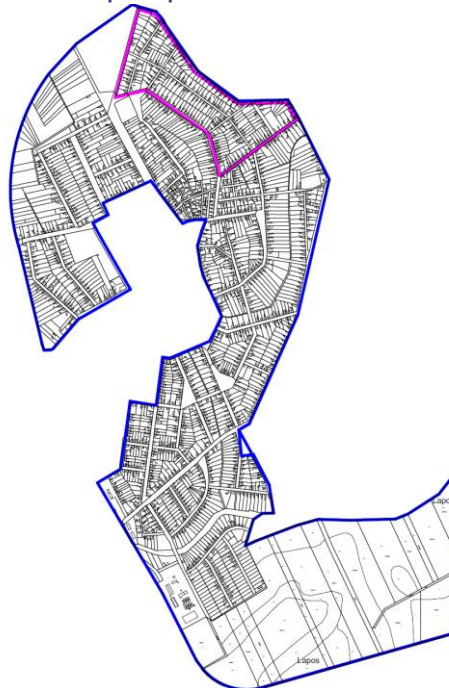
Projekt kódja	Projekt címe	Forrást biztosító Operatív Program	Kapcsolódó Középtávú Városi cél	Kapcsolódó Városrész cél (ha releváns)	Projekt rövid leírása	Becsült költség (mFt)
	Helytörténeti múzeum kialakítása Erkel F. út 3. szám alatt	később kerül meghatározásra		V1. Státuszának megfelelő, magas színvonalú belvárosi szolgáltatások és városi környezet megteremtése.	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	Coop Áruház körül környezetrendezés	később kerül meghatározásra		V1. Státuszának megfelelő, magas színvonalú belvárosi szolgáltatások és városi környezet megteremtése.	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	Szász étterem felújítása, bővítése	később kerül meghatározásra		V1. Státuszának megfelelő, magas színvonalú belvárosi szolgáltatások és városi környezet megteremtése.	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra

3.1.2. Központi lakóterületi városrész

Az akcióterület (városrész) lehatárolása:

- Védgát út
- Akácfa út
- Jász út *(Akácfa út – Holló út közötti szakasza)*
- Holló út – belterületi határ
- Fecske út
- Vércse út – MÁV vasúti terület *(Attila útig)*
- Attila út *(Baross út – Egység út közötti szakasza)*
- Egység út *(Attila út – Vásár út közötti szakasza)*
- Vásár út *(Egység út – Erkel Ferenc út közötti szakasza)*
- Erkel Ferenc út *(Vásár út – Kolozsvári krt. közötti szakasza)*
- Kolozsvári krt. *(Erkel Ferenc út – Bakó út közötti szakasza)*
- Bakó út – Rózsa út – Széchenyi út *(Rózsa út – Nagy út közötti szakasza)*
- Nagy út *(Széchenyi út – Bocskai út közötti szakasza)*
- Bocskai út
- Batthyány út *(Bocskai út – Tápiógyörgyei út közötti szakasza)*
- Tápiógyörgyei út *(Batthyány út – József Attila út közötti szakasza)*
- József Attila út *(Tápiógyörgyei út – Kárpát út közötti szakasza)*
- Kárpát út *(József Attila út – MÁV vasúti terület közötti szakasza)*
- MÁV vasúti terület vagy Deák Ferenc út *(Kárpát út – Védgát út közötti szakaszon – belterületi határvonal)*

3. térkép: Központi lakóterület városrész

Forrás: saját szerkesztés

A „Központi lakóterület” városrész részletes bemutatása Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia Megalapozó Tanulmány **3.3.1.** fejezeteiben találhatóak.

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

5. táblázat: Központi lakóterület városrész / akcióterület projektjei

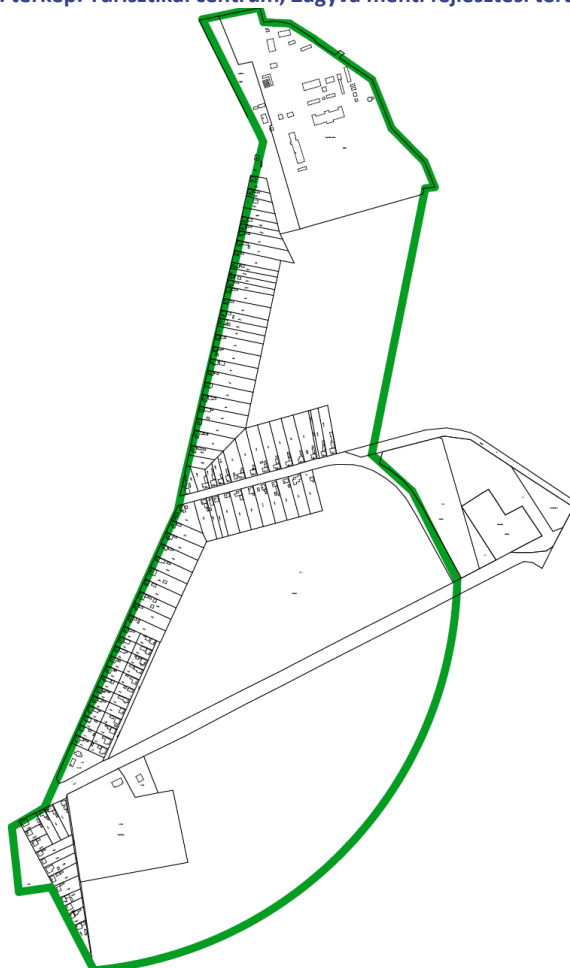
Projekt kódja	Projekt címe	Forrást biztosító Operatív Program	Kapcsolódó Középtávú Városi cél	Kapcsolódó Városrész cél (ha releváns)	Projekt rövid leírása	Becsült költség (mFt)
KO1	Temető bővítése köztemető céljára	később kerül meghatározásra	Lakható Város	V2. A kertvárosias jellegű beépítés megtartása és minőségi lakókörnyezet kialakítása és a vállalkozás koncentráció növelése, ipari kapacitások bővítése, ipartelepítés, iparfejlesztés	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
KO2	Szent László tér rehabilitációja és közösségi célú fejlesztése	később kerül meghatározásra	Lakható Város	V2. A kertvárosias jellegű beépítés megtartása és minőségi lakókörnyezet kialakítása és a vállalkozás koncentráció növelése, ipari kapacitások bővítése, ipartelepítés, iparfejlesztés	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
KO3	Baba-mama park felújítása	később kerül meghatározásra	Lakható Város	V2. A kertvárosias jellegű beépítés megtartása és minőségi lakókörnyezet kialakítása és a vállalkozás koncentráció növelése, ipari kapacitások bővítése, ipartelepítés, iparfejlesztés	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
KO4	Nagy u.- Rákóczi u. sarkán található zöldfelület rehabilitációja.	később kerül meghatározásra	Lakható Város	V2. A kertvárosias jellegű beépítés megtartása és minőségi lakókörnyezet kialakítása és a vállalkozás koncentráció növelése, ipari kapacitások bővítése, ipartelepítés, iparfejlesztés	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
KO5	Úthálózat fejlesztése a Rákóczi u. Szászberki u. Védgát u. és Horgász u. által határolt szegregált területen	később kerül meghatározásra	Lakható Város	V2. A kertvárosias jellegű beépítés megtartása és minőségi lakókörnyezet kialakítása és a vállalkozás koncentráció növelése, ipari kapacitások bővítése, ipartelepítés, iparfejlesztés	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
KO6	Iparterületek kialakítása, fejlesztése	később kerül meghatározásra	Gazdagodó Város	V2. A kertvárosias jellegű beépítés megtartása és minőségi lakókörnyezet kialakítása és a vállalkozás koncentráció növelése, ipari kapacitások bővítése, ipartelepítés, iparfejlesztés	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra

3.1.3. Turisztikai centrum, Zagyva menti fejlesztési terület

Az akcióterület (városrész) lehatárolása:

- Akácfa út
- Jász út *(Akácfa út – Holló út közötti szakasza)*
- Holló út – külterület
- Hunyadi út vége *(beépítetlen terület)*
- külterület
- Zagyvaparti Idősek Otthona intézmény területe *(belterületi határ)*
- Akácfa út

4. térkép: Turisztikai centrum, Zagyva menti fejlesztési terület

Forrás: saját szerkesztés

A „Turisztikai centrum, Zagyva menti fejlesztési terület” városrész részletes bemutatása Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia Megalapozó Tanulmány **3.3.1.** fejezeteiben találhatóak.

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

6. táblázat: Turisztikai centrum, Zagyva menti fejlesztési terület városrész / akcióterület projektjei

Projekt kódja	Projekt címe	Forrást biztosító Operatív Program	Kapcsolódó Középtávú Városi cél	Kapcsolódó Városrész cél (ha releváns)	Projekt rövid leírása	Becsült költség (mFt)
TC1	Termálfürdő építése	később kerül meghatározásra	Gazdagodó Város	V3. Turisztikai funkciók kialakítása: attrakciófejlesztés, elsődleges turisztikai szuperstruktúrák fejlesztése	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
TC2	Bevásárlóközpont építése	később kerül meghatározásra	Gazdagodó Város	V3. Turisztikai funkciók kialakítása: attrakciófejlesztés, elsődleges turisztikai szuperstruktúrák fejlesztése	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
TC3	Extrém sport park építése	később kerül meghatározásra	Lakható Város	V3. Turisztikai funkciók kialakítása: attrakciófejlesztés, elsődleges turisztikai szuperstruktúrák fejlesztése	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
TC4	Zöldfelület rehabilitáció (Holló u., Szekszárd u. sarka)	később kerül meghatározásra	Lakható Város	nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
TC5	Turisztikai szálláshelyek kialakítása	később kerül meghatározásra	Gazdagodó Város	V3. Turisztikai funkciók kialakítása: attrakciófejlesztés, elsődleges turisztikai szuperstruktúrák fejlesztése	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
TC6	Idősek otthona fűtése korszerűsítése, mosoda áthelyezés, tetőcserék	később kerül meghatározásra	Gondoskodó Város	nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra

3.1.4. Kertvárosi lakóterület

Az akcióterület (városrész) lehatárolása:

- MÁV vasúti terület
- Nyár út
- Tél út
- Abonyi út (Tél út – Mező út közötti szakasza)
- Mező út
- Alkotmány út
- Május 1. út – belterületi határ
- Ady Endre út – belterületi határ
- Szarvashalom út – belterületi határ az Ady Endre úttal párhuzamosan
- MÁV vasúti terület

5. térkép: Kertvárosi lakóterület

Forrás: saját szerkesztés

A „Kertvárosi lakóterület” városrész részletes bemutatása Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia Megalapozó Tanulmány **3.3.1.** fejezeteiben találhatóak.

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

7. táblázat: Kertvárosi lakóterület városrész / akcióterület projektjei

Projekt kódja	Projekt címe	Forrást biztosító Operatív Program	Kapcsolódó Középtávú Városi cél	Kapcsolódó Városrész cél (ha releváns)	Projekt rövid leírása	Becsült költség (mFt)
	Családi szabadidő park fejlesztése a Táncsics utcai sportudvaron	később kerül meghatározásra		V4. A kertvárosias jellegű beépítés megtartása és minőségi lakókörnyezet kialakítása	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	Kereskedelmi egységek fejlesztése	később kerül meghatározásra		V4. A kertvárosias jellegű beépítés megtartása és minőségi lakókörnyezet kialakítása	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra

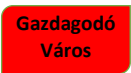
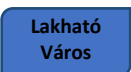
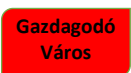
3.2. Az Akcióterületen kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz

3.2.1. Kulcsprojektek meghatározása

Jelen ITS tervezése kapcsán kulcsprojekteknek tekintjük azokat a tervbe vett fejlesztéseket, melyek alapvető feltételét képezik egy vagy több középtávú városi cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, akkor az adott célok csak részben tudnak megvalósulni. A módszertani útmutatások szerint a kulcsprojekt nem feltétlenül integrált projekt, célszerű azonban, ha a kulcsprojekthez további projektek kapcsolódnak. Újszász Város 2014-2020 közötti időszakra tervezett kulcsprojektjeit az alábbi táblázat tartalmazza.

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

8. táblázat: Kulcsprojektek

Projekt kódja	Projekt címe	Forrást biztosító Operatív Program	Kapcsolódó Középtávú Városi cél	Kapcsolódó Városrész cél (ha releváns)	Projekt rövid leírása	Becsült költség (mFt)
 1	Közösségi tér kialakítása a városközpontban (TOP - Zöld Város)	TOP	 Lakható Város	nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
 2	Helyi piac fejlesztése	később kerül meghatározásra	 Gazdagodó Város	nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
 3	Szabadidő centrum építése (extrém park, uszoda, sportcsarnok)	később kerül meghatározásra	 Lakható Város	nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
 4	Ökoturisztikai projekt megvalósítása szomszédos településekkel: Zagyva gyaloghíd újjáépítése; erdei tornapálya kialakítása, sporteszközök beszerzése, Információs táblarendszer kiépítése	TOP	 Gazdagodó Város	nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra

3.2.2. Hálózatos projektek

A hálózatos projektek egymással összehangolt vagy térben kapcsolódó projektek. A hálózatos projektek jellemzője, hogy több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből állnak, a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjed, esetleg egy együttműködő rendszer elemeit is képezhetik.

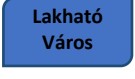
Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájához kapcsolódóan az alábbi hálózatos projektkategóriák kerültek meghatározásra (zárójelben az adott terület rövidítése szerepel):

- hálózatos **energetika** (megújuló energia arányának növelése, energetikai fejlesztések)
- hálózatos **közlekedésfejlesztés** (közösségi és egyéni közlekedés fejlesztése)
- hálózatos **sport és szabadidő fejlesztések** (sport és rekreációs fejlesztések, a szabadidő hasznos eltöltését segítő fejlesztések, közösségi terek)
- hálózatos **környezetfejlesztés** (épített és természeti környezet minőségi fejlesztése)
- hálózatos **szociális fejlesztések**

Az egyes hálózatos projektkategóriákba tartozó fejlesztéseket az alábbi táblázatok mutatják be.

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

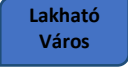
9. táblázat: Hálózatos projektek

	Tématerület meghatározása	Projekt címe	Forrást biztosító Operatív Program	Kapcsolódó Középtávú Városi cél	Kapcsolódó Városrész cél (ha releváns)	Projekt rövid leírása	Becsült költség (mFt)
	hálózatos környezetfejlesztés	Információs táblarendszer fejlesztése; házsámptáblák készítettése (egységes arculat), kihelyezése	később kerül meghatározásra		nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	hálózatos közlekedésfejlesztés	Kerékpárút kiépítése Jász út – Abonyi úton (átmenő állami főút)	később kerül meghatározásra		nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	hálózatos környezetfejlesztés	Belterületi belvz és csapadékvíz elvezető rendszerek felújítása	később kerül meghatározásra		nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	hálózatos szociális fejlesztések	Az önkormányzat üzemi konyháinak HACCP rendszer szerinti fejlesztése	később kerül meghatározásra		nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	hálózatos energetika	Közvilágítás bővítése	később kerül meghatározásra		nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	hálózatos sport és szabadidő fejlesztések	Játszóter- és zöldfelület fejlesztések a Városban	később kerül meghatározásra		nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	hálózatos környezetfejlesztés	Térfigyelő rendszer bővítése, fejlesztése	később kerül meghatározásra		nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	hálózatos energetika	A közintézmények és szolgálati lakások energetikai korszerűsítése	később kerül meghatározásra		nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	hálózatos környezetfejlesztés	Zöldfelület rekonstrukció, biológiai aktivitásérték – növelés, fásítás, zöldfelület rendezés	később kerül meghatározásra		nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
	hálózatos közlekedésfejlesztés	Települési utak és járdák felújítása	később kerül meghatározásra		nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

3.2.3. Egyéb projektek

10. táblázat: Egyéb projektek

Projekt kódja	Projekt címe	Forrást biztosító Operatív Program	Kapcsolódó Középtávú Városi cél	Kapcsolódó Városrész cél (ha releváns)	Projekt rövid leírása	Becsült költség (mFt)
 1	Üvegházak kertészeti kialakítása termálvíz felhasználásával, annak fejlesztése		 Gazdagodó Város	nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
 2	Az önkormányzat közmunkáinak fejlesztése, homoktövis feldolgozása		 Gazdagodó Város	nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
 3	Környezeti tudatformálás a lakosság körében		 Lakható Város	nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
 4	Az illegális lerakók felszámolása		 Lakható Város	nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
 5	Az üveg szelektív gyűjtésének kiépítése		 Lakható Város	nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
 6	A zöld hulladék szelektív gyűjtésének, feldolgozásának kiépítése		 Lakható Város	nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra
 7	Út- és járda felújításhoz, építéshez gépi, technikai eszközök beszerzése		 Lakható Város	nem releváns	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra

3.3. A tervezett fejlesztések ütemezése

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

11. táblázat: A projektek ütemezése

[illegible]

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

Projekt kódja	Projekt típusa	Projekt címe	2016.	2017		2018		2019		2020		2021	
			II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
VK6	AKCIÓTERÜLETI (Városházponti AT)	Helytörténeti múzeum kialakítása Erkel F. út 3. szám alatt											
VK7	AKCIÓTERÜLETI (Városházponti AT)	Coop Áruház körül környezetrendezés											
VK8	AKCIÓTERÜLETI (Városházponti AT)	Szász étterem felújítása, bővítése											
KO1	AKCIÓTERÜLETI (Központi lakóterületi AT)	Temető bővítése köztemető céljára											
KO2	AKCIÓTERÜLETI (Központi lakóterületi AT)	Szent László tér rehabilitációja és közösségi célú fejlesztése											
KO3	AKCIÓTERÜLETI (Központi lakóterületi AT)	Baba-mama park felújítása											
KO4	AKCIÓTERÜLETI (Központi lakóterületi AT)	Nagy u.- Rákóczi u. sarkán található zöldfelület rehabilitációja.											
KO5	AKCIÓTERÜLETI (Központi lakóterületi AT)	Úthálózat fejlesztése a Rákóczi u. Szászberki u. Védgát u. és Horgász u. által határolt szegregált területen											
KO6	AKCIÓTERÜLETI (Központi lakóterületi AT)	Iparterületek kialakítása, fejlesztése											
TC1	AKCIÓTERÜLETI (Turisztikai centrum, Zagyva menti fejlesztési terület AT)	Termálfürdő építése											
TC2	AKCIÓTERÜLETI (Turisztikai centrum, Zagyva menti fejlesztési terület AT)	Bevásárlóközpont építése											

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

Projekt kódja	Projekt típusa	Projekt címe	2016.	2017		2018		2019		2020		2021	
			II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
	AKCIÓTERÜLETI (Turisztikai centrum, Zagyva menti fejlesztési terület AT)	Extrém sport park építése											
	AKCIÓTERÜLETI (Turisztikai centrum, Zagyva menti fejlesztési terület AT)	Zöldfelület rehabilitáció (Holló u., Szekszárd u. sarka)											
	AKCIÓTERÜLETI (Turisztikai centrum, Zagyva menti fejlesztési terület AT)	Turisztikai szálláshelyek kialakítása											
	AKCIÓTERÜLETI (Turisztikai centrum, Zagyva menti fejlesztési terület AT)	Idősek otthona fűtőkorszerűsítése, mosoda áthelyezés, tetőcserék											
	AKCIÓTERÜLETI (Kertvárosi lakóterületi AT)	Családi szabadidő park fejlesztése a Táncsics utcai sportudvaron											
	AKCIÓTERÜLETI (Kertvárosi lakóterületi AT)	Kereskedelmi egységek fejlesztése											
	hálózatos környezetfejlesztés	Információs táblarendszer fejlesztése; házsámtáblák készíttetése (egységes arculat), kihelyezése											
	hálózatos közlekedésfejlesztés	Kerékpárút kiépítése Jász út – Abonyi úton (átmenő állami főút)											
	hálózatos környezetfejlesztés	Belterületi belvíz és csapadékvíz elvezető rendszerek felújítása											
	hálózatos szociális fejlesztések	Az önkormányzat üzemi konyháinak HACCP rendszer szerinti fejlesztése											
	hálózatos energetika	Közvilágítás bővítése											
	hálózatos sport és szabadidő fejlesztések	Játszótér- és zöldfelület fejlesztések a Városban											

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

Projekt kódja	Projekt típusa	Projekt címe	2016.	2017		2018		2019		2020		2021	
			II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
	hálózatos környezetfejlesztés	Térfigyelő rendszer bővítése, fejlesztése											
	hálózatos energetika	A közintézmények és szolgálati lakások energetikai korszerűsítése											
	hálózatos környezetfejlesztés	Zöldfelület rekonstrukció, biológiai aktivitásérték – növelés, fásítás, zöldfelület rendezés											
	hálózatos közlekedésfejlesztés	Települési utak és járdák felújítása											
	EGYÉB	Üvegházak kertészet kialakítása termálvíz felhasználásával, annak fejlesztése											
	EGYÉB	Az önkormányzat közmunkáinak fejlesztése, homoktövis feldolgozása											
	EGYÉB	Környezeti tudatformálás a lakosság körében											
	EGYÉB	Az illegális lerakók felszámolása											
	EGYÉB	Az üveg szelektív gyűjtésének kiépítése											
	EGYÉB	A zöld hulladék szelektív gyűjtésének, feldolgozásának kiépítése											
	EGYÉB	Út- és járda felújításhoz, építéshez gépi, technikai eszközök beszerzése											

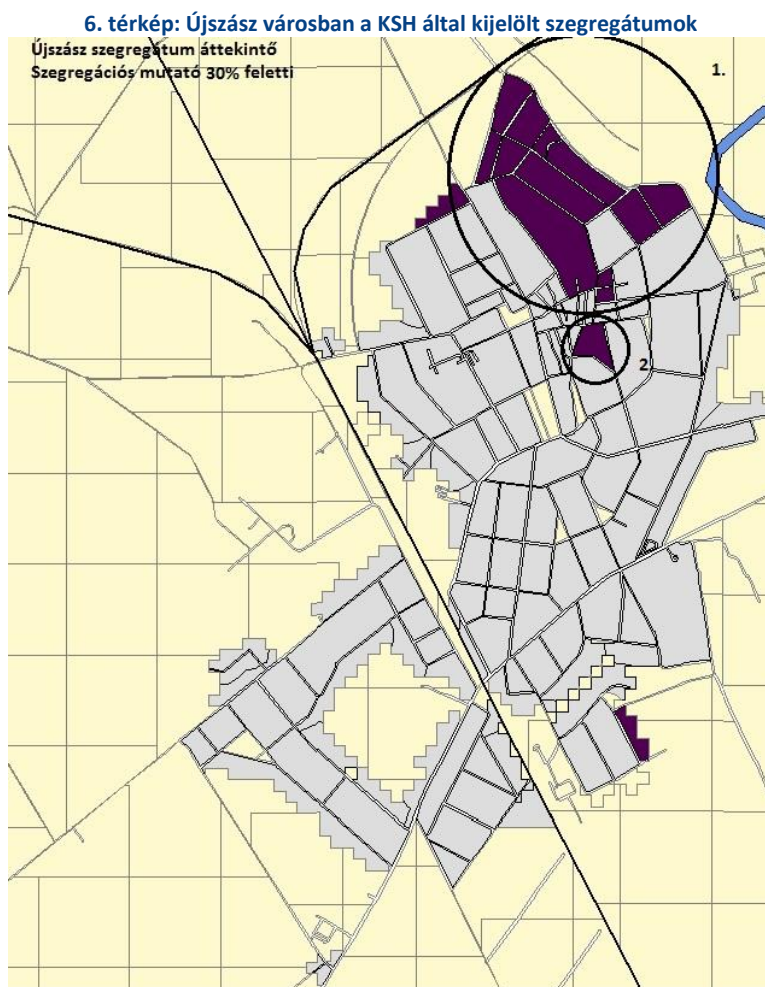
4. Antiszegregációs program

4.1. Szegregátumok beazonosítása

A 314/2012 (XI.8.) Kormányrendeletnek megfelelően a 2011. évi népszámlálási adatok alapján a KSH az ún. szegregációs mutatók alapján lehatárolta a városban a szegregátumokat, illetve a szegregációval veszélyeztetett területet. A fenti kormányrendelet szerint azon területek tekintethetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja Újszász esetében a 35%-ot, míg szegregáció által veszélyeztetett területek esetében a 30%-ot. Ennek megfelelően a városban két szegregátum került lehatárolásra:

1. szegregátum: Szászberki út- Védgát sor- Horgász út- Munkás út- Dankó Pista út- Rákóczi út- Horgász út- Dessewffy út- Kastély út- Rákóczi út- Petőfi út- Szilágyi út- Rákóczi út
2. szegregátum: Széchenyi út- Lehel út- Hold út- Rózsa út

A városban a szegregációval veszélyeztetett terület lehatárolása megegyezik a szegregátumok területeivel.

Forrás: KSH

4.2. Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások

A 2010. évben készült anti-szegregáció tervben megfogalmazott célok, intézkedések egy kis része valósult meg. A lakhatási feltételek javulása tekintetében jelentős változás nem történt, viszont a szegregátumok elérhetősége, közlekedése szempontjából több olyan projekt valósult meg, amelyek hozzájárultak az infrastrukturális helyzet javításához. Az 1. szegregátum területén a Szászberki út és a Védgát sor esetében útalappal történt kiépítésre került sor, továbbá mart aszfaltos záró réteget kapott a Kiss Ernő út, a Zagyva út, a Dankó Pista út és a Szondi út. Jelenleg folyamatban van a Horgász út aszfaltozása.

Az oktatási integrációt segítséget szolgálja az óvoda, az általános és középiskolai intézményekben működő felzárkóztató, speciális programok, amelyek az intézményi képviselők véleménye alapján megfelelően biztosítják a gyermekkorúak felzárkóztatását, ezeknek a programoknak a jövőbeli folytatása, illetve a szakemberek igény szerinti biztosítása szükséges (fejlesztőpedagógus, logopédus). A foglalkoztatás területén az önkormányzat a közfoglalkoztatási programok megvalósításával igyekszik lehetőséget biztosítani a jövedelemszerzéshez, amely jelentősen érinti a szegregátum területén élőket is. A foglalkoztatáshoz kapcsolódóan képzési programok megvalósítására is sor került, de ezek nem eredményeztek jelentős változást.

A 2010. évben készült antiszegregációs programot követően az alábbi programok valósultak meg, amelyek közvetve vagy közvetlenül a város területén élő hátrányos helyzetű lakosságot is érintette.

12. táblázat: Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások

Projekt megnevezése	Időtartam	Projektgazda
A pedagógiai kultúra korszerűsítése az Újszászi Nevelési Központban (TÁMOP)	2010.04.01. – 2012.07.31	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ
Komplex felkészülés a befogadó pedagógiai gyakorlat alkalmazásában mintaadó intézményi feladatok ellátására az ÚNK Városi Óvodájában (TÁMOP)	2012.04.01. – 2012.11.30.	Újszász Városi Óvoda és Bölcsőde
"Te sem vagy több és Ő sem kevesebb" program megvalósítása az Újszászi Városi Óvodában a gyermekek egyéniséggé nevelése érdekében. (TÁMOP)	2013.09.01. – 2015.04.30.	Újszász Városi Óvoda és Bölcsőde
Szenvedélymentesen az egészségért (TÁMOP)		"MEGÚJULÁS" Alkoholizmus Ellenes Klub
Tanulói laptop program bevezetése az újszászi Vörösmarty Mihály Általános Iskolában (TIOP)	2010.05.01. – 2011.01.31.	Újszász Város Önkormányzata
Innováció az Újszászi Vörösmarty Mihály Általános Iskolában (TÁMOP)	2015.05.15. – 2015.10.31.	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ
Az újszászi Zagyvaparti Idősek Otthona korszerűsítése a harmonikus időskor megéléséhez szükséges méltó környezet biztosításáért (TIOP)	2013.06.01. – 2015.03.31.	Újszász Város Önkormányzata
A szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások és ellátások infrastrukturális feltételeinek minőségi fejlesztése a Zagyva menti mikrotérségben (ÉAOP)	2010.09.01. – 2012.03.31.	Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása
Agrárkörnyezet-gazdálkodási támogatás igénylése homoktövis ültetvényre (VP)	2016.01.01. – 2020.12.31.	Újszász Város Önkormányzata

Forrás: önkormányzati és intézményi adatszolgáltatás

4.3. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések

A szegregált területeken meglévő problémák kezelése, oldása egy összetett, hosszú távú komplex folyamatot igényel, amely széleskörű partnerséggel valósítható meg. A fizikai infrastruktúra-fejlesztéseken túl fontos a humánerőforrás fejlesztés, a képzés, a foglalkoztatás, a különböző szociális és egyéb lakossági szolgáltatások hozzáférhetőségének, bővítésének biztosítása, amely hozzájárul a szegregátumok területén élő lakosság életminőségének javulásához.

A problémák kezelése, azok megoldása meghaladja az önkormányzati hatáskört és lehetőségeket, kormányzati szintű programok, javaslatok, támogatások szükségességeket.

I. A lakhatás és lakókörnyezet fejlesztése

A helyzetelemzés alapján megállapítható, hogy a szegregátumok területén élők jelentős részénél – különösen az 1. szegregátum esetében – a lakhatási feltételek nem megfelelőek, a lakások felújításra szorulnak, alacsony komfortfokozatúak. Önkormányzati tulajdonú szociális bérlakás a szegregátumok területén, illetve a város egészében elenyésző számban található, a házak döntő többsége magántulajdonban van. Jelentős számú igény jelentkezik a szociális bérlakások iránt, így hosszú távon – az integrációt figyelembe véve – új lakások létesítése javasolt.

Jellemző, hogy a lakásokban élők anyagi helyzete nem teszi lehetővé a lakások minőségi fejlesztését, a szükséges felújítások elvégzését, a komfortfokozat növelését. Az infrastruktúra a területeken jól kiépített, ezek minőségi felújítása viszont további feladatot jelent. Problémát jelent az illegális hulladéklerakók léte, amely az esztétikai, környezeti szempontok mellett egészségügyi kockázatot jelent a környezetében élők számára, ezek felszámolása, újrakeletkezésének megakadályozása szintén szükséges.

Az intézkedés célja a lakosság lakhatási feltételeinek és lakókörnyezetének javítása megőrzése, a meglévő lakásállomány korszerűsítése, illetve az integráció feltételeinek kialakítása. A szegregátumokban el kell kerülni a lakhatási körülmények további romlását, a területeken élők számára segíteni kell a lakhatási és lakókörnyezet feltételeinek javulását, a lakások felújítását célzó szándékokat, a magasabb komfortfokozatú lakásba való költözés lehetőségét biztosítani szükséges. Ehhez az önkormányzat pénzügyi lehetőségei szűkösek, hosszú távon olyan komplex programok megvalósítása lenne célszerű, amelyek keretében a szükséges felújítások az érintett lakosság bevonásával megtörténhetne, pl. lakásfelújításhoz kapcsolódó foglalkoztatási programok megvalósításával.

Javasolt intézkedések:

- Lakókörnyezet rehabilitációja (szociális városrehabilitációs program megvalósítása)
- Meglévő infrastruktúra minőségi javítása (útszfalozások, járdafelújítások)
- Munkás út térségének belvíz- és csapadékvíz elvezető rendszerének felújítása, kiépítése
- Zöldfelület rehabilitációja
- Illegális hulladéklerakók felszámolása
- Szociális bérlakások létesítése
- Ösztönző, támogató programok kialakítása, indítása a magántulajdonban lévő lakások felújítása érdekében

II. Szociális ellátások és támogatások

A szegregáció oldása tekintetében a szociális ellátás, a szociális intézményrendszer fontos szerepet játszik, célcsoportja széleskörű, ellátást biztosít, gondoskodik többek a társadalom periferiájára szorult személyekről, a fiatalokról, az idősekről.

A tervezett intézkedések célcsoportja egyrészt az idősek, főként a 2. szegregátum területén magas az időskorúak aránya, a részükről felmerülő igényeket célszerű figyelembe venni, amely a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása.

A helyi szociális szakemberek véleménye alapján a városban hiányosságként jelenik meg a szociális foglalkoztatás hiánya.

A másik célcsoportot a gyermekek jelentik, mivel a városban magas a hátrányos helyzetű gyermekek aránya. Számukra az intézményekben történő étkeztetés és a különböző programokon való részvétel támogatása különösen fontos a hátrányok kompenzálása érdekében.

Javasolt intézkedések:

- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Szociális foglalkoztatás bevezetése
- Étkezési támogatások, nyári étkezés és programok szervezése

III. Egészségi állapot javítása

A szegregátumok területén élők esetében kiemelten fontos feladat a prevenció, melyet már az óvodás korú gyerekek esetében érdemes elkezdni. A prevenció egyik eszköze az egészségügyi szűrés, melyek során az esetleg még rejtett, tünetmentes betegségek felfedezésével időben történhet a gyógykezelés. Az egészségügyi szűréseken való részvétel mindenki számára fontos, így a szegregátumok területén élők esetében is. Ennek érdekében különböző szűrések szervezésével – illetve az azokon való részvétel ösztönzésével - hosszú távon javulhat az egészségi állapot, amely a szegregátumok területén élők esetében elmarad a várositól. Az egészségesebb életmód folytatása érdekében egészségnapok, egészségügyi előadások, tájékoztatások formájában lehet tudatosítani az egészségmegőrzés fontosságát.

Javasolt intézkedések:

- prevenciók, higiénés, egészséges életmódra nevelés az oktatási intézményekben
- alapellátás minőségi javítása (egészségügyi központ fejlesztése)
- egészségnapok, drogprevenciók programok szervezése
- egészségügyi szűrések szervezése, illetve részvétel ösztönzése

IV. A foglalkoztatás elősegítése

A foglalkoztatás bővítése a szegregátumok területén élők életminőségének javítása szempontjából kulcsfontosságú feladat. A szegregátumok lakónépességének foglalkoztatottság szintje alacsony, magas a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők száma. A kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzet javítását a közfoglalkoztatási programok önállóan nem képesek biztosítani, illetve mindenképpen cél a szegregált területeken élők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, melynek egyik alapja a képzési programok, illetve képzéssel egybekötött komplex foglalkoztatási programok szervezése.

Javasolt intézkedések:

- munkahelyteremtő beruházások támogatása, a helyi befektetők ösztönzése
- közfoglalkoztatási programok szervezése (képzéssel egybekötött és értékteremtő)
- képzési, szakképzési programok megvalósítása
- homoktövis feldolgozó üzem létesítése
- saját tulajdonú kertek megművelésének elősegítése

V. Közösségfejlesztés

A közösségi programok kialakítása hozzájárul a helyi közösséghez és a társadalomhoz tartozás elősegítéséhez, melynek alapfeltétele a részvétel és a bevonás. A programok lehetőséget biztosítanak arra, hogy kialakult kapcsolatok, együttműködések révén a résztvevők felelősséget vállaljanak. A közösségi programok szervezése során célcsoportonként kell kialakítani a programok jellegét.

A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok számára a szabadidő többszörösen is jótékony hatású eszköz, a prevenció, megelőző szerep mellett a hátrányos kiegyenlítése, a hiányos feltételek pótlását is szolgálja ezen belül kiemelkedő a sportolás feltételeinek, lehetőségeinek biztosítása.

Javasolt intézkedések:

- közösségi terek, szabadidő eltöltéséhez kapcsolódó helyszínek létesítése
- Ifjúsági és szabadidős programok szervezése, kiemelten a sporttevékenység területén
- társadalmi és közösségi felzárkóztatást segítő programok szervezése

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

13. táblázat: Az anti-szegregációs terv tervezett intézkedései

Cél	Intézkedés	Felelős partner	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósítás tervezett időszaka
I. A lakhatás és lakókörnyezet fejlesztése	Lakókörnyezet rehabilitációja (szociális városrehabilitációs program megvalósítása)	Újszász Város Önkormányzata	TOP	2018-2020.
	Meglévő infrastruktúra minőségi javítása (útszfalozások, járdafelújítások)	Újszász Város Önkormányzata	TOP	2018-2020.
	Munkás út térségének belvíz- és csapadékvíz elvezető rendszerének felújítása, kiépítése	Újszász Város Önkormányzata	TOP	2017.
	Zöldfelület rehabilitációja	Újszász Város Önkormányzata	TOP	2018-2020.
	Szociális bérlakások létesítése	Újszász Város Önkormányzata	TOP	2018-2020.
	Ösztönző, támogató programok kialakítása, indítása a magántulajdonban lévő lakások felújítása érdekében	Újszász Város Önkormányzata	Saját forrás	2017-2020.
	Illegális hulladéklerakók felszámolása, újratermelődéjük megakadályozása	Újszász Város Önkormányzata	TOP, saját forrás	2017-2020.
II. Szociális ellátások és támogatások	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bevezetése	szociális intézményfenntartó	TOP	2017.
	Szociális foglalkoztatás indítása	szociális intézményfenntartó		2017.
	Étkezési támogatások, nyári étkezés és nyári szabadidős programok szervezése	Újszász Város Önkormányzata, oktatási intézmény	EFOP, TOP	2017.
III. Egészségi állapot javítása	Prevenációs, higiénés, egészséges életmódra nevelés az oktatási intézményekben	Újszász Város Önkormányzata, intézmények (egészségügyi, oktatási)	EFOP, TOP	2017.
	Egészségügyi alapellátás minőségi javítása (egészségügyi központ fejlesztése)	Újszász Város Önkormányzata, intézmények (egészségügyi, oktatási)	TOP	2017.

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

Cél	Intézkedés	Felelős partner	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósítás tervezett időszaka
	Egészségnapok szervezése	Újszász Város Önkormányzata, helyi intézmények, civil szervezetek	EFOP, TOP	2017.
	Egészségügyi szűrések szervezése, illetve részvétel ösztönzése	Újszász Város Önkormányzata, egészségügyi intézmény	EFOP	2017.
IV. A foglalkoztatás elősegítése	Munkahelyteremtő beruházások támogatása, a helyi befektetők ösztönzése	Újszász Város Önkormányzata		folyamatos
	Közfoglalkoztatási programok szervezése (képzéssel egybekötött és értékteremtő)	Újszász Város Önkormányzata	BM	2017-2020.
	Képzési, szakképzési programok megvalósítása	Újszász Város Önkormányzata, képzési intézmények		2017-2020.
	Homoktövis feldolgozó üzem létesítése	Újszász Város Önkormányzata		2017.
	Saját tulajdonú kertek megművelésének elősegítése	Újszász Város Önkormányzata	saját forrás	2017-2020.
V. Közösségfejlesztés	Ifjúsági és szabadidős programok szervezése, kiemelten a sporttevékenység területén	Újszász Város Önkormányzata, civil szervezetek	TOP	2017-2020.
	Közösségi terek, szabadidő eltöltéséhez kapcsolódó helyszínek létesítése	Újszász Város Önkormányzata, civil szervezetek	TOP	2017.
	Társadalmi és közösségi felzárkóztatást segítő programok	Újszász Város Önkormányzata, civil szervezetek	TOP	2017-2020.

Forrás: saját szerkesztés

4.4. A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések

Újszász város célja a meglévő szegregátumok növekedésének megállítása, annak területi csökkentése, a jelenlegi veszélyeztetett terület esetében a szegregátummá válás elkerülése, illetve új szegregátum kialakulásának megelőzése.

A projektek megvalósítása során kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy azok diszkriminációs, szegregációs jelenséget ne okozzanak, ne sérüljön az esélyegyenlőség elve. Már a projektek előkészítése során a külön figyelmet kell fordítani a társadalmi elfogadottságra, együttműködésben kell előkészíteni és megvalósítani a projekteket. Az együttműködés érdekében szakmai fórumot érdemes szervezni, melynek tagjai a helyi intézmények képviselői, helyi szakemberek (egészségügyi, szociális), civil szervezetek, vállalkozások. A projektek megvalósítása során a folyamatos kommunikáció biztosításával a város lakossága, ezen belül a szegregátumok területén élők információt, tájékoztatást kapnak a fejlesztési programokról, folyamatos együttműködésben készíti elő azokat.

A lakhatási feltételek biztosításánál az önkormányzat különösen figyel arra, hogy sem a szegregátumokban, sem a szegregátumokkal határos területeken új bérlakások kialakításával nem alakít ki új szegregátumot, a költöztetést megelőzően kiemelt hangsúlyt fordít annak előkészítésére.

Az önkormányzat az intézkedések megvalósítása során alkalmazza a korábban megalkotott dokumentumokban foglaltakat, kiemelve a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, amely összefoglalja település feladatellátásához kapcsolódó különböző területek esélyegyenlőségi szempontok szerinti vizsgálatát, illetve az ehhez kapcsolódó feltételrendszer áttekintését.

4.5. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

A szegregációs okok között a legfontosabbak közé tartozik az alacsony iskolai végzettség, a munkanélküliség, a nem megfelelő lakhatási feltételek. A szegregátum területén élők helyzetén hosszú távon lehet segíteni, melyek túlmutatnak az önkormányzat lehetőségein. Egyes társadalmi csoportok esetében szemléletváltásra van szükség, amely hosszú távon érhetőek el, ezek elősegítése érdekében társadalmi, komplex programokra van szükség, a képzés, a foglalkoztatás, az egészségügy, a lakáskörülmények helyzetének javítása érdekében. Elengedhetetlen a széleskörű együttműködési rendszer kialakítása és folyamatos működtetése, hogy sikerrel tudjanak megvalósulni a hátrányos helyzetűekre vonatkozó programok, különösen az oktatás, szociális, egészségügy területet szükséges összefogni.

Az önkormányzat a város egészére vonatkozó fejlesztések során figyelembe veszi, hogy azok ne legyenek negatív hatással a szegregált területre, illetve az ott élőkre, a szegregáció oldását szolgálják. A fenntartásában működő intézmények esetében biztosítja az alacsony státuszú lakosság társadalmi integrációjához való hozzájárulást. Ezen túl a szegregáció csökkentése érdekében támogat minden olyan nem önkormányzati kezdeményezést is, amely hozzájárul a hátrányos helyzetűek képzettségi, munkaerő-piaci helyzetének javulásához.

5.A stratégia külső és belső összefüggései

5.1. Külső összefüggések

Számos olyan dokumentum, uniós és hazai, területi valamint ágazati fejlesztési stratégia készült, a 2014-2020-as időszakra, mely magasabb területi szinten jelöl ki fejlesztési irányokat.

A város fejlesztési céljainak és a tágabb térsége (városmérettől függően kistérségi vagy régiós szintű, esetünkben mindenképp régiós szintű) stratégia céljainak szükséges egymáshoz illeszkedniük. A város és környezete viszonyában azokat a tématerületeket és területi egységet kell figyelembe venni, amelyek ténylegesen hatással vannak egymásra. Konkrétan meg kell nevezni a város által relevánsnak tartott dokumentumokat.

Semmiképpen nem lehetnek a területi és városi célok egymással ellentétesek. Az ITS-nek nem feladata a teljes harmónia biztosítása, de be kell mutatni az esetleges stratégiai szintű különbségeket, valamint elemezni ezek várható hatását.

Újszász Város középtávú fejlesztési irányai, a célok elérését biztosító projektek megvalósítása ezzel hozzájárul a megyei, országos, és az uniós célkitűzések teljesítéséhez. A következőkben az alábbi stratégiai dokumentumok kerülnek bemutatásra:

5.1.1. Nemzetközi szintű fejlesztési programokkal való illeszkedés vizsgálata

5.1.1.1. Európa 2020: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája

Európa 2020: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája egymást kölcsönösen megerősítő három prioritást tart szem előtt.

1. Intelligens növekedés keretében a tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítását; melynek keretében erősíteni kívánja a jövőbeli növekedés alapjait képező tényezőket, a tudást és az innovációt. Ehhez szükségesek: az oktatás minőségének javítása, kutatási teljesítményünk fokozása, az innováció és tudástranszfer népszerűsítése. Az információs és kommunikációs technológiák teljes körű alkalmazása, valamint annak biztosítása, hogy az innovatív ötletekből olyan új termékek és szolgáltatások szülessenek, amelyek segítenek a növekedés és minőségi munkahelyek megteremtésében és abban, hogy kezeljük a társadalmi kihívásokat.

2. Fenntartható növekedés: erőforrás-hatékony, fenntartható és versenyképes gazdaság megteremtése, többek között környezetbarát – technológiák fejlesztése, az Információs és kommunikációs technológiákat alkalmazó intelligens hálózatok bővítésének felgyorsítása, valamint a vállalkozások versenyképességének megerősítése, elsősorban a gyártásban és a kkv-k körében, illetve azáltal, hogy a fogyasztókat hozzásegítjük az erőforrás-hatékonyaság nagyra értékeléséhez. Ez a megközelítés hozzásegít, hogy megelőzzük a környezetkárosodást, a biodiverzitás csökkenését és az erőforrások nem fenntartható használatát, illetve erősíti majd a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót.

3. Inkluzív növekedés: azaz a magas foglalkoztatás, valamint szociális és területi kohézió jellemezte gazdaság kialakításának ösztönzése. A magas foglalkoztatottság, a készségek fejlesztésébe való beruházás, a szegénység leküzdése és a munkaerőpiac modernizálása, valamint képzési és szociális védelmi rendszerek révén az emberek képessé válnak az előttük álló változások felmérésére, a változások kezelésére és összetartóbb társadalom kialakítására.

Az előrehaladást az uniós öt kiemelt célkitűzés megvalósulása alapján értékeli majd, és a tagállamok feladata lesz, hogy ezeket a célkitűzéseket lebontsák a kiindulási helyzetet is tükröző, nemzeti szintű célokra. **Az öt kiemelt uniós célkitűzés a következő:**

1. Foglalkoztatás

- Biztosítani kell, hogy a 20–64 évesek körében a foglalkoztatottság aránya elérje a 75%-ot.

2. K+F

- Az Európai Unió GDP-jének 3%-át a kutatásba és a fejlesztésbe kell fektetni.

3. Éghajlatváltozás/energia

- Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását 20%-kal csökkenteni kell az 1990-es szinthez képest (vagy akár 30%-kal, ha adottak az ehhez szükséges feltételek).
- A megújuló energiaforrások arányát 20%-ra kell növelni.
- Az energiahatékonyságot 20%-kal kell javítani.

4. Oktatás

- A lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni.
- El kell érni, hogy a 30 és 34 év közötti uniós lakosok legalább 40%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezzen.

5. Szegénység/társadalmi kirekesztés

- Legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Az Európa 2020: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája 11 tematikus célt rögzít. Az ezekhez való illeszkedést mutatja az alábbi táblázat.

14. táblázat: A Stratégia célrendszere és az EU 2020 Stratégia összefüggései

EU 2020 Stratégia Tematikus céljai	Újszász Város ITS célrendszerének relevanciája
1. A kutatás, technológia-fejlesztés és innováció erősítése	Gazdagodó Város Lakható Város
2. Infokommunikációs technológiákhoz való hozzáférés elősegítése	Gazdagodó Város Lakható Város
3. A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA keretében) a halászati és akva-kultúra - ágazat (az ETHA keretében) versenyképességének javítása	Gazdagodó Város
4. Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban	Gazdagodó Város Lakható Város
5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, kockázat megelőzés és-kezelés előmozdítása	Lakható Város
6. A környezetvédelem és erőforrás felhasználás hatékonyság	Lakható Város
7. A fenntartható közlekedés előmozdítása, kapacitáshiányok megszüntetése	Lakható Város
8. A foglalkoztatás bővítése és a munkavállalói mobilitás ösztönzése	Gazdagodó Város Lakható Város
9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	Gondoskodó Város
10. Az oktatásba és az egész életen át tartó tanulásba beruházás	Gondoskodó Város
11. Az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása	Gondoskodó Város

Forrás: EU 2020 Stratégia (saját szerkesztés)

5.1.1.2. EU7. Környezetvédelmi Cselekvési Program

Az Európai Bizottság „*Jólét bolygónk felélése nélkül*” című, a 2020-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról szóló javaslata felhívta a figyelmet arra, hogy létre kell hozni az uniós környezetvédelmi politika alakításának folyamatosságát biztosító hetedik környezetvédelmi cselekvési programot, melynek célkitűzései és Újszász Város ITS közötti illeszkedést az alábbi táblázatban szemléltetjük.

15. táblázat: A Stratégia célrendszere és EU7. Környezetvédelmi Cselekvési Program összefüggései

EU7. Környezetvédelmi Cselekvési Program kiemelt célkitűzései	Újszász Város ITS célrendszerének relevanciája
1. Az uniós természeti tőke védelme, megőrzése és fejlesztése	Lakható Város
2. Erőforrás-hatékony, környezetbarát és versenyképes uniós gazdaság kialakítása	Gazdagodó Város
3. Környezeti terhelés csökkentése, egészség és jólétet fenyegető kockázat csökkentése	Lakható Város
4. A környezetpolitika tudományos eredményekkel való szilárdabb alátámasztása	Lakható Város
5. Az uniós városok fenntarthatóságának növelése	Lakható Város

Forrás: EU7. Környezetvédelmi Cselekvési Program (saját szerkesztés)

Az EU7. Környezetvédelmi Cselekvési Program és Újszász Város ITS közötti összhang biztosított.

5.1.2. Nemzeti szintű fejlesztési programokkal való illeszkedés vizsgálata

5.1.2.1. Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció

Az Országgyűlés 1/2014.(I.3.) határozatával fogadta el a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepciót. Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció (OFTK) az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg.

Jász – Nagykun – Szolnok megye tekintetében az alábbi főbb pozicionálást teszi a dokumentum:
A megye sajátos térszerkezeti törésvonalon fekszik az Alföld közepén. A főváros vonzásába tartozó Jászszág és Szolnok térsége fejlődő a versenyképes iparágak koncentrálódása miatt, míg a tiszántúli részek elmaradott, periférikus térségek alakultak ki. A nagytérségi és környezeti adottságok hasznosításának akadálya a gyorsforgalmi úthálózat hiánya és a közúthálózat romló állapota. A kedvező adottságokon alapuló mezőgazdasági termelés csökkenő volumenű, de javuló minőségű. A közelmúlt nagy beruházásai csökkentették a megye árvízi veszélyeztetettségét. A Tisza adta lehetőségek kihasználatlanok, a turizmus kínálata csak néhány településen bővült. A 2000-es évek folyamatos GDP növekedése 2009-ben tört meg, 2010-ben pedig már csökkenés volt tapasztalható. A népesség erősen fogy, a fiatalok körében pedig nő a romák aránya. A foglalkoztatottak száma csökken, a munkanélküliség növekszik, de ezek a trendek az országos átlagnál kedvezőbbek. A bérek elmaradnak a hazai átlagtól, a foglalkoztatási szerkezet stabil. A közüzemi infrastruktúra fejlődése dinamikus, a humánszolgáltatások kapacitása és igénybevétele összhangban van.

JÁSZ – NAGYKUN – SZOLNOK MEGYE FEJLESZTÉSI IRÁNYOK

- Erőteljes kapcsolódás a fejlődő fővárosi térséghez és M1-M5 tengelyhez a gyorsforgalmi utak (M4, M8, M44) kiépítése, a közút- és vasúthálózat fejlesztése, az innováció és a gazdasági együttműködés bővítése által.
- Versenyképes megye kialakítása Szolnok térsége súlyának növelésével, a Jászság új minőségű fejlesztésével, a Tiszántúlon új növekedési pólusok kialakításával és a Tisza-tó kiemelt kezelésével.
- Az agrárium együttműködésen alapuló megújítása a tájfenntartó kapacitás növelése és a termelés bővítése érdekében.
- Kiegyensúlyozott Tisza-mente és kultúrtájak hálózata létrejöttének előmozdítása összehangolt vízügyi, környezetvédelmi, energetikai, turisztikai és vidékfejlesztéssel.
- A népességmegtartó képesség növelése a foglalkoztatási lehetőségek bővítése, a képzettség és az egészségi állapot javítása, a felsőfokú oktatás fejlesztése és az infrastrukturális felzárkóztatás folytatása segítségével.
- A leszakadó térségek és társadalmi csoportok felzárkóztatása a foglalkoztatási, infrastrukturális, intézményi, társadalmi és kulturális feltételek biztosításával.

Az OFTK a nemzeti szükségletekből és sajátosságokból kiindulva középtávon (2014–2020) kijelöli azokat a stratégiai fókuszokat (középtávú [2014–2020] fejlesztési prioritások), amelyek az ország hosszú távú céljainak a kibontakozását szolgálhatják.

16. táblázat: A Stratégia célrendszerének és Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció összefüggései

OFTK prioritásai	Újszász ITS célrendszerének relevanciája
Patrióta gazdaság, kis- és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben	Gazdagodó Város
Fordulat a teljes foglalkoztatottság és a tudásalapú társadalom felé	Gazdagodó Város
Útban az erőforrás- és energiahatékonyság, illetve az energiafüggetlenség felé	Lakható Város
Népesedési és közösségi fordulat	Gondoskodó Város
Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán	Gazdagodó Város

Forrás: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (saját szerkesztés)

Újszász Város ITS célrendszere és rögzített beavatkozásai összhangban vannak az OFTK-ban rögzített prioritásokkal és fejlesztési irányokkal.

5.1.2.2. Magyar Növekedési Terv

A Magyar Növekedési Terv (a továbbiakban MNT) célja, „a hazánkkal szembeni befektetői bizalom megerősítése, és a gazdasági környezet kiszámíthatóságának érdekében kiemelt fontosságot kap, hogy jövőképünk, és céljaink eléréséhez szükséges eszköztár megismerhető legyen.”. Az MNT 2011-ben a Nemzetgazdasági Minisztérium megbízásából készült.

Az MNT az egyes városok illetve városkörnyéki gazdasági centrumokat adott jellemzők alapján gazdasági településhierarchiát állít fel, melynek élén Budapest, Győr, Székesfehérvár és Szombathely áll. A második hierarchiaszintet 18 centrum alkotja, ezen belül az első 8 gazdasági központ közé

regionális centrumok (Szeged, Debrecen, Miskolc, Pécs), valamint a gazdasági struktúraváltásban sikeres nagy- (Kecskemét) és középvárosok (Eger, Tatabánya, Veszprém) kerültek. Szeged, Debrecen, Miskolc és Pécs esetében a gazdasági központos szerepet a globális gazdasági beágyazódás mérsékelte, különösen az export-aktivitás alacsony szintje rontotta.

Jelen ITS célrendszere kiemelt figyelmet fordít a település társadalmi – kulturális és gazdasági integrációjára, így az MNT által jelezett tématerületek (élettudományi KFI) az ITS célrendszerében is rögzítésre kerültek, így Újszász Város ITS és az MNT közötti összhang megerősödött.

5.1.2.3. Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia

A Kormány által 2013 márciusában elfogadott dokumentum a 2012-2024-es időszakra vonatkozik és a fenntarthatóság felé való átmenet céljait és teendőit foglalja össze.

A dokumentum – többek között – kimondja, hogy a benne foglalt „a magyar nemzet hosszú távú sikeres fennmaradását célzó alapelveket és stratégiai célkitűzéseket” a jogalkotásban – többek között a költségvetés elfogadásakor – és a szakpolitikai stratégia- és programalkotásban folyamatosan érvényre kell juttatni. Mindezek alapján szükséges az ország számára rendelkezésre álló hazai, vagy uniós fejlesztési források felhasználásának tervezésekor a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiájának (a továbbiakban: NFFK) elveit érvényesíteni.

A NFFK célja mindemellett, hogy „*hozzájáruljon egy nemzeti egyetértés kialakulásához a fenntarthatóságról. A fenntarthatóság ugyanis nem csak politikai és kormányzási kérdés; hanem az egyes személyeknek, családoknak, üzleti vállalkozásoknak, civil szerveződéseknek is olyan célokat, értékeket kell követniük, oly módon kell meghozni mindennapos döntéseiket és olyan kezdeményezésekbe kell belevágniuk, amelyek biztosítják a fenntartható társadalom elérését.*”

Az **NFFK átfogó célja** a folytonosan változó társadalmi – humán – gazdasági – természeti külső környezethez való alkalmazkodóképesség feltételeinek biztosítása, az ahhoz szükséges kulturális adaptáció minőségi javítása.

17. táblázat: A Stratégia célrendszere és Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia

NFFK stratégiai fejlesztendő területei		Újszász Város ITS célrendszerének relevanciája
Emberi erőforrás	demográfia	Gondoskodó Város
	egészség	Gondoskodó Város
	tudás	Gondoskodó Város
	társadalmi kohézió	Gondoskodó Város
Társadalmi erőforrások	bizalom	Gondoskodó Város
	munka	Gazdagodó Város
	család	Gondoskodó Város
	a múlt öröksége	Lakható Város

NFFK stratégiai fejlesztendő területei		Újszász Város ITS célrendszerének relevanciája	
Természeti erőforrások	biodiverzitás	Gazdagodó Város	Lakható Város
	megújuló természeti erőforrások		Lakható Város
	az embert érő környezeti terhelések csökkentése		Lakható Város
	nem megújuló természeti erőforrások		Lakható Város
Gazdasági (fizikai) erőforrások	a vállalkozói tőke és az innováció erősítése	Gazdagodó Város	
	a foglalkoztatás bővítése	Gazdagodó Város	
	költségvetési politika	Gazdagodó Város	
	életpálya-finanszírozás	Gondoskodó Város	

Forrás: Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia (saját szerkesztés)

Stratégiai szinten jelen ITS tartalmazza az NFFK - hoz kapcsolódó elemeket, így jelen dokumentum és az NFFK közötti összhang megállapítható.

5.1.2.4. A 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program

Magyarország környezetpolitikai céljainak és intézkedéseinek átfogó keretét az 1997 óta készülő Nemzeti Környezetvédelmi Programok (továbbiakban: NKP) jelentik. A Program kidolgozásáról, céljáról, tartalmáról és megvalósításáról a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény rendelkezik. A 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program kidolgozását és a 96/2009. (XII. 9.) OGY határozattal elfogadott 3. Nemzeti Környezetvédelmi Program (továbbiakban: NKP-3) felülvizsgálatát és egy évvel korábbi befejezését több tényező is indokolja. Egyrésztől megjelent az Európai Unió új, a „*Jólét bolygónk felélése nélkül*” című, 2020-ig tartó időszakra szóló 7. Környezetvédelmi Cselekvési Programja (lásd fentebb). További fontos szempont volt, hogy az NKP-k az EU-s fejlesztési források egyik szakmai alapjaként szolgálnak, ami a 2014-2020 közötti pénzügyi tervezési időszak folyamatban lévő tervezése miatt szintén szükségessé tette a környezeti célok meghatározását. A megújítást szükségessé tevő tényezők közé tartozik a stratégiai irányítási rendszer megújítása, a 2013 tavaszán az Országgyűlés által elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiának való megfelelés igénye.

A Program feladata, hogy az ország adottságait, a társadalom hosszú távú érdekeit és jövőbeni fejlődési céljait, valamint a globális felelősségből és a nemzetközi együttműködésből, EU-tagságból adódó kötelezettségeket figyelembe véve meghatározza az ország környezeti céljait és az elérésükhöz szükséges eszközöket.

A Program a stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet előírásai szerint szakpolitikai stratégia, az átfogó környezetügyi szakpolitikai területre vonatkozó jövőkép elérésének stratégiai tervdokumentuma. A környezetvédelmi törvényben foglaltak alapján a Program az emberi egészség védelme, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzése és fenntartható használata érdekében a környezettel, annak védelmével, illetve a környezetet veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatos átfogó környezetvédelmi terv. A Program a 2014-2019 közötti időszakra szól, kitékintéssel 2020-ig, az EU 2014-2020 közötti időszakra szóló pénzügyi perspektívájával összhangban.

18. táblázat: A Stratégia célrendszere és a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program összefüggései

4. Nemzeti Környezetvédelmi Program Stratégiai célja	Újszász ITS célrendszerének relevanciája
Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása	Lakható Város
Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata.	Lakható Város
Az erőforrás-takarékosság és a - hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése	Gazdagodó Város Lakható Város

Újszász Város ITS jövőképében és horizontális célkitűzéseiben is összhangban van a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program átfogó céljával.

5.1.2.5. Nemzeti Energiastratégia

A globális klímavédelmi kihívások, illetve a hosszú távon világviszonylatban csökkenő fosszilis energiatartalékok, és az értük folyó verseny tükrében a hosszú távú magyar Energiastratégia alapvető céljai pillérekbe foglalva – összhangban az Európai Unió elveivel – az alábbiak:

- **Energia ellátásbiztonság**
Hazánk földrajzi adottságaiból és a hagyományos energiahordozók versenyképesen kitermelhető készleteinek hiányából fakadóan az ellátásbiztonság hosszú távú fenntartása elsőbbséget élvező cél.
- **Versenyképesség növelése:**
A hazai gazdaság hosszú távú versenyképességét az energia szektor a következőkkel tudja elősegíteni:
 - az Európai Unió egységes belső energiapiacába történő integrálódás és az ott kialakuló árak;
 - a hangsúlyossá váló új ágazatok, különös tekintettel a megújuló energiaforrások hasznosításra, illetve az energiahatékonyság javítására és az azokhoz kapcsolódó a kutatás-fejlesztési tevékenységek;
 - a hazai készletek és erőforrások megfelelő kezelése.
- **Fenntarthatóság:**
A környezet és fejlődés ügyének összekapcsolásával biztosítható a folytonos szociális jólét, a jövő generációk igényeinek kielégítése, valamint természeti, társadalmi és kulturális értékeink megőrzése. Ennek értelmében a fenntartható energiagazdálkodásnak meg kell teremtenie környezeti (erőforrás hatékony, klíma semleges), társadalmi (biztonságos, elérhető, egészségre nem ártalmas) és gazdasági (költséghatékony) dimenziók közötti összhangot.

A stratégia a célok megvalósításához öt kiemelt eszközt rendel, melyek az alábbiak:

1. Energhahatékonyág és energiatakarékonyág
2. Megújuló energiahorrások
3. Atomenergia
4. Regionális infrastruktúra platform: A szomszédos országokkal való együttműködés (különösen az Észak-Dél Magasszintű Csoport, a V4 és a V4+ keretében) célja az árstabilitás, a forráshverzifikáció, az ellátásbiztonság és a hálózati szabályozó kapacitás növelése.
5. Új kormányzati energetikai intézmény- és eszközrendszer

19. táblázat: A Stratégia és Nemzeti Energiastratégia összefüggései

Nemzeti Energia stratégia pillérei	Újszász ITS célrendszerének relevanciája
Energia ellátásbiztonság	Lakható Város
Versenyképesség növelése	Gazdagodó Város
Fenntarthatóság	Lakható Város

Forrás: Nemzeti Energiastratégia (saját szerkesztés)

Jelen stratégiában meghatározott célok összhangban vannak a nemzeti energiastratégia pilléreivel.

5.1.2.6. Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020

Történelme során, nehéz helyzetekben mindig vidéki gyökerekből táplálkozva, a falusi közösségek erejére támaszkodva tudott a magyar társadalom megújulni. A vidék nem csupán profitérdekeket kiszolgáló termelési tér, hanem társadalmi, kulturális és természeti értékek összessége. Vidéki tájaink az emberi méltóság, életminőség biztosításához szükséges feltételek megteremtésének, a természet és a társadalom harmonikus együttélésének sajátos, történetileg kialakult szinterei. E térségek egyrészt az ott élők számára biztosítják az életfeltételeket, másrészt mással nem helyettesíthető ökoszisztéma-szolgáltatásokat biztosítanak, amelyek az egész társadalom számára biztonságos élelmiszerellátást, jó környezetminőségi alapfeltételeket, természeti erőforrásokat és értékeket, regenerációs és rekreációs lehetőséget kínálnak. A magyar vidék, a mezőgazdaság és a környezet ügye ezért nemcsak a falun élő honfitársaink gondja. A **vidék sikereinek és kudarcainak a társadalom minden tagja részese. A nemzeti érdekeket szolgáló vidékstratégia a „magyar vidék alkotmánya”!**

A Nemzeti Vidékstratégia az alábbi alapelveket rögzíti:

- Az állam közösségi és környezeti érdekeket érvényesítő szerepvállalása, átláthatóság
- Közösségi hasznosulás, méltányos elosztás
- Rendszerszemléletű megközelítés
- A helyi gazdaságra és a hálózati jellegű együttműködésekre építkezés
- Helyi közösségi részvétel, együttműködés

A stratégia átfogó célkitűzése: „Vidéki térségeink népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása.” A Nemzeti Vidékstratégiai megvalósítási kereteit a Darányi Ignác Terv adja.

20. táblázat: A Stratégia célrendszere és Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020 összefüggései

Vidékfejlesztési stratégia stratégiai célkitűzései	Újszász ITS célrendszerének relevanciája
1. Tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése	Lakható Város
2. Sokszínű és életképes agrártermelés	Gazdagodó Város
3. Élelmezési és élelmiszerbiztonság	Gazdagodó Város
4. A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése	Gazdagodó Város
5. A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása	Gondoskodó Város

Forrás: Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020 (saját szerkesztés)

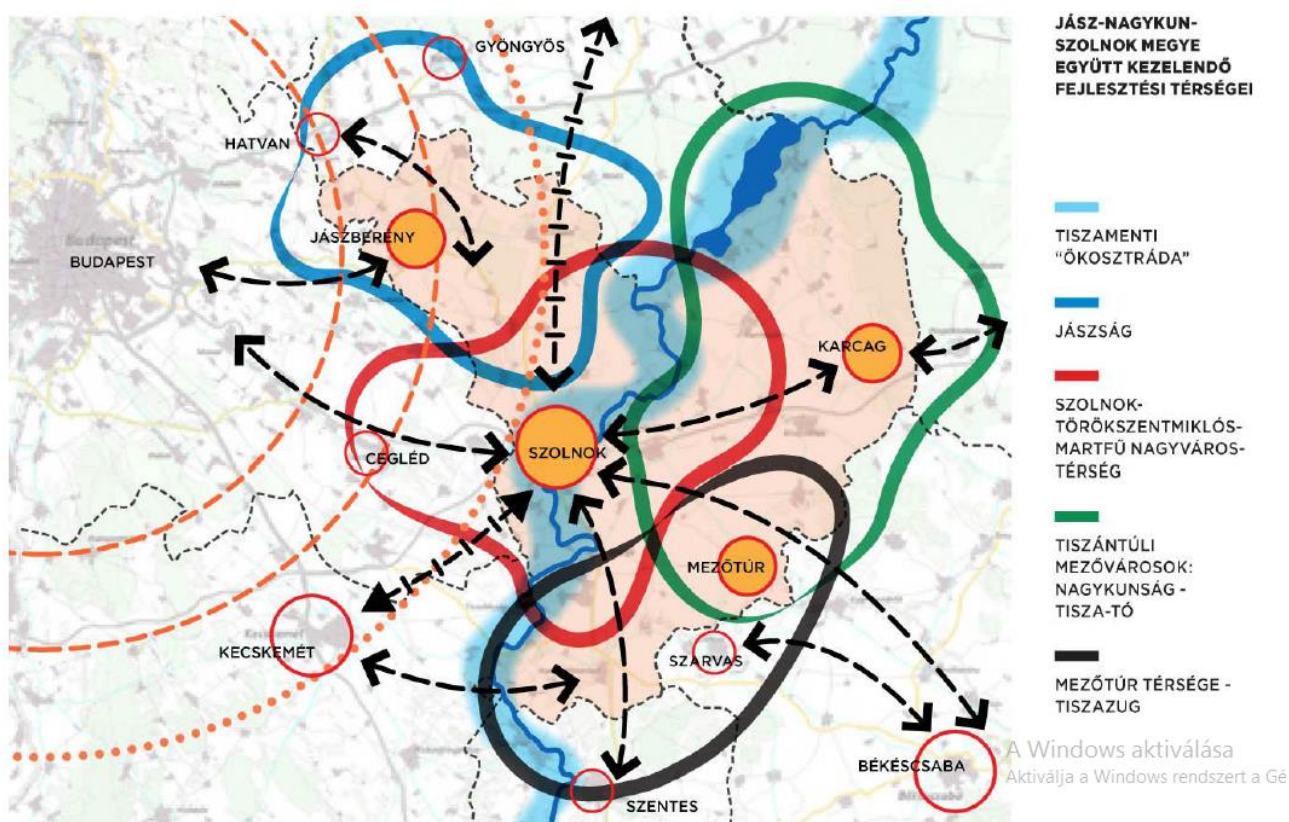
A Újszász Város ITS dokumentuma – a vidékfejlesztés tekintetében illetékességi fokig – illeszkedik a Nemzeti Vidékstratégia célkitűzéseivel.

5.1.3. Megyei szintű fejlesztési programokkal való illeszkedés vizsgálata

A 2014 – 2020-as programozási ciklusra való felkészülés során Jász – Nagykun – Szolnok Megye elkészítette a Megyei Stratégiai Programot, Operatív Programot és Integrált Területfejlesztési Programot, amelyek a megye egészét érintő, komplex fejlesztési irányokat tartalmazza. Ezen dokumentumokban került rögzítésre, hogy egyes területi egységeket kiemelten, egy egységként szükséges fejleszteni, segíteni. Jász – Nagykun – Szolnok Megyei közgyűlés a 194/2013. (III.27.) számú határozata rögzíti a megye együttkezelendő térségeit, melyek az alábbiak:

- Jászság
- Szolnok – Törökszentmiklós – Martfű térsége
- Nagykunság – Tisza-tavi térség
- Mezőtúr térsége – Tiszazug

7. térkép: Jász - Nagykun - Szolnok megye együtt kezelendő fejlesztési térségei

Forrás: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Integrált Területi Program 2014-2020 (Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés 66/2015. (V. 13.) KH számú határozatával)

Települési funkciók szempontjából az alábbi osztályozás szerint rendezhetőek csoportba a térségben található települések.

- Térségközponti szerepkör: **Szolnok**
- Térszervező erővel, vonzáskörzettel rendelkező városok: **Törökszentmiklós, Martfű,**
- Agglomerációs települések városi funkciókkal: **Rákóczi, Újszász**
- Városok vonzáskörzetében lévő kistelepülések: **Tiszavárkony, Szajol, Zagyvarékas, Szászberek, Rákócziújfal, Tiszapüspöki, Örményes, Tiszatenyő, Kengyel, Vezseny, Tiszajenő**
- Városok vonzáskörzetében lévő, méretüket meghaladó foglalkoztatási potenciállal bíró települések: **Tószeg, Besenyszög, Fegyvernek**
- „Önfenntartásra berendezkedő”, jelentős természeti erőforrással rendelkező falvak a belső periferiákon: **Tisaszűl, Kőtelek, Nagykőrű, Hunyadfalva, Csataszög, Kuncsorba**

A megyei fejlesztési dokumentum az alábbi megállapítást teszi Újszász Városára vonatkozólag:

Újszász kitörési pontját a mezőgazdasági termelés és a kapcsolódó feldolgozóipar megerősítése jelentheti. A természeti adottságai, a termőterületek nagysága, a talaj minősége, a mezőgazdasági hagyományok és a viszonylag kedvező logisztikai pozíciói (32-es út, Hatvan-Szolnok vasútvonal, a majdani M8-M4 közeli csatlakozó pontja) kedvező adottságok. A város termásvíz hasznosítására vonatkozó elképzelései (lépcsőzetes felhasználás: üvegházak fűtése) is ezt agrárpotenciált erősítik. A Jászvárosi főcsatorna déli irányú tervezett meghosszabbítása szintén ezt a fejlesztési irányt erősíti. A település mezőgazdasági szempontból is kívánatos, Tápióság felé történő kapcsolódását a 3118 számú út állapota nehezíti.

21. táblázat: A Stratégia és Szolnok – Törökszentmiklós – Martfű térség célrendszere összefüggései

Szolnok – Törökszentmiklós – Martfű térsége - Átfogó cél	Szolnok – Törökszentmiklós – Martfű térsége - Részcél	Újszász ITS célrendszerének relevanciája
I. Szolnok nagyvárostérség csapágyvárosi és regionális gazdasági pozíciójának megerősítése	I.1. Közép-Alföldi Gép és Járműipari Klaszter létrehozása (Kecskemét-Szolnok gazdasági tengely) a gazdasági környezet sokoldalú fejlesztésével	nem releváns kapcsolódás
	I. 2. Mezőgazdasági hagyományokra és agrárpotenciálra épülő gazdaságfejlesztés	Gazdagodó Város
	I.3. Turizmusfejlesztés aktív turizmus, szálláshelyek, vonzerőt jelentő események, turizmusmenedzsment és váfalusi turizmus fejlesztésével	Gazdagodó Város
	I. 4. Tisza közlekedési, turisztikai, környezeti fenntarthatósági és gazdasági szerepének megerősítése (Tisza Főváros Program)	Gazdagodó Város
II. Város-vidék funkcionális kapcsolatának és együttműködésének fejlesztése a szerepkörök megerősítésével	II.1. Mikrotérségi és térségi központok szolgáltatási és városi funkcióinak megerősítése	Lakható Város
	II. 2. Vidéki települések, mint a városok éléskamrái	Lakható Város Gondoskodó Város
	II.3. Élhető és alkalmazkodó kistépülések	Lakható Város Gondoskodó Város
	II. 4. Társadalmi felzárkóztatás, szociális feszültségek oldása	Lakható Város Gondoskodó Város

Forrás: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Integrált Területi Program 2014-2020 (Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés 66/2015. (V. 13.) KH számú határozatával) (saját szerkesztés)

5.1.4. Városi szintű dokumentumokkal való illeszkedés vizsgálata

Gazdasági Program

Újszász Város Önkormányzat képviselő – testülete 2015. év tavaszán alkotta meg a település 2015 – 2019. évre szóló Gazdasági Programját, melyet a 30/2015. (III. 31.) határozattal fogadott el.

A Gazdasági Program egy folyamatos, megújuló fejlesztési irányvonal része, az elfogadott koncepciókkal együtt érvényes, és teljes. A 2014-2020 közötti tervezési időszakra vonatkozó, azon belül is e gazdasági program időszakában (2015-2019) megvalósítani tervezett fejlesztési elképzelések gyakorlatilag jelen ITS projektek formájában rögzíti.

22. táblázat: A Stratégia célrendszerének és a Gazdasági program összefüggései

Újszász Város Gazdasági program pontjai	Újszász Város ITS célrendszerének relevanciája
1. Egészségügyi ellátás fejlesztése, központi egészségügyi szolgáltató ház kialakításával.	Gondoskodó Város
2. Városház központ rehabilitációja, új közösségi terek, szolgáltatások kialakításával, a zöldfelület fejlesztésével, és vállalkozásösztönzéssel.	Lakható Város
3. A polgármesteri hivatal és művelődési ház épületegyüttesének felújítása, az energiahatékonyságának javítása.	Lakható Város
4. Vonalas közlekedési infrastruktúra további fejlesztése a járdák felújításával, a makadám utak aszfaltozásával, valamint a 3 földút (Alkotmány út, Szászberki út és Védgát sor) fejlesztésével.	Lakható Város
5. Csapadék- és belvízelvezető rendszerek karbantartása, rekonstrukciója.	Lakható Város
6. Komplex területfejlesztés a Pálma út keleti oldalán.	Lakható Város
7. Vásártér rendezése.	Gazdagodó Város
8. A városkép arculatát javító utcabútorok, tájékoztató táblák kihelyezése, parkolók építése, továbbá a központon kívüli zöldfelületi rendszer fejlesztése, rendezése.	Lakható Város
9. Sport, szabadidő és kulturális fejlesztések (sportcsarnok bővítése és új építése, sportpálya fejlesztése, műfüves pálya kialakítása, nyári tábor, tanuszoda, a mindennapos testnevelés feltételeinek megteremtése stb.).	Lakható Város
10. Táncsics Mihály úti sportpálya és játszótér továbbfejlesztése.	Lakható Város
11. Térfigyelő kamerarendszer bővítése, együttműködés a polgárőrséggel és a rendőrséggel.	Lakható Város
12. A munkahelyteremtés támogatása (vállalkozásösztönzés, nyári diákmunka, homoktövis ültetvény).	Gazdagodó Város
13. A Zagyvaparti Idősek Otthonában a központi kazánház kiváltása a mosoda áthelyezésével és a konyha korszerűsítésével.	Gondoskodó Város
14. Együttműködés a helyi civil szervezetekkel, egyházakkal, valamint a gazdálkodó szervezetekkel, őstermelőkkel.	Gondoskodó Város Lakható Város
15. Szegregált területek fejlesztése (terület rehabilitációja, belvízelvezető rendszer fejlesztése).	Gondoskodó Város Lakható Város
16. Temető bővítése.	Lakható Város
17. Háztól történő szelektív hulladékelszállítás kialakítása	Lakható Város

Forrás: Gazdasági program (saját szerkesztés)

5.2. Belső összefüggések

Újszász további fejlődése szempontjából a megfogalmazott fejlesztési célok, irányok és programok rögzítése megoldást jelenthet és kulcsfontosságú feladat.

A jelen dokumentumban település SWOT analíziséből kiindulva került kidolgozásra a célrendszer, és a tematikus részcélok megfogalmazása. A helyzetértékelésben azonosított problémákra nyújt megoldást a fejlesztési célrendszer.

A különböző szintű célok meghatározását az az elv vezérelte, hogy képes legyen reagálni a város problémáira és fejlesztési igényeire. Ezek a gazdasági stabilitás megteremtése, a hatékony közszolgáltatási rendszer kialakítására történő törekvés, a turisztikai potenciál hasznosítása, a társadalmi integráció elérése. Ezek a célok komplex megoldást nyújtanak a településen tapasztalható szolgáltatási, infrastrukturális környezetben meglévő területi, valamint társadalmi különbségek csökkentésére, a munkanélküliség mérséklésére. Hosszú távon hozzájárul a biztonságos és élhető lakókörnyezet biztosításához.

Nem várható el természetesen, hogy 7 év alatt az összes probléma megoldódjon, de az reális célkitűzés, hogy a lehetőségekhez mérten a legsúlyosabb problémák enyhüljenek, a városi életminőség javuljon, új munkahelyek jöjjenek létre, és a városból való elvándorlás mérséklődjön.

A fejlesztési programcsomagok kialakítása során a tervezők figyelembe vették a különböző városi szakmai szervezetek, környező települési önkormányzatok és a helyi lakosság legfontosabb elvárásait, igényeit, így a megfogalmazott programcsomagok, és a bennük található projektelképzelések egyszerre tudják szolgálni egy befektetőbarát, vonzó gazdasági környezet megteremtését, egy hatékony közszolgáltatási rendszer kialakítását, a turisztikai adottságok hasznosítását, területi és társadalmi kohézió erősítését és egy biztonságos élhető városi környezet megteremtését.

A stratégia illeszkedése a helyi ágazati stratégiához

A 314/2012. (XI. 8.) kormányrendeletnek megfelelően az ITS-t és hosszú távú városfejlesztési koncepciót helyzetfeltáró, elemző és értékelő - úgynevezett megalapozó – vizsgálat készítése előzte meg. A vizsgálatokkal párhuzamosan egyes szakági területek részletes fejlesztési dokumentumainak az elemzése is megtörtént, melyek meghatározó irányai és elemei beépültek az ITS céljai és intézkedési közé.

A szakági anyagok közül az alábbiak kerülnek kiemelésre:

- **Helyi Esélyegyenlőségi Program**

A település Helyi Esélyegyenlőségi Programja összefoglalja a szükséges intézkedéseket a népesség és foglalkoztatottság, az egészségügyi és szociális ellátás, a művelődés, oktatás, sport, valamint a gazdaság, idegenforgalom és közlekedés területein.

5.3. Jász – Nagykun – Szolnok megyei Integrált Területfejlesztési Program

2012-től a törvényi szabályozás változása nyomán a **megyei önkormányzatok a fejlesztési politika területi centrumaivá váltak**. Kiemelkedő feladatuk a megyei területfejlesztési tevékenység végzése és irányítása, ezen belül a tervezési feladatok ellátása. Az eddigi Európai Unió fejlesztési ciklusok hazai tapasztalatai nyomán pedig a NUTS III. szintnek megfelelő tradicionális területi középszint, a megye képezi a jövőben a decentralizáció elemi egységét. A magyarországi sajátosságoknak megfelelően a megyékkel azonos státuszú megyei jogú városok is megkapták ezt a funkciót.

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény szerint a megyei önkormányzatok megyei területfejlesztési koncepciót és megyei területfejlesztési programot készítenek, valamint a 2014-2020 közötti uniós fejlesztési ciklusra való felkészülés, illetve végrehajtás szabályozása alapján közreműködnek a területi alapú fejlesztések tervezésében és megvalósításában, ahol a **fejlesztések területi integrációjának a szintje a megye és a megyei jogú város**.

A 2014-2020 közötti fejlesztési időszakra a fenti felhatalmazások alapján a **megyei önkormányzatok** elsődlegesen a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program /TOP/ finanszírozásával megvalósuló gazdasági – és az ezekhez kötődő településfejlesztési – elképzelések megalapozására **készítenek megyei integrált területi programot /ITP/ a TOP tartalmi és pénzügyi keretei között**.

Magyarország célkitűzéseinek megfelelően a **TOP egyike** annak a három operatív programnak, amelyeken **keresztül megvalósul az országra 2014-2020 között jutó európai uniós források 60%-ának a gazdaságfejlesztésre való koncentrálása**. Ez a tény messzemenően meghatározta és áthatotta a **fejlesztési időszakra való megyei felkészülést** megalapozó tervezés stratégiai fázisát – a *megyei területfejlesztési koncepció és a megyei területfejlesztési program megalkotása* – és operatív fázisát – a *megyei integrált területi program kialakítása* – is. Az ágazati operatív programok megyei részdokumentumai is meghatározóan kapcsolódnak a gazdasági potenciál és a foglalkoztatás bővítéséhez.

A TOP küldetése, hogy valamennyi megye és térség esetében erősítse azokat az adottságokat és fejlődési elemeket, amelyek kibontakoztatásával az eddigi fejlődési pálya stabilizálódik, illetve megkezdődhet a felzárkózás a gazdasági alapok létrehozásával. Ennek megfelelően a TOP biztosítja a kereteket a területileg decentralizált fejlesztések tervezéséhez és megvalósításához.

A TOP megyei felhasználhatóságával kapcsolatban „Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Integrált Területi Program - 2014-2020” című dokumentumot Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlése a 66/2015. (V. 13.) KH számú határozatával fogadta el.

Az Integrált Területi Program által alkalmazott Területi Kiválasztási Kritériumok egyrészt IH által meghatározott, kötelező, másrészt megye által kijelölt és alkalmazott kritériumok. Jász-Nagykun-Szolnok Megye Integrált Területi Programja tekintetében az IH által meghatározott, kötelező Területi Kiválasztási Rendszer kritériumokat az alábbi táblázat tartalmazza.

23. táblázat: Jász - Nagykun - Szolnok megye IH által meghatározott, kötelező Területi Kiválasztási Rendszer kritériumai

ssz.	Kritérium megnevezése	Tartalmi magyarázat
I.1.	Illeszkedés a TOP céljaihoz	A kiválasztás kritériuma, a TOP valamely konkrét céljához/céljaihoz való szoros illeszkedés és a kapcsolódó indikátorokhoz való hozzájárulás.
I.2.	Szakmai indokoltság, igény és kihasználtság	A kiválasztás kritériuma a beavatkozás indokoltsága. Szükséges a szakmai alátámasztás, indoklás és/ vagy igényfelmérés és kihasználtsági terv.
I.3.	Indíthatósága / előkészítettség	A kiválasztás kritériuma, hogy mennyire előkészített és indítható a projekt. Az előkészítettsége egyben megalapozottságot és garanciát is jelent pl. a vállalt indikátorértékek teljesítésére és a költségigényekre vonatkozóan.
I.4.	Kockázatok	A kiválasztás kritériuma, hogy a megvalósíthatóság és a működtetés milyen kockázatokat hordoz.

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

ssz.	Kritérium megnevezése	Tartalmi magyarázat
I.5.	Projekt komplexitása	A kiválasztás kritériuma, hogy a beavatkozás mennyire képes hozzájárulni működőképes rendszerek létrehozásához.
I.6.	Hatás	A kiválasztás kritériuma, hogy mekkora földrajzi területen, illetve hogy milyen számú érintett körben váltja ki a beavatkozás a hatását.
I.7.	Fenntarthatóság	Kiválasztási kritérium a beavatkozás eredményeként megvalósuló produktum társadalmi, környezeti és leginkább pénzügyi fenntarthatósága.

Forrás: „Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Integrált Területi Program - 2014-2020” [Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlése a 66/2015. (V. 13.) KH számú határozatával fogadta el]

A területi szereplő (Jász-Nagykun-Szolnok Megye) által választott és alkalmazott Területi Kiválasztási Kritérium Rendszerét az alábbi táblázat tartalmazza:

24. táblázat: Jász - Nagykun - Szolnok Megye által alkalmazott Területi Kiválasztási Kritérium Rendszer kritériumok

ssz.	Kritérium megnevezése	Tartalmi magyarázat
II.1.	Illeszkedés a megyei területfejlesztési programhoz és a vonatkozó indikátoraihoz	A kiválasztás kritériuma, a megye területfejlesztési programjához és az adott témában megjelenített indikátorokhoz való hozzájárulás.
II.2.	Hozzájárulás a pénzügyi egyensúly fenntartásához	A kritérium az önkormányzat költségvetési egyensúlyának fenntartását erősíti.
II.3.	Hozzájárulás belső területi kiegyenlítődéshez	A kritérium bevezetése az adott földrajti területen belüli bármilyen egyensúlytalanságot hivatott kiküszöbölni.
II.4.	Hozzájárulás belső társadalmi kiegyenlítődéshez	A kritérium a lakosságon belüli szociális és életminőségre vonatkozó különbségek kiegyenlítődését szolgálja.
II.5.	Hozzájárulás a gazdasági növekedéshez	A kritérium alapján a beavatkozások gazdasági növekedéshez történő hozzájárulása kerül mérlegelésre.
II.6.	Hozzájárulás a munkahelyteremtéshez	A kritérium bevezetése a foglalkoztatottsági helyzet javulását támogatja.
II.7.	Hozzájárulás a külső természeti hatásokkal szembeni ellenálló képesség erősítéséhez	A kritérium bevezetésével szemponttá válik a beavatkozások hozzájárulása az ellenálló képesség növekedéséhez.

Forrás: „Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Integrált Területi Program - 2014-2020” [Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlése a 66/2015. (V. 13.) KH számú határozatával fogadta el]

6.A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

A stratégia megvalósíthatóságát veszélyeztető fő kockázatok feltárására a kockázatelemzés módszerét használjuk. A kockázatelemzés célja a kockázatok beazonosítása, elkerülése, hatásainak mérséklése. A fejezet azokat a kockázatokot, történéseket, eseményeket tartalmazza, melyek esetleges bekövetkezése a stratégia céljainak elérését, megvalósulását veszélyezteti. Összeállítását meghatározta a helyzetelemzésben kialakított SWOT - elemzés külső-belső tényezőinek áttekintése, illetve az azokhoz kapcsolódó fő kockázatok azonosítása. Annak érdekében azonban, hogy a kockázatok elemzése a stratégia megvalósítását ténylegesen, hatékonyan segítse, a megvalósulást esetlegesen akadályozó tényezők mellett a bekövetkezésük valószínűségét csökkentő intézkedésekkel, valamint a potenciális bekövetkeztük esetére tervezett intézkedésekkel is kalkulálunk. A jelen fejezetben beazonosított kockázatok időszakonkénti értékelése, felülvizsgálata azonban a stratégia megvalósítása, nyomon követési folyamata, monitoringja során is elengedhetetlen feladat.

Kockázat	A kockázat bekövetkeztének valószínűsége (alacsony – közepes – magas)	A kockázat hatása (gyenge – közepes – jelentős)	A hatás szöveges leírása	A kockázat kezelése
A szükséges pályázati források nem állnak rendelkezésre.	magas	jelentős	A tervezett fejlesztésekhez nem sikerül pályázati forrásokat mozgósítani, így a fejlesztés megvalósítására nem áll rendelkezésre kellő forrás, a fejlesztés elmarad.	A tervezett fejlesztések előkészítésekor, kialakításakor egyértelmű operatív program hozzárendelés és megyei területfejlesztési programhoz illesztés szükséges.
A fejlesztések költsége meghaladja a tervezettet.	közepes	jelentős	A fejlesztések költsége a tervezés jelen fázisában nem ismert, azok csupán becsült költségek, így a betervezett költségek jelentősen alulmúlhatják a megvalósítás-kori piaci árakat, mely a fejlesztések elmaradásához, csökkentett műszaki tartalommal való megvalósításához vezethet.	Körültekintő és alapos tervezés szükséges, mely részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, tervezői költségvetések készítését, illetve tartalékkeret képzését követeli meg.
A magántőke mobilizálása sikertelen.	magas	közepes	Amennyiben a településnek nem sikerül megvalósítania azt a törekvését, hogy kiaknázza a piaci szereplők által megvalósítandó fejlesztésekben rejlő lehetőségeket, kizárólag közszéfer fejlesztések valósulnak meg, elmaradnak a magánszéfer befektetései.	A település törekszik a magán befektetőkkel, piaci szereplőkkel való szervezett és strukturált együttműködésre, mind a kommunikáció mind a konkrét fejlesztési elképzelések megvitatására fórumot biztosít.
Az együttműködésben megvalósítandó fejlesztések esetében	közepes	közepes	Települések közti koordináció hiányában az egyes településeken tervezett fejlesztések elmaradnak, nem a szükséges ütemben és formában valósulnak meg, nem sikerül	Szervezett és strukturált együttműködés kialakítása az érintett (környező) településekkel végig a partnerségi folyamat során.

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

Kockázat	A kockázat bekövetkeztének valószínűsége (alacsony – közepes – magas)	A kockázat hatása (gyenge – közepes – jelentős)	A hatás szöveges leírása	A kockázat kezelése
a településközi koordináció elmarad.			kiaknázni a közös fejlesztésekben rejlő előnyöket és lehetőségeket.	
A fejlesztések megvalósításához nem áll rendelkezésre megfelelő humán erőforrás.	alacsony	jelentős	A tervezett fejlesztések körültekintő előkészítéséhez és megvalósításához megfelelő szaktudással és tapasztalattal rendelkező munkatársak híján a tervezett fejlesztések megvalósítása jelentős csúszást eredményez, illetve a beruházások elmaradását is maga után vonhatja.	Mind a stratégiai, mind az operatív menedzsment kapacitások megerősítése szükséges.
A lakosság, civil szervezetek elégedetlensége.	alacsony	közepes	Amennyiben a lakosság és a helyi civil szervezetek nem elégedettek az egyes tervezett és megvalósuló fejlesztésekkel, nem érzik a fejlesztéseket magukénak, azok elfogadottsága nem lesz megfelelő, az helyi társadalmi problémák kialakulásához, megerősödéséhez járulhat hozzá.	Az előkészítéstől a megvalósításig tartó folyamat során végig szükséges a helyi lakosság és civil szervezetek bevonása, folyamatos tájékoztatása a fejlesztésekről. A partnerségi folyamatba illesztve már a stratégiaalkotás során kifejezhetik véleményeiket, javaslataikat, fejlesztési elképzeléseiket, melyek ezáltal beépülhetnek a fejlesztési dokumentumba.
Jogszábeli, tervezési környezet változása (változó OP tartalom, változó forrás - és szervezeti keretek).	magas	jelentős	A jogszabályok, tervezési keretek változása azt eredményezheti, hogy a tervezett fejlesztéseket, azok műszaki tartalmát, kivitelezhetőségét újra kell tárgyalni, szükség szerint módosítani kell az elkészült műszaki, pénzügyi, ütemezési stb. terveket. Ezek időigénye gátolhatja a határidőre teljesítést, illetve egyes fejlesztési elképzelések megvalósulását is akadályozhatja.	A vonatkozó jogszabályok, eljárásrendek, operatív programok módosításait folyamatosan figyelemmel kell kísérni, a jogi, tervezési-szabályozási környezetet meghatározó intézményekkel szoros együttműködés kialakítása szükséges.
Sikertelen közbeszerzési eljárások.	közepes	jelentős	A sikertelenül lebonyolított közbeszerzési eljárások jelentős időcsúszást eredményezhetnek a kivitelezésben,	Körültekintő előkészítés, közbeszerzési szakértő alkalmazása szükséges.

Újszász Város Integrált Településfejlesztési Stratégia
STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

Kockázat	A kockázat bekövetkeztének valószínűsége (alacsony – közepes – magas)	A kockázat hatása (gyenge – közepes – jelentős)	A hatás szöveges leírása	A kockázat kezelése
			problémát jelenthetnek a finanszírozó pályázati források lehívása során is.	
Projektek előkészítése elhúzódik, nem tervezett műszaki tartalomváltoztatások szükségesek.	közepes	jelentős	A projekttervek, fejlesztési elképzelések pályázati kiírásra való fejlesztése, előkészítése elhúzódik, illetve a folyamat eredményeképpen a tervezett elképzelések műszaki tartalma kikristályosodik, a betervezethez képest módosul.	A projekttervek körültekintő előkészítése (megvalósíthatósági tanulmányok, engedélyes tervek, stb.) szükséges, megfelelő humán-erőforrás biztosításával.
Az indikátorok teljesítése nem történik meg.	alacsony	gyenge	A megvalósulást mérő indikátorvállalások nem teljesülnek.	A célokhoz illeszkedő, teljesíthető és mérhető indikátorok és reális vállalások meghatározása szükséges.

7.A megvalósítás eszközei és nyomon követése

7.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Újszász Város Önkormányzata középtávú stratégiájában a beruházási tevékenységeken felül megfogalmazott olyan nem beruházási, **soft típusú** tevékenységeket, amelyek a közszolgáltatások minősége színvonalának emeléséhez elengedhetetlenek (pl. oktatási, foglalkoztatási programok, a szociális ellátásra vonatkozó elképzelések, társadalmi befogadást segítő programok).

A város pozicionálása szempontjából (mind gazdaságfejlesztési, mind turisztikai, mind járásszékhely funkciókat illetően) kiemelt fontossággal bír a **város – és térségmarketing**. Jelenleg a város turisztikailag ismeretlen.

Az önkormányzat nem az egyetlen letéteményese a városfejlesztési stratégiának, de kiemelt szerepe van a szereplők koordinációjában, az érdekek kiegyensúlyozásában. A **hálózatépítés**, a folyamatos kommunikáció, az érintettek számára kommunikációs felületek biztosítása mind olyan lehetőséget jelent, amelyek gazdagítják a fejlesztési elképzelések megfogalmazását.

Ennek legfontosabb területei:

- A gazdasági szereplőkkel való együttműködés, mely különösen a mezőgazdaság és élelmiszergazdaság területén bír stratégiai fontossággal, ahol az önkormányzat valódi integrátor szerepkör betöltését kívánja elérni.

A város aktív kezdeményezője a termelési és fogyasztási szövetkezetek létrehozásának, ez ügyben önkormányzati döntések születtek.

- Az állami közszolgáltatásokat biztosító szervezetekkel való együttműködés (pl. KLIK, munkaügyi központ, GYEMSZI, kormányhivatal), melyek a város számára stratégiai fontosságú ágazatokat működtetik.

A város törekszik, hogy a természeti és épített környezet megóvása érdekében intézkedéseket tegyen. Ennek részeként évek óta a városi parkokat a közmunkaprogram keretében gondozzák, és a városi kertészetben megtermelt virágok kerülnek kiültetésre. A kertészetben keletkezett zöld hulladék, nyesedék hasznosítását is megoldják, helyben történő, komposztálással, ami a talajerő utánpótlást is elősegíti. A lakosság körében programot, ösztönző rendszert, tanácsadó szolgáltatást dolgoztak ki a komposztálás elterjesztésére, amelynek eleme a házi komposztálók kiosztása. A program sikeres megvalósítása a kommunális hulladékokba kerülő szerves anyag tartalmát is csökkenti, mely a települési szilárdhulladékok fejlesztési stratégiájának egyik alapja.

Az önkormányzat vezető és irányító szerepet tölt be a környezet megóvása érdekében oktatási, szemléletformálási eszközökkel. Az önkormányzat oktatási és kulturális intézményi hálózatán keresztül a keletkező hulladékmennyiség csökkentését szolgáló, nevelési és szemléletformálási programokat teljesít. Az iskolákban és óvodákban évente szelektív hulladékgyűjtést népszerűsítő oktatóprogram, karácsonyfagyűjtő akció, általános iskolások számára vetélkedősorozat kerül megszervezésre a szelektív hulladékgyűjtés témakörében.

- A város közterületeinek közösségi használata és a helyi identitástudat növelése:

A jól működő városok felé elvárás, hogy az aktív és kulturált pihenéshez, szórakozáshoz, kapcsolódáshoz, művelődéshez szorosan kötődő szolgáltatásokat is nyújtson, amelyek nemcsak a lakosság igényeit elégítik ki, hanem kiemelkedő szerepet játszhatnak az új (gazdasági, szolgáltatási, innovációs) fejlesztések megtelepedésében is.

E feladat magában foglalja a városi parkok és zöldterületek karbantartását, a vendéglátás, művelődési intézmények eltérő lakossági-, és turistaigényekhez igazodó összehangolt és ötletes fejlesztését, támogatását is. Kiemelten érdemes támogatni a szabadidő értékes eltöltésével, a sporttal, az egészségtudatra neveléssel összefüggő piaci és civil kezdeményezéseket. Ehhez kapcsolódik a helyi identitás és a lokálpatriotizmus erősítése is.

A kultúra és tudás ma már a modern gazdaság és társadalomfejlesztés alapvető támogatója. A közösséghez és a lakóhelyhez kötődés, az identitástudat, lokálpatriotizmus, valamint a társadalmi szolidaritás megteremtése érdekében a társadalmi kapcsolatok tudatos építésének célrendszere szükséges, mivel nélkül nem lehet növelni az itt élők életminőségét és együttműködési készségüket sem. Ennek érdekében az identitást erősítő események mellett további lehetőség a sajátos meghatározottságú városrészek (telepek), civil – városszépítő (építő, ápoló) szervezeteinek támogatása, illetve újabbak létrehozásának támogatása.

A tudásalapú és akár a modern korral lépést tartó „digitális városprogram” elindításával feladatot is erősítheti a városról szóló információk, tudásanyagok internetes oldalakon való megjelenítése

Szabályozási tevékenységek, eszközök:

- A „tervalku” (Településfejlesztési Megállapodás/Szerződés), amely lehetővé teszi, hogy egyes nagy beruházások esetén, amely a település területén zajlik le, a beruházó és a települési önkormányzat között olyan szerződés kössen, amely mindkét fél számára előnyös és rögzített fejlesztési feladatokkal bír;
- Az önkormányzat elővásárlási jogának gyakorlása területek kivásárlásakor;
- Városmarketing célú tevékenységek: a város az integrált településfejlesztési stratégiában megfogalmazott célokkal, valamint azok eszközrendszerével összhangban, az ebben szereplő célok elérése érdekében hajtja végre marketingtevékenységét. Ehhez kapcsolódik a marketingkommunikáció, mint eszköz a magánbefektetők bevonására, a lehetséges, kölcsönösen eredményes partneri együttműködések kialakítására, valamint a létesítmények kihasználtságának növelésére. Mindez a fejlesztési eredmények ismertebbé tételét, a város által tervezett programok minél nagyobb vonzerejének kialakítását szolgálja;
- Helyi adó- és illetékkedvezményekkel bizonyos esetekben a magántőke mobilizálható, amelyet a Tervalkuban / településrendezési szerződésben rögzíthetnek a felek;
- Ingatlangazdálkodási koncepció, melynek keretében a város saját tulajdonú ingatlanait felméri, azok hasznosíthatóságát számba veszi

A gazdasági szereplőkkel, magánbefektetőkkel történő együttműködési javaslatok, a koordináció mechanizmusai

Újszász Városban működő gazdasági társaságokra, valamint a potens betelepülő hatással van Újszász Város Önkormányzata által megvalósítani kívánt bizonyos fejlesztések, valamint a stratégiai projektekben szereplő bizonyos jövőbeli elképzelések. Ebből eredően szükséges, hogy jelen Integrált Településfejlesztési Stratégia célrendszerét egyeztesse a gazdasági szereplőkkel, a magánbefektetői szektor képviselőivel, ezzel is elősegítve a gazdasági és társadalmi folyamatok elmélyülését.

Fontos törekedni arra, hogy a gazdasági szektor elképzelései, céljai illeszkedjenek Újszász jövőbeli terveihez, ezzel elősegítve, adott fejlesztések harmonizáljanak a járásszékhely stratégiájával. Az aktív párbeszédekkel és konzultációkkal elérhető továbbá, hogy a város fejlesztései a lehető legnagyobb mértékben építsenek a környéken található kihasználatlan gazdaság- és társadalom-fejlesztési potenciálokra.

Jelen Stratégia középtávú városi céljai közül kiemelten a „Gazdagodó Város”, valamint szintén közvetlen kapcsolódással a „Lakható Város” célokhoz rendelték azok a fejlesztések, amelyek a helyi és

a mikro-térség gazdasági szereplőinek fejlesztési elképzeléseivel relevánsak, kimutatható a közvetlen hatás. Ebből eredően ezeken a területeken szükséges az aktív párbeszédet és a szoros településközi koordináció mechanizmusait kialakítani.

**Gazdagodó
Város**

A középtávú városi cél horizontális jellegű gazdaságfejlesztési céljai közül az ipartelepítés ösztönzése és a helyi vállalkozások fejlesztése tekinthető olyan fejlesztési iránynak, amely közvetlen hatást gyakorol.

Az Önkormányzat erősíteni kívánja a helyi gazdaság infrastrukturális feltételeit az ipartelepítésének. Ehhez kapcsolódóan az ipari területek fejlesztését célzó projektet szükséges szorosabb szektorközi egyeztetés alá vonni. Az inkubátorház kialakítása megjelenik a város fejlesztési stratégiájában, amely szintén közvetlen hatással van a térség vállalkozásaira is. A foglalkoztatási, képzési, humánerőforrás fejlesztési programokat a város kifejezetten térségi hatókörben képzei el, ebből eredően intenzív településközi és szektorközi koordinációkat igényelnek ezeknek a fejlesztéseknek az előkészítése. Végül a szociális gazdaság keretében létrehozandó mezőgazdasági termelő kapacitások fejlesztése indukálhatja a térségi gazdasági együttműködéseket, a vidék szerepe elsősorban a nyersanyag előállítás kapcsán nőhet meg.

Kiemelt projektként említhető Újszász Város gazdaságélénkítése, helyben megtermelt termékek piacra jutásával” című kulcsprojekt valamint a „Helyi piac fejlesztése” című projekt. Városrészi célként is megjelenik „az ipari kapacitások bővítése, ipartelepítés, iparfejlesztés” célkitűzés, Újszász Város Önkormányzata az ipari területek bővítését és jelentős foglalkoztatók betelepítését tervezi.

**Gazdagodó
Város**

Szintén a középtávú városi célhoz rendelték a **Turisztikai fejlesztések:** Kulcsprojektként került rögzítésre jelen ITS-ben az „Ökoturisztikai projekt megvalósítása szomszédos településekkel, turisztikai attrakciófejlesztés (TOP Turisztika – környező önkormányzatokkal konzorciumban)”, a térségfejlesztése, valamint a természeti turizmus lehetőségeinek kiaknázása középtávú városi cél egy szoros térségi együttműködésre alapul.

A cél megvalósítása érdekében szoros térségi együttműködést szükséges kialakítani a helyi gazdasági szereplőkkel is, hiszen nagy szerepük kell, hogy legyen a szükséges szuprastruktúra kialakításában. A térségi és szektorközi együttműködés legfontosabb területei a turizmusfejlesztés és a közösségfejlesztés. A turizmusfejlesztés kapcsán össze kell hangolni mikrotérség területére kiterjedő turisztikai termék, termékcsoomag kialakítása. A turisztikai szolgáltatások fejlesztését szintén intenzív együttműködés mellett szükséges segíteni, ösztönözni.

**Gazdagodó
Város**

A középtávú tematikus célhoz rendelt jelennek meg a városi és humán köz és közösségi szolgáltatások fejlesztése valamint az önkormányzat és a gazdasági szektor együttműködését szolgáló fejlesztések.

7.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósítása szervezeti kereteinek meghatározása

Jelenleg az önkormányzat „térsejfejlesztési irodát” tart fenn.

A városfejlesztéshez kapcsolódó feladatok ellátásában, a fejlesztések megvalósításához szükséges pályázatok elkészítésében és a projektek menedzselésében, ellenőrzésében így egy állandó, műszakilag – gazdaságilag – pénzügyileg – jogilag képzett szervezeti egység vesz részt az Önkormányzati Hivatalon belül. Ez a szervezeti egység látja el a településfejlesztéssel és a beruházásokkal kapcsolatos főbb feladatokat.

Az ő munkájukat segítik a Képviselőtestület Bizottságai, és az eseti jelleggel megbízott külső tanácsadó cégek.

Az önkormányzat munkatársai beruházás-előkészítésben, projektfejlesztésben, projektmenedzselésben és –megvalósításban– jelentős gyakorlatra tettek szert az elmúlt években.

Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításáért két szervezeti egység felelős, egyrészt egy stratégiai menedzsment szint, másrészt egy operatív menedzsment szervezeti egység.

Stratégiai menedzsment szint

Képviselő-testület

A stratégiai döntéshozatal a Képviselőtestület feladata, amely az általa elfogadott rendeletek és határozatok révén dönt többek között az erre célra rendelkezésre álló pénzeszközök nagyságáról (költségvetési rendelet), az egyes ilyen jellegű pályázatokhoz szükséges önerő biztosításáról, valamint a település térségi fejlődését nagymértékben befolyásoló településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv elfogadásáról/módosításáról.

Bizottságok

A Képviselőtestület döntéseinek előkészítésében fontos szerepet játszanak a képviselőtestület különböző bizottságai. Újszász Város Önkormányzata Képviselőtestületének munkáját az alábbi bizottságok segítik:

- Pénzügyi és Településfejlesztési Bizottság
- Oktatási, Sport, Kulturális, Értéktár Bizottság
- Ügyrendi Bizottság
- Szociális, Egészségügyi és Foglalkoztatási Bizottság

A fenti Képviselőtestület bizottságai közül a Pénzügyi és Településfejlesztési Bizottság emelhető ki településfejlesztési feladatok tekintetében, hiszen közreműködik és előkészíti az önkormányzat közép és rövid-távú beruházási programjait, a lakossági hozzájárulással megvalósuló útépitések és az útépitésekhez kapcsolódó közműépítések koordinálását végzi, illetve a beruházási előirányzatok kezelését, a városi településfejlesztéshez és területfejlesztéshez szükséges döntések, koncepciók előkészítését és a város településrendezési terveinek (szabályozási terv és helyi építési szabályzata, valamint településszerkezeti terv) előkészítését végzi.

A stratégiai menedzsment szervezet a stratégia egészének megvalósulását követi nyomon, a megvalósult fejlesztések egymásra gyakorolt hatását vizsgálja, a kockázatok elemzését és értékelését is elvégzi, ellenőrzi és irányítja az operatív szint tevékenységét. A stratégiai menedzsment feladata, hogy vizsgálja azon külső –elsősorban szabályozási-, társadalmi-, gazdasági környezet változásához kötődő- tényezőket, melyek a stratégia megvalósulására hatással vannak. Mindezek figyelembevételével szükség esetén beavatkozási javaslatokat fogalmaz meg, azokról döntéseket hoz. Feladata még a támogató szervezetekkel, stratégia megvalósításában kiemelt jelentőségű partnerekkel történő kapcsolattartás, együttműködés.

Az **operatív menedzsment szervezeti egység** tagjai az önkormányzat munkatársai és szükség esetén külső megbízottak. Az operatív menedzsment felelős az egyes projekt tevékenységek szakmai, pénzügyi lebonyolításáért, azok megfelelő határidőre történő teljesüléséért. A menedzsment szervezet beszámolókat készít a stratégiai menedzsment szervezetnek illetve a támogatók felé.

Az egyes beavatkozások sikeres megvalósítása érdekében az alábbi menedzsment pozíciók betöltése és a hozzájuk tartozó elvárásoknak való megfelelés szükséges:

- projekt menedzser
 - vezetői-, üzleti tervezési tapasztalatok
 - projekt menedzsment, pályázati menedzsment területen szerzett tapasztalat
 - beruházások (kiemelten EU támogatásból megvalósult, közszféra beruházások) előkészítésében, szervezésében, irányításában szerzett jártasság
 - koordinációs tapasztalatok és készségek együttműködésben, kapcsolattartásban (kiemelten az önkormányzat testülete, intézményei és külső partnerek).
- műszaki menedzser
 - támogatott beruházási típusú projektek végrehajtásában szerzett gyakorlat
 - beruházás műszaki ellenőrzésében vagy lebonyolításában szerzett tapasztalat,
 - pályázat készítésben szerzett tapasztalat.
- pénzügyi menedzser
 - önkormányzati gazdálkodás átfogó ismerete,
 - támogatott beruházások pénzügyi lebonyolításában, elszámolásában szerzett jártasság,
 - az unós támogatások pénzügyi szabályozásának részletes ismerete.
- adminisztratív munkatárs
 - feladata a projektmenedzser és a pénzügyi menedzser (esetlegesen műszaki menedzser) munkájának támogatása,
 - önkormányzati gazdálkodás ismerete,
 - beruházások pénzügyi lebonyolításában szerzett jártasság.
- marketing menedzser
 - tájékoztatás- és nyilvánosság irányítása,
 - projekt információs iroda működtetése,
 - partnerségi tájékoztatók, fórumok szervezése.
- jogi tanácsadásért és közbeszerzésekért felelős szakember
- könyvvizsgálatért felelős szakember.

Az önkormányzat részben már rendelkezik a fenti humán erőforrás háttérrel, de a stratégia megvalósítása során várhatóan további kapacitásbővítés és eseti jelleggel külső szakember megbízása szükséges. A beavatkozások zavartalan, a tervezett határidőre történő megvalósítása érdekében a kapacitásbővítés szükségességéről illetve a külső szolgáltatások igénybevételéről a stratégiai menedzsment szervezet tesz javaslatot és a városvezetés dönt.

7.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

A város fejlesztései nemcsak a várost, hanem a Szolnoki járás településeit, valamint Pest megyei környező településeket is érintik.

Járási szintű és egyéb együttműködések

Újszász stratégiai céljai a vonzáskörzetbe tartozó településeket is érintik. Elsősorban a térség településeit is érintő intézményhálózat fejlesztés, és munkahelyteremtés kap prioritást kiegészítve a kapcsolódó közszolgáltatásokkal, melyeket a város és térsége igénybe vesz.

A városban megvalósuló **közszolgáltatás fejlesztések** (oktatás, közművelődés, szociális ellátás) térségi jelentősége révén több esetben is a vonzáskörzet, ill. a járás lakosságának jobb minőségű ellátását célozza.

Új munkahelyek létrehozásával közvetve **bármely gazdaságfejlesztési projekt** kihatással lehet a vonzáskörzet településeire, csökkentve a munkanélküliek számát.

Az önkormányzat a város térségi szerepköréhez igazodva folyamatosan elvégzi az ITS végrehajtása során a térségi egyeztetéseket, amelyek biztosítják, hogy a város stratégiai fejlesztési irányai és az ehhez illeszkedő fő beavatkozások összhangban legyenek a környezet főbb szereplőinek stratégiáival és projektjeivel.

A város vezetése különböző információs csatornákon keresztül együttműködik a térség településeivel a fejlesztési célok kialakításában. A város a jövőben is fenn kívánja tartani együttműködéseit, illetve azok bővítésére a céljainak megvalósítása érdekében nyitott.

7.4. Partnerség biztosítása az ITS készítése és megvalósítása során

Partnerség megvalósításának bemutatása

Újszász Város partnerségi egyeztetési terve az alábbi jogszabály és útmutatók figyelembe vételével került kidolgozásra:

- 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről
- Útmutató a kis- és középvárosok számára az Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014 – 2020 elkészítéséhez (Belügyminisztérium)
- Városfejlesztési Kézikönyv (Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium, Területfejlesztésért és Építésügyért Felelős Szakállamtitkárság, második, javított kiadás, 2009. január 28.)

A partnerség megvalósításának a jogszabályi kötelezettségen túl is fontos szerepe van a tervezési folyamatban: egyrészt lehetőséget ad a partnerek fejlesztési elképzeléseinek megismerésére, másrészt lényeges szerepe van az elkészülő (településfejlesztési koncepció és) integrált településfejlesztési stratégia társadalmi elfogadtatásában annak, hogy a partnerek már a tervezés során széles körben bevonásra kerülnek, véleményt nyilváníthatnak.

Újszász Város Településfejlesztéssel és településrendezéssel összefüggő partnerségi egyeztetésének szabályzatát Újszász Város Képviselő-testülete a 128/2013. (X.22.) határozatával fogadta el.

A partnerségi együttműködés folyamata a fenntartható településfejlesztés tervezési, megvalósítási és fenntartási szakaszaira is kiterjed.

A településfejlesztési dokumentumok egyeztetésének folyamatába az alábbi partneri csoportok kerülnek bevonásra:

- A 314./2012. Korm. rendelet alapján meghatározott kötelező véleményezői kör
 - államigazgatási szervek
 - önkormányzatok
- Szakmai egyeztetésbe, véleményezésbe bevont partnerek
- Lakossági szint

Az ITS kidolgozása során az alábbi partnerségi egyeztetések zajlottak le:

25. táblázat: A Stratégia kidolgozása során tartott partnerségi egyeztetések

időpont	téma
2016. június 28.	workshop a település civil szervezeteivel és gazdasági szereplőivel
2015. június 30.-tól folyamatos	Megalapozó tanulmány SWOT társadalmazása, ITS célrendszer társadalmazása, egyéb területi szereplők projektjavaslatainak begyűjtése

Forrás: saját szerkesztés

7.5. Monitoring rendszer kialakítása

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) végrehajtásáért felelős menedzsment szervezet egyik legfontosabb feladata egy olyan átfogó és hatékony monitoring rendszer működtetése, mely képes arra, hogy a felállított célrendszer eléréséhez szükséges számszerűsíthető eredmények teljesülését nyomon kövesse. A stratégia monitoring rendszerének működtetéséért a 6.2. fejezetben részletesen bemutatott stratégiai menedzsment, illetve az operatív menedzsment szervezet felelős.

A monitoring rendszer kialakítását számos elv alakította. Fontos szempontként jelent meg az a **tapasztalat**, hogy a **2007-2013-as időszakban** a célok méréséhez szükséges adatok nem, vagy csak igen korlátozott mértékben álltak a település rendelkezésére. Ez egyrészt nagyban befolyásolta a település számára választott fejlesztési stratégia sikerességének mérését, megítélését, másrészt jelentősen megnehezítette az egyes megvalósuló fejlesztések keretében szükséges adatszolgáltatások teljesítését, csorbította azok összehasonlíthatóságát. Ezen felül pedig számos esetben szükségessé tette az indikátorvállalások felülvizsgálatát, szükség szerinti módosítását, amely jelentős adminisztratív terhet jelentett a kedvezményezettek számára. Ezt tovább tetézte az egyes indikátorok (számszerűsíthető mutatók) nem egyértelmű és egységes értelmezése, számítási módszertanának hiánya.

Ezen tapasztalt nehézségekből fakadóan, továbbá a **2014-2020-as tervezési ciklusban** alkalmazandó **„eredményközpontúság” elve** miatt a monitoring rendszer tervezésekor kiemelt figyelmet kell fordítani az eredmények nyomon követésére. Az indikátorok, célértékük, legfőképpen teljesülésük szerepe különösen hangsúlyossá válik, így elengedhetetlen, hogy a stratégiában szerepeltetett indikátorkészlet egyértelmű és hozzáférhető adatokra épüljön, illetve, hogy a vállalások reálisan teljesíthetőek legyenek.

Az indikátorok tervezése kapcsán fontos elem, hogy minden elvárt információt tartalmazzon a stratégia, így az indikátor típusát, az indikátor bázis és célértékét, az indikátor forrását és a mérésének módját, gyakoriságát is. Mindezek figyelembevételével került kialakításra a járásszékhely

stratégiájának monitoring rendszere és működtetési mechanizmusa. A tervezők indikátorokra vonatkozó általános **alapelvei** a következők voltak:

1. Az első kritérium az adatok hozzáférhetősége, hiszen ha egy mutató nem hozzáférhető, akkor kvázi használhatatlan, azaz projekt és programszinten sem alkalmazható érdemben. Célszerű volt tehát olyan indikátorokat meghatározni, amelyek a megvalósítás adott szakaszában bizonyosan kimutathatók.
2. Az indikátor legyen megbízható, azaz a valós állapotot tükrözze.
3. Az információ frissessége nagyon fontos minőségi kritérium, azaz egy adott időponthoz kötött indikátornak valóban arra az adott időpontra vonatkozó információt kell mutatnia.
4. A mutatónak relevánsnak kell lennie, azaz a projekt azon jelenségét kell mérnie, ami érdekes a program egésze szempontjából.
5. A jó mutatónak meghatározottnak kell lennie, hogy bárki, akinek használnia kell, megértse, és valóban arra a jelenségre vonatkozzon, amit mérni szeretnénk. A mutató értelme, jelentése, azonos kell, hogy legyen a döntéshozók, a nyilvánosság és a projektmenedzsment számára, pontosan kell tükröznie a mért, vizsgált fogalmat.

Az operatív menedzsment feladata, hogy beavatkozásokként külön-külön meghatározott időszakonként (évente, félideben, hosszabb távon) **mérje az indikátorok aktuális értékét**, azokról **beszámoljon** a stratégiai menedzsment szervezetnek.

A korábbi tervezési időszak egyik legfontosabb indikátorokhoz kapcsolódó problematikája volt, hogy nem létezett előre meghatározott indikátor-definíció, ebből adódóan az egyes indikátorok alatt a program végrehajtásában résztvevő más-más szereplők nem ugyanazt értették. Ezen félreértések kiküszöbölése céljából a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan már készülnek a vonatkozó, főként a települési önkormányzatok fejlesztéseire fókuszáló **TOP Indikátor definíciós lapok**, így az indikátorok kiválasztása ezek előírásainak (definíció, számítási mód, teljesülés elvárt időpontja, elvárt igazoló dokumentumok stb.) figyelembevételével történt. Azon mutatók esetében, melyek tekintetében a támogató szervezet nem határoz meg előírást, a menedzsment szervezet saját mérési módszertant dolgoz ki, melyeket a monitoring során következetesen alkalmaz.

A stratégiai menedzsment szint feladata a monitoring során az értékelés, **elemzés, visszacsatolás és döntéshozás**. A stratégiai menedzsment szervezet a megadott adatok alapján végez értékelést, melynek célja elsődlegesen a stratégiában kitűzött célok megvalósulásának áttekintése. Az értékelés az elvárt eredmények mértékének, az esetleges akadályok beazonosításának, azok leküzdésének, a végrehajtás eredményességének vizsgálatára terjed ki, melynek során a szervezet az előbbieken felsorolt területeken javaslatokat is tesz. Ebben a szakaszban várhatóan még csak kisebb korrekciók végrehajtása válhat szükségessé.

Amennyiben a fejlesztések előrehaladása ezt indokoltá teszi vagy a támogató szervezet előírja, úgy az önkormányzat gyakoribb, akár negyedéves rendszerességgel is áttekinti, megvitatja, szükség szerint korrigálja a stratégia végrehajtásának menetét.

A stratégia megvalósulásának átfogóbb értékelésére az eredmény és hatásindikátorok vizsgálatával kerül sor, **időközi értékelés** keretében (tervezetten 2018-ban). A vizsgálat nemcsak a számszerűsíthető értékek alakulását vizsgálja, hanem kiterjed a kitűzött célok relevanciájának áttekintésére is. Ebben a fázisban a stratégia érdemi áttekintése során korrekciók történhetnek az elért eredmények, illetve az időközben megváltozott külső körülmények hatásainak tükrében. A jövőkép elérése érdekében esetlegesen módosulhatnak a kitűzött (rövid- és középtávú) célok, az akcióterületek, a konkrét beavatkozások, illetve az indikátorok köre. Ebben az értékelési szakaszban indokolt lehet külső szakértők bevonása is. A hatásindikátorok mérésére hosszabb távon (kb. az 5. évben) kerülhet sor, ezen időpont előrehozható, amennyiben a külső környezetben jelentős változás következik be.

Nemcsak a stratégiai tervezés során, hanem a stratégia megvalósulásának nyomon követésekor is elengedhetetlen a társadalmi részvétel, így a tervezéskor kialakított **partnerségnek** a program végrehajtása során történő továbbvitele, feltételeinek biztosítása továbbra is szükséges. Az együttműködés biztosításáért a stratégiai menedzsment szervezet a felelős.

A visszacsatolások során felülvizsgált és a városvezetés által jóváhagyott, legitim dokumentumok közzétételére a város honlapján kerül sor. A monitoring tevékenység során keletkező adatokat a település rendszeresen megjelenteti saját honlapjának azon részén, amelyet a településfejlesztéssel kapcsolatos információk számára tart fenn. Emellett, a monitoring adatokat célzottan megküldi az ITS kialakításában aktívan közreműködő partnerek részére és számukra negyedéves rendszerességgel konzultációs lehetőséget biztosít az ITS előrehaladása tárgyában. A képviselőtestület évi egy alkalommal nyilvános közmeghallgatást tart az ITS megvalósításának előrehaladásáról.

Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról elnevezésű rendelet figyelembe vételével az alábbi indikátorok kerültek meghatározásra a konkrét intézkedések tekintetében. Lényeges, hogy olyan indikátorokat rendeljünk az egyes projektek mellé, amelyeket a kedvezményezetteknek várhatóan vállalniuk kell a későbbiekben.

Minden indikátor esetében: a beszámolás gyakorisága évente történik, a bázis év a 2012. év illetve 2013. év adatait jelenti, adatforrásként a Központi Statisztikai Hivatal adatai az irányadóak.

A 2014-2020-as programozási ciklus során Magyarországon megvalósuló fontosabb operatív programok jellemző indikátorait az alábbi táblázatok tartalmazzák:

26. táblázat: Terület - és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) főbb indikátorai

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program	
Prioritás: 1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére	
Program specifikus eredménymutató:	KMR és a kevésbé fejlett régiók közsféra adatai nélkül számított foglalkoztatási rátáinak (20-64 évesek) különbsége (%)
Intézkedésenként:	
1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése	▪ Nem pénzügyi támogatásban részesülő vállalkozások száma (db) ▪ Fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe (ha) ▪ Felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza (km) ▪ Elégedettség a települési környezet minőségével (pontosítás 1-10) ▪ Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza
1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	▪ Természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése (látogatás/év) ▪ Külföldi és belföldi turisták költése (Md Ft)
1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	▪ Fejlesztett 0 - 3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db) ▪ Fejlesztéssel érintett óvodai intézmények száma (db)

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program	
Prioritás: 2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	
Program specifikus eredménymutató:	- Elégedettség a települési környezet minőségével (pontérték 1-10) - Vállalkozási aktivitás a kevésbé fejlett régiókban (db/lakosság)
Intézkedésenként:	
2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	- Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m²) - Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága (m²)
Prioritás: 3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	
Program specifikus eredménymutatók	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya (%)
Intézkedésenként:	
3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energiafelhasználás arányának növelése	- Középületek éves primer energiafogyasztásának csökkentése (kwh/év) - Energhiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés (PJ/év) - Megújuló energiaforrásból előállított energia mennyiség (PJ/év)
Prioritás: 4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	
Program specifikus eredménymutató:	A betegek közül a várólista hossza miatt kórházba nem kerültek aránya ELEF mérés alapján
Intézkedésenként:	
4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	- Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság (fő) - Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok száma (db) - A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma (db)
4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	- Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság (fő) - Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok száma (db) - A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma (db)
4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja	- Városfejlesztés: városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m²) - városi területeken létrehozott vagy helyre állított nyitott terek (m²) - rehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma (fő)
Prioritás: 5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés	
Program specifikus eredménymutató:	- A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók száma (fő) - A foglalkoztatási paktumok keretében álláshoz jutók közül a támogatás után hat hónappal állással rendelkezők száma (fő)
Intézkedésenként:	
5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	Szociális város rehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma (fő)

27. táblázat: Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) főbb indikátorai

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
▪ Tanúsítványt szerző résztvevők száma (fő) ▪ Vállalkozások által teremtett munkahelyek száma (db) ▪ Munkaerőpiaci programba belépők száma (fő) ▪ Vállalkozások 3 éves túlélési rátája % ▪ Támogatásban részesülő kkv-k száma (db) ▪ A támogatott új kkv-k száma (db)

Forrás: Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív program (GINOP) (saját szerkesztés)

28. táblázat: Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) főbb indikátorai

Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program
▪ Elégedettség a települési környezet minőségével ▪ Jobb vízellátásban részesülő további népesség ▪ A megfelelő szennyvízkezelő rendszerrel ellátott, 2000 LE feletti szennyvíz-elvezetési agglomerációk aránya ▪ További kapacitás megújuló energia előállítására ▪ Az üvegház-hatást okozó gázok éves csökkenése

Forrás: Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) (saját szerkesztés)

A monitoring és értékelési rendszer, így a bázis- és célértékek végleges meghatározása egyes projektek esetében akkor lehetséges, ha a stratégiában megfogalmazott projektek műszaki és tartalmi előkészítettsége eljut abba a fázisban, hogy a hozzájuk kapcsolódó eredmények, hatások és outputok azonosíthatóak és számszerűsíthetőek lesznek. Ennek ismeretében az ITS első éves felülvizsgálata során szükséges az indikátorok bázis és célértékeit pontosan meghatározni illetve felülvizsgálni. Az egyes indikátorok számszerűsített értékei az indikátor típusától függően növekedést, csökkenést esetlegesen stagnálást mutathatnak. Jelenlegi tervezési fázisban számszerűsíthető indikátorértékkel nem rendelkező projektek esetében az adott indikátorra jellemző tendenciát rögzítjük.

Az alábbi táblázat tartalmazza az ITS-ben megjelenő projektek indikátorait, amelyet a projektet finanszírozó operatív programok alapján határoztuk meg.